

Økonomiske analyser

Nr. 4 – 1990

Utsikter for verdensøkonomien

Skattekiller på rente

Det norske krigshushaldet

Revidert nasjonalregnskapsstatistikk

**Inntekter og utgifter i offentlig
forvaltning**

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 86 45 00

Økonomiske analyser

utgis av Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå og utkommer med 9 nummer i året. Innholdet omfatter løpende publisering av nasjonalregnskapstall, kvartalsvise oversikter over konjunkturutviklingen i Norge og i utlandet og artikkelstoff med samfunnsøkonomisk innhold. Første nummer hvert år inneholder Økonomisk utsyn over året som gikk. Numrene med konjunkturstoff vil også foreligge i engelsk oversettelse.

Ved gjengivelse bes kilde oppgitt (også årgang/nummer). Synspunkter i artikler med navngitt forfatter kan ikke uten videre tas som uttrykk for Statistisk sentralbyrås oppfatning. Forfatternavn bør derfor framgå ved gjengivelse av artikkelinnhold.

Redaksjon: Olav Bjerkholt, Erling J. Fløttum, Per Richard Johansen, Olav Ljones, Svein Longva, Lorents Lorentsen.

Redaksjonssekretærer: Kirsten Hansen (artikkelstoff), Lisbeth Lerskau Hansen (konjunkturoversikter mv.).

Forsknings- avdelingen

ble opprettet i 1950 og er i dag organisert i 12 grupper delt inn i fire faglige seksjoner:

- o Forskningsavdelingens ledelse (forskningsdirektør Olav Bjerkholt, byråsjef Bente Torgersen)
  - * Mikroøkonometri (forsker John K. Dagsvik)
- o Seksjon for nasjonalregnskap (rådgiver Erling J. Fløttum)
  - * Løpende nasjonalregnskap (planlegger Tore Halvorsen)
  - * Fremkjøring og drift (førstekonsulent Randi Hallén)
  - * Utvikling og metoder (planlegger Anders Harildstad)
- o Seksjon for økonomisk forskning (forskningsssjef Svein Longva)
  - * Økonomisk analysegruppe (forskningsssjef Ådne Cappelen)
  - * Offentlig økonomi og arbeidsmarked (forsker Olav Ljones)
  - * Likevektsmodeller (forsker Erling Holmøy)
- o Seksjon for ressurs- og miljøanalyser (forskningsssjef Lorents Lorentsen)
  - * Olje- og energi (forsker Øystein Olsen)
  - * Miljøøkonomi (forsker Knut Alfsen)
  - * Miljøstatistikk (førstekonsulent Frode Brunvoll)
- o Seksjon for sosiodemografisk forskning (forskningsssjef Per Sevaldson)
  - * Demografisk analysegruppe (forsker Helge Brunborg)
  - * Regional analyse (forsker Tor Skoglund)

Økonomiske analyser

Nr. 4 – 1990

INNHold

	Side
<i>Arild J. Lund og Anne Sofie Jore:</i> Utsikter for verdensøkonomien 1990-1994	3
<i>Vidar Christiansen og Tom Kornstad:</i> Skatteklær på rente for personer i Norge 1986-1989	12
<i>Petter Jakob Bjerve:</i> Det norske krigshushaldet 1940-1945	21
Revidert nasjonalregnskapsstatistikk - kvartalsregnskap for 1989 og inntektsregnskap for 1987-1989	25
Offentlig forvaltnings inntekter og utgifter etter art og formål for 1985-1989	27
Tabell- og diagramvedlegg	41

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1 – Tlf. (02) 86 45 00

Publiseringsplan for Statistisk sentralbyrås økonomiske oversikter

Rapport-type	Regnskapsgrunnlag	Publiseringstidspunkt
Økonomisk utsyn	4. kvartal (anslag)	Begynnelsen av februar
Revidert nasjonalregnskap	4. kvartal (regnskap)	Begynnelsen av mai
Konjunkturtendensene	1. kvartal	Begynnelsen av juni
Konjunkturtendensene	2. kvartal	Begynnelsen av september
Konjunkturtendensene	3. kvartal	Begynnelsen av desember

Utsikter for verdensøkonomien 1990 - 1994

Av

Arild J. Lund og Anne Sofie Jore

Hvert halvår utarbeider LINK-prosjektet (se ramme) prognoser for verdensøkonomien for fem år framover. Vårens LINK-konferanse i New York i mars var sterkt preget av det siste halve årets hendelser i Øst-Europa. Prognosene for verdensøkonomien i de neste fem årene var likevel ikke mye endret i forhold til forrige konferanse høsten 1989. Stikkord for utviklingen i OECD-området fra 1990 til 1994 er moderat vekst i bruttonasjonalproduktet (BNP), moderat inflasjon, bedring av arbeidsmarkedet, langsom nedbygging av ubalansene i handelen mellom de store industrilandene. Et utdrag av prognosene presenteres i denne artikkelen, med spesiell vekt på økonomiske utsikter og problemer i Øst-Europa.

Det var også i 1989 betydelige forskjeller i veksttakt i BNP mellom ulike regioner. Blant både industriland og utviklingsland var veksten høyest i Asia, spesielt i de nyindustrialiserte landene i Sørøst-Asia. EF-landene hadde også høy vekst sammenliknet med tidligere på 80-tallet, mens veksten i Nord-Amerika og resten av de industrialiserte landene var moderat til svak. Utviklingslandene i Latin-Amerika og Afrika hadde bare en svak vekst i 1989, og i Øst-Europa var veksten såvidt positiv. Ser vi på veksten pr innbygger kommer forskjellene enda klarere fram. Både Latin-Amerika, Afrika og Øst-Europa hadde en nedgang i BNP pr innbygger i 1989, mens utviklingslandene i Sørøst-Asia hadde en vekst på 4,5 prosent.

I løpet av 1989 ble veksttakten redusert i USA og Storbritannia. Dette ventes å fortsette i år, og da med noe avdempet vekst også i de øvrige industrilandene. Hovedårsaken til den avdempede veksten er redusert vekst i privat konsum og investeringer som følge av den pengepolitiske tilstrammingen som har funnet sted i de fleste land siden 1988. Prognosene gir en nedgang i veksttakten for verden totalt fra 1989 til 1990, men deretter vil veksten ta seg opp igjen og ligge rundt 3 prosent resten av prognoseperioden (tabell 1). Ifølge disse prognosene vil veksten i Afrika og spesielt i Latin-Amerika være høyere i 1994 enn i 1989, mens veksten i industrilandene vil være lavere. I Øst-Europa vil veksten være svært svak i hele perioden. Veksten

Tabell 1. BRUTTONASJONALPRODUKTET
 Prosentvis volumendring fra året før.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1989-94
Industrilandene	3,5	2,5	3,1	3,0	3,1	3,1	3,0
Nord-Amerika	2,9	1,8	2,6	2,6	2,9	2,8	2,6
Japan, Australia og New Zealand	4,9	4,3	4,2	4,1	4,2	4,4	4,3
EF	3,8	3,0	3,5	3,2	3,2	3,0	3,3
Resten av industrilandene	2,1	1,2	0,6	1,9	1,5	1,7	1,5
Utviklingslandene	3,5	3,7	4,7	5,2	5,2	5,4	4,6
Latin-Amerika	1,1	1,4	2,9	3,8	4,2	4,9	3,0
Afrika	2,4	2,6	2,3	2,9	3,1	3,1	2,7
Sørøst-Asia	6,3	6,0	6,2	6,1	6,0	6,2	6,1
Kina	3,9	5,1	6,1	6,5	6,5	6,4	5,7
Vest-Asia (inkl. OPEC)	6,0	4,4	4,7	5,1	4,3	3,8	4,7
Sovjet og Øst-Europa	0,3	-0,4	0,1	1,1	1,0	0,5	0,4
Verden totalt	2,9	2,3	2,9	3,1	3,2	3,1	2,9

Tabell 2. BRUTTONASJONALPRODUKTET PR INNBYGGER
Prosentvis volumendring fra året før.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1989-94
Industrilandene	3,0	2,0	2,6	2,5	2,7	2,6	2,6
Nord-Amerika	2,0	0,9	1,8	1,8	2,1	1,9	1,8
Japan, Australia og New Zealand	4,3	3,7	3,6	3,6	3,6	3,8	3,8
EF	3,8	2,9	3,4	3,1	3,2	3,0	3,2
Resten av industrilandene	1,7	0,8	0,2	1,5	1,2	1,3	1,1
Utviklingslandene	1,8	2,0	3,0	3,5	3,5	3,7	2,9
Latin-Amerika	-0,7	-0,6	1,0	1,8	2,2	2,9	1,1
Afrika	-0,4	-0,2	-0,5	0,2	0,3	0,4	0,0
Sørøst-Asia	4,5	4,2	4,6	4,5	4,4	4,5	4,4
Kina	2,7	3,8	4,9	5,3	5,3	5,2	4,5
Vest-Asia (inkl. OPEC)	3,5	1,6	2,1	2,4	1,6	1,1	2,0
Sovjet og Øst-Europa	-0,4	-1,1	-0,5	0,4	0,3	-0,1	-0,2
Verden totalt	2,2	1,5	2,2	2,4	2,5	2,4	2,2

pr innbygger (tabell 2) er nærmest katastrofalt lav både i Øst-Europa og i Afrika.

I 1989 var det i flere land frykt for økende inflasjon, og pengepolitikken ble som nevnt strammet inn. Den reduserte veksten i 1990 ser ut til å være tilstrekkelig til å stanse økningen i inflasjonen. Veksten i konsumprisene i industrilandene vil nå en topp i inneværende år med en vekst på 4 prosent. Deretter vil veksten avta gradvis fram mot 1994 (tabell 3).

Ubalansene i betalingsstrømmene mellom industrilandene i Asia og Nord-Amerika vil gradvis reduseres (tabell 4). Utviklingslandene vil få et økende handelsoverskudd, først og fremst på grunn av økende overskudd i de nyindustrialiserte landene i Asia og de store oljeeksportørene i Midt-Østen. Teoretisk skulle summen av overskuddene og underskuddene bli null. Når dette ikke er tilfelle, skyldes det statistiske feil.

Forutsetninger for prognosene

Det er lagt til grunn strammere finanspolitikk i USA. Forsvarsutgiftene forutsettes å bli redusert med gjennomsnittlig knapt 2 prosent reelt årlig fra 1990 til 1994. Dette utnyttes til å styrke budsjettbalansen og medfører lavere vekst i offentlige utgifter og dermed svakere vekstimpulser. I Vest-Tyskland vil underskuddet på statsbudsjettet øke betydelig mer enn forutsatt i LINKs høstprognoser. Denne budsjettsvekkelsen har sammenheng med forholdet til Øst-Tyskland. Finanspolitikken i Japan antas å forbli nøytral.

Når det gjelder det kortsiktige rentenivået, forutsettes økende rentenivå i Japan i hele perioden. I Vest-Tyskland antas det økt rentenivå fra 1989 til

1990. Rentenivået vil holde seg høyt også i 1991, for så å reduseres jevnt de følgende årene. Rentenivået i USA vil gå ned i år, øke de neste to årene, og reduseres på slutten av prognoseperioden.

Den effektive dollarkursen vil svekkes med omlag 1 prosentpoeng hvert år fra og med 1991. Siden rentenivået vil øke mer i andre land (viktigst er Japan og Vest-Tyskland) enn i USA, kan svekkelsen i dollarkursen synes noe lav. Tyske mark vil styrkes overfor dollar i hele prognoseperioden, mens japanske yen ikke vil styrkes i forhold til dollar før fra 1992 og utover.¹⁾

Oljeprisen er satt til 18 dollar pr fat i 1990. For resten av perioden antas det omlag uendrede realpriser.

1) Modellene som er med i LINK-systemet er forskjellige med hensyn til hvilke variable som blir bestemt i modellen og hvilke som blir bestemt utenfor. I de fleste modellene er både rentenivå og valutakurs bestemt utenfor modellen, mens i andre modeller blir en av disse størrelsene eller begge to modellberegnet. Når alle disse modellene skal kjøres sammen i ett system, er det ikke sikkert at resultatene blir helt konsistente. For å få konsistens må derfor modellresultatene justeres. Det blir dermed vanskelig å skille hva som er modellberegnet og hva som er forutsatt, men i hovedsak medfører dette at både rentenivå og valutakurser må sies å være bestemt utenfor modellen.

TABELL 3. ÅRLIG KONSUMPRISVEKST, OECD-OMRÅDET

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1989-94
OECD	3,7	4,0	3,9	3,9	3,8	3,3	3,8
Nord-Amerika	4,4	4,1	4,5	4,9	4,6	5,0	4,6
Asia	3,1	2,6	2,9	2,9	2,8	2,6	2,8
EF	3,5	4,1	3,9	3,8	3,7	3,1	3,7
Resten av OECD	4,6	5,2	4,8	3,7	3,6	3,5	4,2

Prognoser fra 1990 til 1994

Utdrag av prognosene for de neste fem årene er gitt i tabellene 1 - 9.

OECD-området

Bortsett fra en nedgang i veksttakten fra 3,5 prosent til 2,5 prosent fra 1989 til 1990, peker prognosene mot en helt jevn vekst i BNP på 3 prosent for hele prognoseperioden. I forhold til høstprognosene er veksten nedjustert for 1990, men oppjustert for de neste årene. Nedjusteringen skyldes først og fremst lavere vekst i USA på grunn av lavere konsum- og eksportvekst, mens oppjusteringene skyldes økt vekst i EF-landene som følge av økt handel med Øst-Europa.

I Nord-Amerika er det for tiden svak vekst, men det er ventet at aktiviteten vil ta seg opp i siste halvår i år, slik at BNP øker med om lag 1,8 prosent i 1990. En kilde til usikkerhet er mulige problemer i flere finansinstitusjoner i USA. De føderale myndighetene bruker nå betydelige ressurser for å redde kriserammede sparebanker, og det kan se ut som også forsikringsselskaper kan komme til å få pro-

blemer. Dette kan i så fall føre til økt press oppover på rentenivået.

Den lavere veksten i USA i 1990 skyldes lavere vekst både i innenlandsk etterspørsel og eksport. Faktorer som er med på å forklare den reduserte veksten i privat konsum er et fortsatt relativt høyt rentenivå og mer forsiktige konsumenter. Når det gjelder den lavere investeringsveksten, må det sees på bakgrunn av at investeringene nå er på et høyt nivå og at bedriftsoverskuddene er avtakende. Eksportveksten ventes å bli mer enn halvert fra 1989 til 1990, i hovedsak på grunn av appresieringen av dollar i fjor. I årene 1991 til 1994 er det først og fremst økt eksport- og investeringsvekst som vil bidra til høyere vekst i BNP. Prognosene peker mot en konsumvekst på omlag 2,4 prosent og en investeringsvekst på 3,5 til 4 prosent. Eksportveksten vil øke fra 5 prosent i 1990 til nesten 7 prosent i de to neste årene, for så å avta til 5 prosent i 1994. Dette gir en vekst i BNP på i overkant av 2,5 prosent i 1991 og 1992, mens veksten blir noe høyere på slutten av prognoseperioden.

Blant annet på grunn av den reduserte veksten i år dempes inflasjonen noe. Den tar seg imidlertid opp igjen fram mot 1994, da konsumprisene ventes

LINK-prosjektet

LINK er et verdensomspennende modellprosjekt for analyse av internasjonal økonomi. Landmodeller for over 70 enkeltland eller regioner er knyttet sammen til en kjerne som omfatter handelsstrømmene mellom dem. Et lands eksport skal samsvare med handelspartnernes import fra landet og vice versa. På denne måten vil prognosene for ett land bli konsistent med de øvrige.

De fleste landmodellene er utviklet og blir vedlikeholdt av forskningsinstitusjoner i de respektive land. Institusjonene kan være offentlige eller private. Deltakerne representerer ikke landets myndigheter, og står fritt til å gi uttrykk for egne synspunkter. Statistisk sentralbyrå deltar for Norge med årsmodellen AMEN, mens Norges Bank er assosiert deltaker.

LINK-prosjektet ble startet opp i 1969. Prosjekt-staben har inntil nylig vært ledet av professor og Nobelprisvinner Lawrence R. Klein ved University of Pennsylvania i USA. Prosjektet er nå overført til DIESA (Department of International Economic and Social Affairs) i FN. Ved siden av finansieringen gjennom FN, gir en del land direkte bidrag til prosjektet.

To ganger i året avholdes LINK-konferanser hvor det legges fram og drøftes prognoser for utviklingen i verdensøkonomien de neste fem årene. I forhold til andre verdensomspennende modeller legges det relativt stor vekt på land utenom OECD-området. Modellsystemet brukes også til såkalte scenario-analyser for å analysere virkningene på verdensøkonomien av endringer i sentrale størrelser som oljepris, økonomisk politikk i de store landene, finansielle overføringer til regioner etc.

Tabell 4. OVERSKUDD PÅ HANDELSBALANSEN FOR GRUPPER AV LAND
Milliarder dollar.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Industrilandene	-34,5	-50,3	-47,8	-39,8	-35,3	-46,3
Nord-Amerika	-107,8	-107,3	-104,0	-100,9	-92,0	-84,7
Asia	75,1	70,3	70,0	71,1	69,8	64,4
EF	-6,9	-18,2	-20,1	-17,4	-21,5	-30,0
Resten	5,1	5,0	6,3	7,3	8,4	4,0
Utviklingslandene	42,4	34,9	42,0	47,4	52,5	57,8
Sovjet og Øst-Europa	-4,5	-4,6	-14,9	-23,7	-29,0	-29,3
Statistiske feil	3,4	-20,0	-20,7	-16,1	-11,8	-17,8

å øke med 5 prosent. Arbeidsledigheten får et omvendt forløp med økning i år og en nedgang til 1994, da ledigheten vil være lavere enn i 1989.

I Japan, Australia og New Zealand ventes det også en nedgang i veksten i BNP fra knapt 5 prosent i 1989 til 4,3 prosent i 1990. For resten av prognoseperioden ser veksten ut til å bli omlag som i inneværende år. Veksten i Japan vil, ifølge prognosene, avta svakt i perioden; fra 4,2 prosent i 1990 til 3,5 prosent i 1994. Imidlertid er dette en betydelig nedgang fra 1988 og 1989, da veksten var omlag 5 prosent hvert år. I forhold til 1989 vil veksten bli halvert både for eksport og private investeringer, til henholdsvis 6 og 8 prosent, mens privat konsum øker med 1 prosentpoeng til 4,3 prosent. Konsumveksten vil avta svakt fra 1990, men den vil hele tiden være høyere enn veksten i BNP. Investeringsveksten avtar jevnt fra 1990, mens eksportveksten avtar fram til 1992 for så å øke igjen. Importveksten vil også avta i perioden, men overskuddet på handelsbalansen vil gå ned.

Yen-kursen vil være forholdsvis svak overfor dollar i hele perioden. Når eksportveksten til tross

for dette holder seg svak i de nærmeste årene, gjenspeiler det at en relativt større del av den innenlandske produksjonen går til hjemmemarkedet, spesielt til offentlig og privat konsum. I tillegg vil de høye japanske direkte investeringene i utlandet etterhvert gi økt japansk produksjon utenfor Japan.

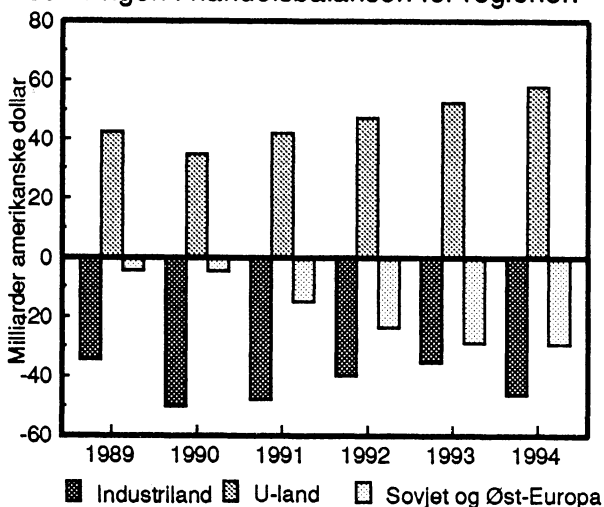
I EF-området ventes en nedgang i veksten i BNP fra 3,8 prosent i 1989 til 3,0 prosent i 1990. Også her skyldes nedgangen en strammere pengepolitikk på grunn av økt inflasjon. Veksten vil ta seg noe opp igjen i 1991 til 3,5 prosent, for så å ligge noe lavere resten av prognoseperioden. For årene 1991 til 1994 ligger prognosene høyere enn LINKs høstprognoser, hovedsakelig fordi det nå er lagt inn økt eksport til Øst-Europa. Blant EF-landene er det Danmark og Storbritannia som har lavest gjennomsnittlig vekst i BNP i prognoseperioden. Av de store landene er det Vest-Tyskland som ventes å få sterkst vekst, med en topp på 4 prosent i 1991. Imidlertid er prognosene for Vest-Tyskland spesielt usikre, på grunn av forholdet til Øst-Tyskland. Sammenliknet med LINKs høstprognoser er veksten i BNP omlag 1 prosentpoeng høyere hvert år.

Prognosene peker også mot vedvarende høy inflasjon i Storbritannia. Ser en bort fra Storbritannia fortsetter tendensen til at inflasjonsratene i de store EF-landene nærmer seg hverandre. Konsumprisveksten i Vest-Tyskland kan bli så høy som 4 prosent i år, for så å gå bare svakt ned de neste årene. I gjennomsnitt vil inflasjonen i EF-området nå en topp på 4,1 prosent i 1990, for så å reduseres til 3,1 prosent i 1994 (tabell 3). Arbeidsledighetsprosenten i EF-området vil fortsette å være høy (tabell 5). Etter en topp på 10 prosent i år, vil ledigheten bare reduseres svakt mot 1994.

Utviklingsland

Samlet vil utviklingslandene ha en betydelig høyere vekst i BNP i prognoseperioden enn industrilandene. Den høye veksttaket skyldes høy vekst i Asia og optimistiske antakelser om utviklingen i Latin-

Utviklingen i handelsbalansen for regioner.

Tabell 5. ARBEIDSLEDIGHETSPROSENT, OECD-OMRÅDET¹

	1989	1990	1991	1992	1993	1994	1989-94
OECD	6,2	6,5	6,4	6,3	6,0	5,9	6,2
Nord-Amerika	5,4	5,8	5,8	5,6	5,2	5,1	5,5
Asia	2,8	2,9	3,1	3,2	3,5	3,8	3,2
EF	9,9	10,0	9,9	9,6	9,5	9,3	9,7
Resten av OECD	5,7	6,0	6,3	6,8	6,6	6,2	6,3

¹ Utenom Hellas, Island, Nederland og Sveits.

Amerika. For de fattigste landene i Afrika ser det ikke særlig lyst ut, og LINK-prognosene innebærer uendret BNP pr innbygger fram til 1994.

Sørøst-Asia, deriblant de nyindustrialiserte landene Sør-Korea, Taiwan, Hongkong og Singapore hadde gjennom hele 80-tallet den høyeste veksten i verden. Inflasjonen var samtidig svært lav. Det var imidlertid enkelte tegn til svekkelse mot slutten av tiåret. Det skyldes i første rekke svakere vekst og høyere inflasjon i Kina og Sør-Korea. Kina ble nødt til å stramme til den økonomiske politikken for å unngå overoppheting. I Sør-Korea skyldes problemene først og fremst sterk lønnsvekst og appresiering av valutaen, med kraftig svekket konkurransevne og fall i eksportvolumet i 1989 som resultat. I LINK-prognosene ventes det at veksten i disse to landene tar seg opp igjen allerede i år. For hele regionen sett under ett vil veksten i BNP ligge på omlag 6 prosent ut prognoseperioden. Som tidligere vil realinvesteringer og eksport være de viktigste faktorene bak veksten. Inflasjonen vil avta noe. De siste årene har veksten i dette området vært høyest i Thailand, der BNP i 1989 økte med hele 11 prosent. Veksten i Thailand vil avta noe framover, men sammen med Malaysia vil landet ligge på veksttoppen i Asia. I Sør-Korea har det de siste

årene vært en kraftig reduksjon i overskuddet på handelsbalansen. I følge prognosene vil overskuddet bli nær null i 1990 for så å øke langsomt framover mot 1994. I Taiwan, det andre landet med store overskudd i utenrikshandelen vil overskuddet gradvis reduseres fra 15,5 milliarder dollar i 1989 til 9 milliarder i 1994.

Prognosene peker også mot en relativt god vekst i Latin-Amerika, men det vil avhenge kritisk av om de økonomiske snuoperasjonene vil lykkes. Brasil, Chile og Mexico vil ha sterkest vekst (over 5 prosent) ved slutten av prognoseperioden. I Brasil er en hardhendt snuoperasjon i gang. Det er ventet fall i privat konsum på over 3 prosent, i offentlig konsum på 5 prosent, i investeringer på 1,6 prosent og i import på hele 11,7 prosent i år. Eksporten vil øke med 2,7 prosent. Dette vil resultere i en nedgang i BNP på 1,3 prosent. Økt konsumvekst vil bidra til en vekst i BNP på over 2 prosent i 1991 til tross for negativ vekst i offentlig konsum, investeringer og eksport. I de siste 3 årene i perioden vil også investerings- og eksportveksten bidra til vekst. Inflasjonstakten vil reduseres betydelig i perioden.

Med unntak av Brasil, hvor beregningene viser 10 - 15 prosent lavere utenlandsgjeld i 1994 enn i 1989, vil utenlandsgjelden i de latinamerikanske

Tabell 6. UTENLANDSGJELD I EN DEL LÅNTAKERLAND
Milliarder dollar.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Argentina	61,5	63,6	64,6	64,9	65,1	65,9
Brasil	108,5	107,0	100,5	94,2	90,2	85,8
Chile	17,8	18,4	19,7	21,4	22,8	23,9
Mexico	101,9	96,3	99,3	98,0	98,0	99,9
Peru	21,2	21,3	22,3	22,3	24,4	24,8
Venezuela	29,1	30,1	30,3	30,4	30,3	29,9
Algerie	24,5	24,0	23,3	22,8	22,1	20,9
Egypt	51,7	54,2	57,1	60,1	63,3	67,2
Nigeria	30,7	30,8	30,9	30,9	31,0	31,2
India	53,6	59,5	64,6	70,3	76,5	83,7
Indonesia	53,2	60,1	64,4	68,0	70,8	73,1

landene øke eller være uendret i samme periode (tabell 6).

Problemene i Afrika med lav økonomisk vekst, høy befolkningsvekst, høy dødelighet, forverret konkurransevne og høy utenlandsgjeld vil vedvare i hele prognoseperioden. Turistland som Marokko og Tunis vil få en gjennomsnittlig vekst i BNP på omlag 4 prosent, mens de fattigste landene får en vekst på under 2 prosent. Gjennomgående trekk er lav investeringsvekst og positiv handelsbalanse.

Utviklingen i Øst-Europa

LINK-prosjektet har lenge hatt med modeller for landene i Øst-Europa. Det er en kjent sak at det er betydelige problemer med den økonomiske statistikken i disse landene. Det fører selvsagt til at det også blir vanskelig å modellere økonomiene og å lage prognoser for den videre utvikling. Den offisielle statistikken har generelt tegnet et langt lysere bilde av den økonomiske utviklingen enn det vestlige observatører har regnet seg fram til. LINKs prognoser for Øst-Europa, som er basert på nasjonale modeller, har nok hatt noe av den samme skjevheten. Utviklingen de siste årene har vist seg å bli klart svakere enn det som har ligget i LINK-prognosene. I forhold til de prognosene over veksten i BNP i Øst-Europa som ble laget våren 1988 ble veksten i 1989 1 - 2 prosentpoeng svakere i alle landene. Et generelt trekk ved prognosene for de øst-europeiske landene har tidligere også vært at veksten framover har vært stabil og relativt høy uten store inflasjonsproblemer eller ubalanser av andre typer. Det hele har minnet om femårsplaner.

Denne gangen ser det ut til å ha skjedd en "glasnost" i prognosearbeidet. I 1990 ventes fall i BNP i Øst-Tyskland, Polen, Romania og Sovjet. Sterkest blir fallet i Øst-Tyskland med nesten 4 prosent. Veksten ventes å bli sterkest i Ungarn med nesten 2 prosent. Prognosene for de nærmeste årene er heller ikke like optimistiske som de pleier å være. Veksten tar seg riktignok opp i de fleste landene fram mot midten av 90-tallet: Størst ventes framgangen å bli i Polen, der veksten nærmer seg 4 prosent midt på 90-tallet. I Sovjet vil imidlertid veksten i følge disse prognosene bli svak hele tiden med årlig gjennomsnitt for perioden 1989-1994 på -1/4 prosent. Målt pr innbygger vil BNP i Øst-Europa falle med i gjennomsnitt 0,2 prosent hvert år fra 1989 til 1994 (tabell 2).

De øst-europeiske landene har et enormt behov for å fornye og oppgradere kapitalutstyret. Det vil kreve betydelige investeringer. I prognosene fra LINK-prosjektet ligger det ikke inne noen slik vekst i investeringene. Den relativt svake investeringsveksten bidrar til vedvarende svak økonomisk vekst. Også eksportveksten blir av samme grunn temmelig svak. I Øst-Tyskland forutsettes under-

skuddet på handelsbalansen å øke kraftig fra nær null i 1989 til over 20 milliarder dollar i 1994. I de andre landene ventes ingen store endringer i handelsbalansene.

Polen dristigst, Sovjet henger etter

Det ble brukt en del tid på gjennomgang av situasjonen i enkelte øst-europeiske land. Som nevnt er statistikkproblemene betydelige, noe som gjør sammenligning både over tid og mellom land vanskelig. Dessuten er det uklart i hvilken grad de personer som representerer de enkelte landene på LINK-møtene har en "god og upartisk" oversikt over sitt lands økonomi.

Polen skiller seg en del ut fra de andre landene. Polakkene tar sikte på en rask overgang til markedsøkonomi (se også egen ramme). Subsidier og den tidligere omfattende rasjoneringen er fjernet nærmest med et pennestrøk. Resultatet er blitt en meget høy åpen inflasjon som kom opp i over 250 prosent i 1989. De andre landene opererer med langt penere inflasjonstall, men det er da basert på subsidier og rasjonering (skjult inflasjon). Prisreformene i Polen er blitt fulgt opp med stram finanspolitikk og en inntektspolitikk som innebærer "straffeskatt" på lønnstillegg over en viss grense. Siden januar har det vært bare en valutakurs i landet. Den offisielle kursen ble da satt omtrent lik den kursen som gjaldt på svartebørsen. Det har ikke vært vanskelig å holde denne kursen, og det ble hevdet at man ikke hadde benyttet seg av den kreditten som var innvilget av IMF for å forsvare den nye valutakursen. Resultatet av den kraftige kursomleggingen har vært økende arbeidsledighet og fallende produksjon. Det ble hevdet at industriproduksjonen kunne komme til å falle med så mye som 10 prosent i år. Den polske representanten på møtet var av den oppfatning at tilstramningen var skjedd for raskt og var for sterk. Polen hadde "kræsmlandet". Han var uenig med de som hevdet at en slik hestekur var uunngåelig for at landet skulle komme ut av sine problemer.

Sovjet er på en måte det andre ytterpunktet. Den offisielle inflasjonen er lav, men til gjengjeld er det et betydelig etterspørselsgap. Den økonomiske veksten var nær 0 i 1989 ifølge LINK-prognosen. Perestrojka har pågått siden 1985, men med svært få resultater å vise til på det økonomiske området. Det ble pekt på en rekke årsaker til dette:

- De vedtak om økonomiske reformer som er blitt tatt, er ikke blitt fulgt opp på grunn av konservative elementer i byråkratiet; "nomenklaturen".
- Reformplanene er ikke gått langt nok.
- Lite er gjort for å bedre infrastrukturen.
- Ingen effektiv anti-monopolpolitikk.

Rask eller langsom tilpasning?

Et nærliggende spørsmål i forbindelse med hvordan de øst-europeiske økonomiene skal transformeres til markedsøkonomier er hvorvidt endringen bør skje raskt eller langsomt. Polen og Ungarn danner her ytterpunktene.

Et hovedelement i arbeidet med å skape effektive markeder er å gjennomføre prisreformer. Et ledd i en slik prisreform vil være å redusere det enorme omfanget av forbrukersubsidier. Disse subsidiene skaper et stort gap mellom produsent- og forbruker-prisene. Når subsidiene fjernes, må nødvendigvis konsumentprisene stige raskere enn produsentprisene. Ungarn har satset på en gradvis fjerning av forbrukersubsidiene. Med den store nivåforskjellen det var i utgangspunktet mellom de to prisene, må konsumentprisene, hvert år i fem år, vokse 10 prosent raskere enn produsentprisene for å fjerne alle subsidiene. En slik gradvis tilpasning skaper problemer på flere områder:

- Den rente som gir 0 realrente for konsumentene vil innebære minst 10 prosent realrente for produsentene hvis vi forutsetter at den tidsutstrakte tilpasningen får fullt gjennomslag på inflasjonsforventningene. En slik forskjell i realrentene skaper selvsagt enorme problemer for spare- og investeringsbeslutningene og vil lett føre til et for lavt investeringsnivå.
- En tidsutstrakt periode med sterkere prisstigning gjør at inflasjonsforventningene kan bli løftet opp på et høyere nivå. Et engangs-skift i prisenivået vil kunne ha en annen effekt på forventningene. Mer generelt vil selve transformasjonen til en markedsøkonomi ha kostnader som stammer fra usikre forventninger. Ingen vet riktig hva sluttresultatet vil bli. Det vil være en tendens til at denne type kostnader vil øke jo lenger transformasjonsperioden er. Ved en rask tilpasning vil eventuelle feilaktige forventninger bli avslørt raskt og det blir ikke tid til å foreta særlig omfattende feiltilpasninger.

Selv om en tar sikte på en engangstilpasning, vil det uansett ta tid før det blir etablert effektive markeder og effektive priser. Det kan derfor være gunstig å gå gradvis fram ved beslutninger om bedriftsnedleggelse og oppsigelser, slik at man får best mulig markedsmessige betingelser for å ta slike beslutninger. Dette er imidlertid ikke noe argument for å gå langsomt fram i tilpasningsprosessen forøvrig. Spesielt viktig blir det at reformer som skal bidra til riktigere priser blir gjennomført raskt.

Kommandoøkonomiene i Øst-Europa har helt fra begynnelsen siktet mot størst mulig bedriftsenheter. Dette har åpenbart vært mest komfortabelt i den sentrale planleggingen. Ved overgang til markedsøkonomi er det en fare for at disse enhetene skal gli over i private monopoler. Faren for dette vil reduseres dersom man kunne splitte opp de store bedriftene og åpne for full importkonkurranse. Den første faktoren vil nødvendigvis ta tid, noe som taler for en gradvis tilpasning, mens importliberaliseringen åpenbart kan gjennomføres mye raskere.

Et argument for en gradvis tilpasning er at det vil ta tid å utarbeide nye regler og lovverk som vil måtte gjelde for en markedsøkonomi. Dette gjelder f.eks. regler for regnskapsførsel, konkurslovgivning, eiendomslovgivning og lover for alle former for finansvirksomhet. Det vil også måtte ta tid å bygge opp institusjoner som er nødvendige i en markedsøkonomi, som f.eks. finansinstitusjoner.

- Mangel på økonomer i den indre krets rundt Gorbatsjov.
- Mangel på kriseforståelse gjør det vanskelig å gjennomføre drastiske tiltak.

Ungarn kommer i en mellomstilling i forhold til Polen og Sovjet. Reformarbeidet har pågått i flere år uten de store resultater å vise til (se også egen ramme). Inflasjonen har økt uten at det har lyktes å øke tilgangen på varer og tjenester i særlig grad. Den ungarske representanten var meget pessimistisk med hensyn til den videre utvikling. Han mente LINKs prognose for Ungarn, en gjennomsnittlig årlig vekst på 1,5 prosent fram til 1994, var for optimistisk.

Alternative beregninger

Blant annet på grunn av utviklingen i Øst-Europa er det stor grad av usikkerhet knyttet til prognosene. Økt aktivitet i Øst-Europa kan gi høyere vekst også i andre land, spesielt i EF-landene. Det er også muligheter for reduserte utgifter til forsvaret både i øst og i vest, og det vil i så fall gi rom for økte investeringer i andre sektorer. Det ble lagt fram to scenarier for å belyse noe av dette. I det ene scenariet ble de finansielle overføringene til Øst-Europa økt, og i det andre ble forsvarsutgiftene i USA redusert.

Virkninger av økte overføringer til Øst-Europa

For å bygge opp de øst-europeiske økonomiene vil det trenge enorme ressursoverføringer fra de vest-

Tabell 7. VIRKNING PÅ BNP I EF OG ØST-EUROPA AV ØKTE OVERFØRINGER TIL ØST-EUROPA. AVVIK FRA REFERANSEBANEN I PROSENT

A) Uendrede nominelle renter

	1990	1991	1992	1993	1994
EF	-	0,4	0,8	1,0	0,8
Øst-Europa	-	0,1	0,1	0,2	0,2

B) Rentenivået i industrilandene øker med 1 prosentpoeng

	1990	1991	1992	1993	1994
EF	-	0,1	0,1	0,1	0,0
Øst-Europa	-	0,1	0,1	0,2	0,2

lige industrilandene. Mest sannsynlig vil denne overføringen både ta form av internasjonale overføringer, kreditter m.v. og privat støtte i form av direkte investeringer (joint ventures m.m.) Ved hjelp av LINK- modellen var det denne gang foretatt en analyse av hvilken effekt slike overføringer av finansielle ressurser vil ha på verdensøkonomien. Det var forutsatt at det ble overført 15 milliarder dollar i 1991, stigende til 28 milliarder i 1994. Det aller meste av dette var i form av direkte overføringer fra Vest- til Øst-Tyskland. Den direkte effekten er at importen til Øst-Europa og eksporten fra industrilandene, og da særlig EF-landene, øker totalt sett like mye og noe mer enn beløpet av selve overføringen, på grunn av multiplikatoreffekter. I 1994 ble BNP i EF nesten 1 prosent høyere enn i referansealternativet.

Effekten på BNP i de øst-europeiske landene ble noe mindre enn dette. I dette alternativet er det ikke tatt hensyn til annet enn de direkte effektene av overføringen. Det er for eksempel ikke tatt hensyn til hvilken effekt en slik enorm overføring vil ha på de finansielle markedene i industrilandene. Den oppgangen som har vært i det langsiktige rentenivået hittil i år, er blant annet forklart med den effekten utviklingen i Øst-Europa vil kunne ha på prisstigningen og framtidig rentenivå i de vestlige land. Det var derfor gjennomført ytterligere en be-

regning der en også tok hensyn til virkningen på de finansielle markedene. Dette var gjort ved å forutsette at den store ressuroverføringen førte til at rentenivået steg med 1 prosentpoeng i forhold til referansebanen. Dette førte til lavere investeringsetterspørsel enn i det første alternativet. Importen til Øst-Europa og eksporten fra de vestlige land økte som i det første alternativet, men den lavere investeringsetterspørselen førte til at den samlede effekten på BNP i EF-landene nå ble nærmest ubetydelig i forhold til referansebanen.

Virkninger av lavere forsvarsutgifter i USA

I nær tilknytning til utviklingen i Øst-Europa kommer også muligheten for en kraftig nedbygging av de militære styrker både i øst og vest. Dette vil frigjøre midler på de offentlige budsjetter som kan anvendes på en annen måte ("peace dividend"). Hvilke virkninger nedrustning vil få på verdensøkonomien vil bli et hovedemne for LINK-prosjektet framover. Et slikt verdensomspennende modellsystem egner seg spesielt godt for denne type analyser. Denne gangen var det gjort noen foreløpige beregninger av effekten av å kutte ned forsvarsutgiftene i USA. Forsvarsutgiftene var forutsatt skåret ned med 4,5 milliarder dollar i 1990 økende til 27,5 milliarder i 1994. Omlag halvparten av dette

Tabell 8. VERDENSHANDELEN

Prosentvis årlig vekst i verdens samlede eksport, målt i dollar.

	1989	1990	1991	1992	1993	1994
Verdenshandelen i verdi	9,4	9,9	9,9	10,1	10,2	10,0
Pris	1,3	5,7	4,6	4,4	4,2	4,5
Volum	7,9	4,0	5,1	5,4	5,7	5,3

var forutsatt å bli brukt til å øke andre utgifter. Den andre halvparten ble brukt til å styrke budsjettbalansen. Den direkte effekten av dette på amerikansk økonomi ble at BNP ble 0,7 prosent lavere i 1994 enn i referansealternativet. Dette er et nokså åpenbart resultat av en isolert finanspolitisk tilstramning der en ser bort fra eventuelle positive virkninger via

pengepolitikken. I et annet alternativ var det derfor tatt hensyn til dette ved at renten var forutsatt å gå ned samtidig som budsjettunderskuddet ble redusert. Slutteffekten ble nå at BNP lå 0,4 prosent høyere i 1994 enn i referansealternativet, på grunn av høyere investeringer og høyere privat konsum.

Tabell 9. GJENNOMSNTTLIG ÅRLIG VOLUMVEKST 1989-1994
Prosent

	BNP	Eksport	Import		BNP	Eksport	Import
Industriland				Ecuador	2,6	2,6	1,4
Canada	2,8	3,7	4,1	Mexico	4,2	2,2	7,1
Frankrike	2,8	6,1	5,8	Peru	0,7	6,5	-0,4
Vest-Tyskland	3,7	7,5	7,9	Venezuela	1,1	4,5	-3,6
Italia	3,1	5,7	7,6	Bolivia	3,3	5,4	1,5
Japan	4,6	6,6	5,7	Paraguay	2,3	2,4	1,9
Storbritannia	2,1	4,6	4,0	Uruguay	3,0	2,4	2,2
USA	2,6	6,7	4,6	Karibien	3,5	4,6	2,1
Østerrike	3,1	6,5	7,0	Algerie	1,8	0,8	5,4
Belgia	3,5	7,4	7,8	Gabon	3,3	2,8	3,0
Danmark	2,0	3,9	3,6	Marokko	3,7	3,4	1,7
Finland	2,3	2,5	2,0	Etiopia	3,4	5,1	1,6
Nederland	3,0	5,4	5,4	Kenya	3,3	1,5	1,3
Norge	3,2	4,2	4,4	Sudan	0,8	4,9	6,1
Sverige	1,6	3,3	3,8	Tunis	4,2	6,1	3,9
Sveits	3,1	4,1	4,1	Libya	3,5	4,5	3,1
Australia	3,0	5,7	4,8	Nigeria	2,8	3,1	3,3
Hellas	3,1	6,1	4,3	Egypt	2,5	4,6	4,2
Island	0,8	-0,1	1,4	Iran	5,9	8,5	10,2
Irland	3,3	6,8	7,4	Irak	7,6	10,3	9,7
New Zealand	2,2	3,5	2,9	Israel	3,2	3,0	1,2
Portugal	3,7	8,0	7,0	Kuwait	10,4	13,7	9,4
Spania	4,0	5,8	7,8	Saudi Arabia	2,1	1,6	0,4
Sør-Afrika	2,3	-1,4	0,8	Indonesia	5,9	6,4	7,0
Øst-Europa				Taiwan	7,0	4,5	7,8
Tsjekkoslovakia	1,8	3,0	3,7	Hong-Kong	5,6	12,2	12,3
Øst-Tyskland	1,1	0,8	7,6	India	5,3	8,8	4,1
Ungarn	1,5	3,3	3,6	Korea	7,0	3,6	8,2
Polen	2,1	7,1	5,8	Malaysia	7,1	9,9	10,3
Romania	1,9	3,2	6,1	Pakistan	5,4	5,6	5,2
Sovjetunionen	-0,3	0,1	-1,0	Filippinene	6,0	9,5	10,7
Bulgaria	1,5	2,9	3,5	Singapore	7,3	8,5	8,5
Utviklingsland				Thailand	8,6	14,6	10,4
Argentina	0,4	2,2	-3,8	Kina	5,7	6,4	4,7
Brasil	3,4	0,8	2,7	Jugoslavia	2,5	3,6	3,7
Chile	5,7	8,1	8,3	Tyrkia	5,1	7,4	7,6
Colombia	3,3	5,1	4,3	Kypros og Malta	4,5	3,2	4,1

Skattekiller på rente for personer i Norge 1986-1989

Av

Vidar Christiansen og Tom Kornstad

Beskatningen av renteinntekter og renteutgifter innebærer såkalte skattekiller, som påvirker lånekostnadene og avkastningen av å spare, og det oppstår et samfunnsøkonomisk effektivitetstap. I denne artikkelen presenteres mål for betydningen av skattekiller på rente for personer. Det gis tallmessige anslag for målene for årene 1986-1989. Spesielt betraktes betydningen av skattereformene i denne perioden. Lavere marginalsatter på rente har redusert effektivitetsproblemet forbundet med rentebeskatningen. Reduksjonen i effektivitetstap anslås til å være av en størrelsesorden rundt 16 prosent.

Innledning

Den skattemessige behandling av renter har vært et sentralt emne i drøftinger av skatt og økonomisk politikk i Norge gjennom mange år. Fradragsrett for gjeldsrenter ved inntektsbeskatningen har medført at låntakerne selv bare bærer en del av lånekostnadene. Ikke minst har det vært pekt på at dette i sterke grad gjelder høyinntektstakere siden marginalsatten stiger med inntekten. Hard beskatning av renteinntekter for sparere har også vært trukket fram, om enn i mer beskjedne grad. I begge tilfellene gjelder det at skattesystemet gir skattekiller, som fører til at de privatøkonomiske kostnadene ved å låne og inntektene ved å spare avviker fra de samfunnsøkonomiske, og vi får et effektivitetstap.

Særlig økonomer har også påpekt den asymmetriske behandling av renter på den ene side og avkastning av konsumkapital på den annen side, idet avkastningen av konsumkapital blir svært lavt beskattet eller ikke beskattet i det hele tatt. Men selv om en hadde symmetrisk behandling av renter og avkastning av konsumkapital, ville skatten påvirke lånekostnad og spareavkastning og dermed avveiningen mellom sparing og konsum. Sånn sett er rentefradraget også et fradrag for utgifter til "å flytte konsumet fram i tid", som ikke motsvares av beskatning av den fordelen dette gir konsumenten.¹⁾

I perioden 1986-1989 er det gjennomført reformer i beskatningen av blant annet renter. (Omtaler finnes i Nasjonalbudsjettene for disse årene.) Reformene har i korthet gått ut på å redusere marginalsattene og spesielt de høyeste marginalsattene

på rente. Dette har skjedd ved å redusere skattesattene på nettoinntekt.

Formålet med denne artikkelen er å tallfeste et samlet mål for betydningen av marginalsatter på rente ut fra en samfunnsøkonomisk effektivitetsbetraktning. For en fylldigere dokumentasjon av beregningene vises det til Christiansen og Kornstad (1989).

De vanlige beskrivelser av rentebeskatningen inneholder regeloversikter og informasjon om fordeling av skattytere (stort sett lønnstakere) etter marginalsatt på nettoinntekt. De viktigste svakhetene ved disse er:

- Marginalsatt på nettoinntekt svarer ikke direkte til marginalsatt på rente. For en skattyter med renteinntekt under det skattefrie beløp, er marginalsatten på rente lik null selv om skatten på annen nettoinntekt, f.eks. lønn, er positiv. Men dersom skattyteren også har gjeld, har marginalsatten på nettoinntekt betydning for hvor mye rentefradraget reduserer skatten. Vi skal se på marginalsatt på selve renteinntekten eller renteutgiften.
- Vanligvis ses det bort fra formuesskatt selv om formuesskatten også har betydning for den privatøkonomiske avkastningen av å spare.
- Beregningene omfatter ofte bare lønnstakere selv om dette gir et ufullstendig bilde av virkningen for hele befolkningen. Vi tar med alle hovedtyper av skattytere.
- Resultatene presenteres gjerne i form av tabeller som er vanskelig å sammenfatte. Vi skal betrakte en indikator basert på det klassiske mål for effektivitetsvirkninger av skatter, gjerne omtalt som Harberger-trekanter.

1) Ved forbruksskatt derimot vil en ha et slikt element av beskatning ved at framskynding av forbruket også motsvares av at skattebetalingen framskyndes.

tilsvarende negativt avvik fra gjennomsnittlig marginalskatt bidrar til å redusere det.

Endringen i $\bar{M}$ ved små marginalskatteendringer er gitt ved:

$$(5) \quad \frac{d\bar{M}}{\bar{M}} = \frac{1}{\bar{m}} \frac{d\bar{m}}{\bar{m}} + \frac{1}{\bar{M}} \text{cov}(m_k, dm_k)$$

Her er $\text{cov}(m_k, dm_k)$ den empiriske kovariansen mellom m_k og dm_k , mens $d\bar{m}$ er endringen i gjennomsnittlig marginalskatt. Av dette ser vi at om marginalskattene endres slik at de høyeste marginalskattene reduseres mest, og kovariansen er positiv, reduseres den korrigerte gjennomsnittlige marginalskatten mer enn om alle marginalskatter ble redusert like mye.

Ideen om at størrelsesordenen på effektivitetstapet øker med kvadratet av den relative økningen i skattesatsen, tar egentlig som utgangspunkt at skattesatsen øker for hver enkelt konsument. I vår problemstilling endres skattesatsen når vi går fra en konsument til en annen siden vi skal aggregere skattesatsene over alle skattyterne. Vi må da legge til grunn en antagelse om at atferdsreaksjonen på marginen er omtrent den samme hos alle konsumenter. En mer presis framstilling av problemet er gitt på slutten av vedlegget i Christiansen og Kornstad (1989).

Ovennevnte betraktning kan også utvides til å gjelde investering i konsumkapital. I Christiansen og Kornstad (1989) er det vist at som en tommelfingerregel kan man legge til grunn at endringen i kvadratet av renteskatten er en brukbar indikator på endringen i effektivitetstapet også i dette tilfellet. Det vil si at vi bruker samme mål på effektivitetstapet knyttet til skattekilene på avkastningen av finanskapital og konsumkapital.

Problemstillingen vår er å kvantifisere effektivitetstapet ved beskatning. Det mest vidtgående opplegget er å forsøke å tallfeste selve effektivitetstapet ("excess burden", "deadweight loss" eller "welfare loss" i engelsk terminologi) ved beskatning. For å kunne tallfeste mål for effektivitetstapet trenger en kjennskap til helningene på etterspørsels- og tilbudsfunksjonene i tillegg til informasjon om skattene. (Se f.eks. oversiktsartikkelen til Shoven and Whalley (1984).)

En mellomting mellom å tallfeste selve effektivitetstapet og bare å måle skattekilene, er å finne et slikt mål at en kan anslå relative endringer i effektivitetstapet ved skattereformer. Bruk av trekantmålet uten å kjenne helningen på kurvene er et eksempel på dette. Poenget er at flateinnholdet av trekanten øker med kvadratet av den relative økningen i skattesatsen uansett hva den absolutte størrelsen på arealet er.

Siden vi erkjenner at skattevridninger ikke fullt ut kan elimineres, og at vridninger ett sted nesten

som regel taler for vridninger også på andre punkter ut fra teorien om nest beste optima, kan det være spørsmål om hvordan utsagn om partielle effektivitetsforbedringer skal tolkes. Vi legger til grunn følgende fortolkning av saksforholdet: Det er en utbredt oppfatning at renteskatten gir en alvorlig vridning, som det alt i alt vil være en fordel å redusere. Siden husholdningene totalt sett har negativ netto renteinntekt, vil reduksjon i renteskatten gi økt skatteproveny. Hovedvirkningen er i realiteten at en reduserer subsidieringen av gjeldsrenter. Dermed kan en også redusere andre forvridende skatter. Det er derfor sterke argumenter for at en reduksjon i effektivitetstapet knyttet til rentebeskatningen ikke bare innebærer at en flytter problemet til en annen del av allokeringen i økonomien. Derfor er denne partielle effektivitetsvirkningen viktig og interessant. For en prinsippdrøfting av totalvirkninger av reformer som gir endret rentebeskatning vises til Christiansen (1987).

Presisering av marginalskatt på rente

For å kunne anvende målene vi har presentert, må vi definere marginalskatt på rente. I praksis er det skattesats på nominell rente som fastsettes, mens det kan argumenteres for at det er marginalskatt på realrente som bestemmer tilpasningen. Sammenhengen mellom marginalskatt på nominell rente og marginalskatt på realrente er at marginalskatt på realrente er lik differansen mellom realrente før og etter skatt i forhold til realrente før skatt. I Christiansen og Kornstad (1989) er det vist at sammenhengen mellom gjennomsnittlig marginalskatt på realrente, gjennomsnittlig effektivitetskorrigert marginalskatt på realrente, gjennomsnittet av kvadratmålet på realrente og de tilsvarende størrelsene for nominell rente, er at realstørrelsene kan finnes ved å multiplisere de nominelle størrelsene med en fast faktor. For å sammenligne alternative skattesystemer for samme nominelle rente og inflasjonsrate kan vi derfor like gjerne se på et nominelt grunnlag. Mer komplisert blir det om en regner med en systematisk sammenheng mellom skattesystem på den ene side og nominell rente og inflasjonsrate på den annen side, men slike problemer skal vi ikke ta opp her. Vi betrakter skatt på nominell rente.

Selv med dette utgangspunkt kreves ytterligere presiseringer av marginalskatt på rente. Et problem er at den skattemessige behandling av rente er forskjellig for ulike spareformer. Tre eksempler kan være vanlige bankinnskudd, sparing med skattefradrag og pensjonssparing. I det følgende skal vi se på ordinær beskatning av rente og se bort fra om skattyterne har uutnyttede muligheter til å benytte særordninger, som f.eks. SMS.

Vi skal se på inntekts- og formuesskatt, men la oss i første omgang bare tenke på inntektsskatt. Neste problem er da at skattyterne kan befinne seg

i forskjellige situasjoner når det gjelder gjeld og formue. De kan ha gjeld, men ikke bruttoformue, bruttoformue, men ikke gjeld, eller begge deler. Dersom sparingen skjer ved å endre gjelden, vil gevinsten eller kostnaden ved dette være lik rente etter skatt. Gevinsten ved å spare i form av økt bruttoformue vil også være lik rente etter skatt. Men dersom renteinntekten ligger under grensen for skattefritt beløp, er marginalskatten null. Er renteinntekten større, blir marginalskatten positiv gitt at inntekten for øvrig er tilstrekkelig høy. Den relevante marginalskatt er da den samme enten en låner, nedbetaler gjeld eller øker sin bruttofordring. Denne entydigheten har en ikke om en person både har gjeld og en brutto formue som gir en renteinntekt mindre enn det skattefrie beløp. Da blir den relevante skatten på rente positiv om personen låner eller nedbetaler gjeld, mens marginalskatt på rente av økt bruttoformue er null. I dette tilfelle må vi altså ta stilling til hvordan personene faktisk sparer på marginen, og vi har da valgt å sette marginalskatt på rente lik marginalskatt på nettoinntekt. Valget bygger blant annet på den tro at personene i større grad er opptatt av å tilpasse sin gjeld enn de er av sin bruttoformue.

Siden formuesskatt gjør at avkastningen etter skatt av sparing blir mindre, vil også den ha betydning for sparetilpasningen. Anta at z og s er henholdsvis marginalskatten på formue og inntekt mens r er rentesatsen. Ved å spare 1 krone fra et år

til det neste, medfører dette en skatt lik $sr+z$ fordelt på inntekt og formue. Vi ser bort fra at noe av renten kan være tillagt formuen slik at formuesskattegrunnlaget blir mer enn 1 krone. Regnet som skatt av rente blir nå den totale skattesatsen $(sr+z)/r$. Det er denne skattesatsen vi skal bruke som marginalskatt på rente:

$$(6) \quad m = s + z/r$$

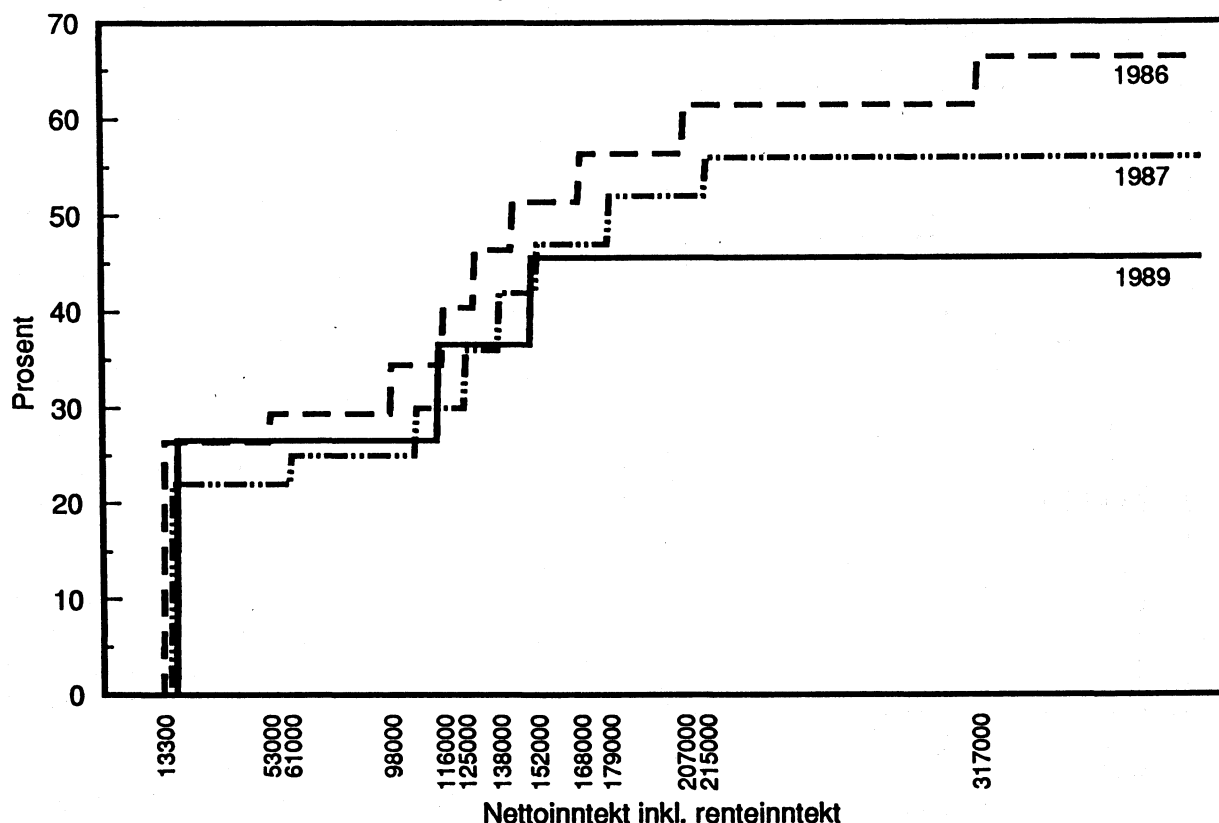
Når vi har positiv formuesskatt, følger det at marginalskatt på rente blir avhengig av rentesatsen. Det skyldes at formuesskatten for en gitt formue er konstant og utgjør en mindre andel av renten jo høyere renten er. Formuesskatten reduserer altså avkastningen av sparing relativt mer jo lavere renten er.

Skatteregler for perioden 1986-1989

Det kan være nyttig å presentere de relevante skattereglene og skattesatsene som analysen bygger på. For å begrense oss, skal vi bare se på skatteklasse 1 siden det store flertall av skattyterne ligger i denne klassen.

For renteinntekt og aksjeutbytte gjelder et fribeløp ved inntektsbeskatningen. Fribelet skal først brukes på renteinntekt. Det vil si at uansett hva annen inntekt er, beskattes ikke den renteinntekt som ligger innenfor fribelet. I skatteklasse 1 var

Figur 2. Samlet marginalskatt på nettoinntekt inklusive renteinntekter, i prosent. Skatteklasse 1.

dette fribeløpet kr 2100 i 1986-1988 og kr 3000 i 1989. For renteinntekt utover fribeløpet og for gjeldsrenter fra første krone er det marginalsatt på nettoinntekt som er relevant. Samlet marginalsatt på nettoinntekt avhenger av satsene for inntektskatt til kommuner og fylker, fellesskatt til Skattefordelingsfondet, ordinær inntektsskatt til stat og sykedelen i folketrygdavgiften. Den siste er opphevet fra og med 1987. Vi har dermed sett bort fra at for næringsinntekt vil beregningen av avgiftene til folketrygden og toppskatten avhenge av renteinntekter og -utgifter. Satsene for samlet marginalsatt på nettoinntekt inklusive renteinntekter er presentert i figur 2.

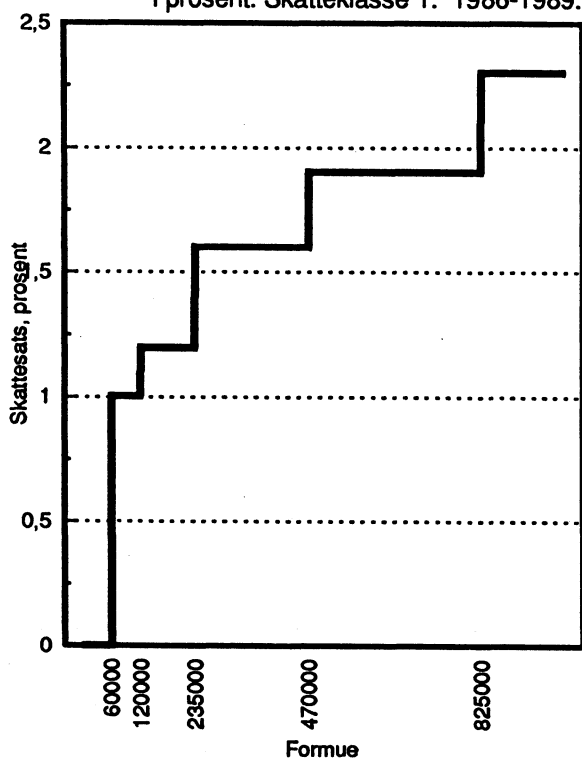
Som det framgår, er marginalsakten på nettoinntekt inklusive renteinntekter i nesten alle inntektsintervallene senket i løpet av tidsrommet vi ser på. Bortsett fra den reduksjon på de aller laveste inntekter som skyldes økning av klassefradragene, er nedsettelsen av marginalsatt klart størst både absolutt og relativt på de høyeste nivåene.

I analysen vår tar vi også hensyn til formuesskatt til stat og kommune. Skattetabellen for formuesskatt har vært uendret i hele perioden. Den er stilt opp i figur 3.

Beregninger for perioden 1986-1989

Vi har regnet ut tall for de mål for betydningen av skattekiller på rente som vi tidligere har sett på. Vi har tatt for oss de tre årene 1986, 1987 og 1989. Det første representerer året før reformene i kjølvannet av Skattekommissjonens innstilling, mens 1989 gir oss status etter reformene vedtatt i 1986-88. Siden

Figur 3. Marginalsattesatser på nettoformue, i prosent. Skatteklasse 1. 1986-1989.

hovedtyngden av reformen i rentebeskatningen skjedde i 1987, har vi også tatt med tall for det året.

Beregningene er utført ved hjelp av skattemodel-len LOTTE. (Omtalt i Ljones (1988) og dokumentert i Hovland og Røyne (1982).) LOTTE er en ikke-stokastisk mikrosimuleringsmodell uten atferdsrelasjoner. Datagrunnlaget i den er et utvalg av selvangivelser. Ved hjelp av oppblåsningsfaktorer kan den beregne totaltall for hele befolkningen og også virkninger for ulike grupper av skattytere, helt ned til enkeltskattytere.

Ved hjelp av selvangivelsesdataene og skattereglene i de enkelte år beregner LOTTE blant annet marginalsatter. Datagrunnlaget er hentet fra Inntektsundersøkelsen 1986, og er framskrevet til beregningsårene. Det kan synes som framskrivningen gir en viss undervurdering av veksten i gjeldsrente-fradrag.

Siden det er renter etter skatt som er avgjørende for tilpasningen, og siden vi skal se på både inntekts- og formuesskatt, må vi gjøre en forutsetning om avkastningen på rentebærende fordringer og hvordan den varierer med beskatningen. Vi legger til grunn at renten før skatt ligger fast, og at den er 15 prosent p.a.. Dette tilsvarer gjennomsnittlig lånerente i perioden. Vi abstraherer dermed fra de konjunktur- og valutahensyn som kan medføre renteendringer under eller etter en skattereform. Vi tar heller ikke opp de problemer monopolistisk tilpasning i kredittformidlingssektoren kan reise. (For en viss omtale av dette, se Kvinge (1989).)

Et annet spørsmål vi må ta stilling til, er om ektepar skal oppfattes som en eller to aktører. Det avgjørende her må være deres spare- og låneatferd og ikke om de blir felles lignet eller ikke. Vi finner det rimelig å anta at marginalresponsen på en renteendring hos et ektepar ligner mer på den en finner hos en enslig enn den en finner hos to enslige tilsammen. Vi vil derfor betrakte hvert ektepar som en aktør.

Ett sett av beregninger tar for seg de faktiske marginalsatter i henholdsvis 1986, 1987 og 1989 slik de beregnes av modellen. Vi vil referere til disse som "faktisk skattesystem". De marginalsatter en kommer ut med vil være et kombinert resultat av skattepolitikk og utvikling i inntektsgrunnlagene for de relevante skatter. For å rendyrke betydningen av skattereformene, har vi også utført et sett av beregninger for "prisjusterte skattesystemer". Det vil si at vi har justert opp alle progresjonsintervaller for skattesatsene fra 1986 til 1987 og fra 1986 til 1989 ved hjelp av konsumprisindeksen. Prisstigningen fra et år til et annet er satt lik prisstigningen fra midten av det ene året til midten av det andre. For prisstigningen i første halvår 1989 måtte vi da beregningene ble foretatt benytte et anslag på 2,2 prosent.

Dermed kommer vi fram til et skattesystem for henholdsvis 1987 og 1989 som reelt sett svarer til

Tabell 1. Fordeling av skattytere etter marginalskatt på rente inklusive formuesskatt i 1986.

-----	-----	-----
Marginalskatt	Tallet på skattytere	Andel av alle skattytere i prosent
-----	-----	-----
under 0,1	691 347	28,9
0,1 - 10,0	37 719	1,6
10,01 - 20,0	3 840	0,2
20,01 - 30,0	565 407	23,6
30,01 - 40,0	358 626	15,0
40,01 - 50,0	317 424	13,2
50,01 - 60,0	229 904	9,6
60,01 - 70,0	146 072	6,1
70,01 - 80,0	40 664	1,7
80,01 - 90,0	4 979	0,2
Alle	2 395 982	100,0

systemet i 1986. En får etablert de skatteregler en ville hatt i 1987 (1989) dersom en hadde holdt fast på systemet fra 1986 og bare korrigeret for inflasjonen. En kan dermed i henholdsvis 1987 og 1989 sammenligne prisjustert 1986-system med faktisk system i året. Dermed får vi en ren systemsammenligning for samme skattegrunnlag. Men systemendringen vil ikke være en ren systemendring i den snevre betydningen skattestrukturendring for gitt skattenivå. De faktiske 1987- (og 1989-) regler vi ser på, vil avvike fra de prisjusterte 86-regler både fordi en ønsker en annen struktur på skattesystemet og fordi en endrer skattenivået over tid som ledd i

aktivitetsreguleringen eller som ledd i den langsiktige utvikling av offentlig sektor. Vi mener likevel at avviket i hovedsak kan tolkes som resultat av systemendring i snever forstand.

Vi har utført beregninger både med og uten formuesskatt. Dette er gjort for å få fram betydningen av formuesskatten.

Beregningene er også utført for ulike populasjoner. Primært er vi interessert i å fange opp hele befolkningen. Men det kan være argumenter for å holde utenfor visse mindre grupper som er i en spesiell situasjon i en kort fase av livet. Det gjelder barn, skoleelever, studenter og vernepliktige. Disse har spesielt lav inntekt og lav marginalskatt i en kort periode, som vi må anta betyr svært lite for spare- og lånebeslutninger. Vi har derfor gjort beregninger der disse gruppene er holdt utenfor.

På grunn av de spesielle problemer som er forbundet med å finne marginalskatt på rente for selvstendige næringsdrivende, har vi også funnet å ville gjøre separate beregninger for gruppen lønnstakere og pensjonister. Som selvstendige er da skilt ut de som har pensjonsgivende inntekt i næringsvirksomhet som er større enn pensjonsgivende inntekt fra lønn.

Som utgangspunkt kan det være nyttig å se på fordelingen av skattytere etter marginalskatt på rente. Fordelingen slik den så ut i 1986, er presentert i tabell 1. Vi ser at en betydelig andel, nær 30 prosent, står overfor en marginalskatt lik null. Vel 50 prosent av skattyterne hadde en marginalskatt mellom 20 og 50 prosent. Vel 17 prosent av skattyterne hadde en marginalskatt over 50 prosent. Senking av

Tabell 2. Mål for betydningen av skattekiler på rente ved faktiske skattesystemer. Alle skattytere.

-----	-----	-----	-----
År	1986	1987	1989
-----	-----	-----	-----
Gjennomsnittlig marginalskatt, $\bar{m}$			
Med formuesskatt	0,284	0,254	0,265
Uten formuesskatt	0,261	0,222	0,233
Spredn.korr. gjennomsn. marg.skatt, $\bar{M}$			
Med formuesskatt	0,356	0,326	0,331
Uten formuesskatt	0,327	0,294	0,298
Relativ vekst i gj.snittlig marg.skatt fra 1986, $\bar{m}_t/\bar{m}_{86}$			
Med formuesskatt	1,00	0,89	0,93
Uten formuesskatt	1,00	0,85	0,89
Kvadratmål, $K = \bar{M}^2$			
Med formuesskatt	0,127	0,106	0,109
Uten formuesskatt	0,107	0,087	0,089
Relativ vekst i kvadratmål fra 1986, K_t/K_{1986}			
Med formuesskatt	1,00	0,83	0,86
Uten formuesskatt	1,00	0,81	0,83

de høyeste marginalsatter vil dermed ikke berøre så veldig stor andel av skattyterne.

Av tabell 2 ses at gjennomsnittlig marginalsatt på rente er relativt lav. Dette skyldes at mange står overfor null eller svært lav marginalsatt, som vist i tabell 1. Vi ser også at den spredningskorrigerede gjennomsnittlige marginalsatt er vesentlig høyere. Dette reflekterer stor spredning i marginalsatten, og at en del har vesentlig høyere marginalsatt enn gjennomsnittet. Vi mener derfor at vanlig gjennomsnitt gir et undervurdert inntrykk av effektivitetsproblemet ved marginalsatter på rente og at man heller bør studere det spredningskorrigerede gjennomsnittet. Vi ser også at formuesskatten er av betydning. Den utgjør et par prosentenheter av den totale marginalsatten.

Av tabellen framgår det også at marginalsatten har falt over perioden, men andre beregninger viser at hele fallet kom fra 1986 til 1987. Deretter har det vært en liten oppgang. Dette gjenspeiles også i kvadratmålet, som viser et klart fall fra 1986 til 1987 og deretter en liten stigning som skyldes økning i fellesskatten til Skattefordelingsfondet. Vi ser ellers at reduksjonen i kvadratmålet er relativt større enn reduksjonen i gjennomsnittlig marginalsatt. Dette skyldes at det først og fremst er de høye marginalsattesatsene som er redusert. Med på-

minnelse om at målene må tolkes som grove indikatorer og med de forbehold som er redegjort for tidligere i notatet, ser vi også at vi kan anslå at effektivitetstapet ved rentebeskatningen er redusert med 17 prosent fra 1986 til 1987 og med 14 prosent fra 1986 til 1989. Dette er av en betydelig størrelsesorden.

Tabell 3 kan brukes til å analysere systemendringene siden avviket mellom faktisk system for et bestemt år og prisjustert 86-system anvendt i samme år hovedsakelig skyldes systemendringene. Vi ser at systemendringene har gitt redusert gjennomsnittlig marginalsatt og enda større reduksjon i den spredningskorrigerede gjennomsnittlige marginalsatten. Vi ser også at systemendringene har gitt en reduksjon i effektivitetstapet på omkring 16 prosent ved overgang fra skattesystemet i 1986 til skattesystemet i 1989. Ifølge beregningene kan det dermed synes som om reduksjonen i effektivitetstapet som følge av systemendringene er noe større enn den faktiske endringen i effektivitetstapet, som er på omkring 14 prosent. Forskjellen er imidlertid forholdsvis liten, og kan skyldes usikkerhet knyttet til framskriving av data og valg av prisjusteringsfaktor for prisjustering av 1986-systemet.

Av tabellene 2 og 3 ser vi ellers at det spiller praktisk talt ingen rolle om vi sammenligner de

Tabell 3. Mål for betydningen av skattekiller på rente ved prisjusterte 1986-skattesystemer og faktiske skattesystemer i 1987 og 1989. Alle skattytere.

	Prisjust. 86-system anvendt i 1987	Faktisk 87-system	Prisjust. 86-system anvendt i 1989	Faktisk 89-system
Gjennomsn. marg.skatt $\bar{m}$				
Med formuesskatt	0,287	0,254	0,286	0,264
Uten formuesskatt	0,256	0,222	0,256	0,233
Spredningskorrigert gjennomsn. marg.skatt, $\bar{M}$				
Med formuesskatt	0,361	0,326	0,359	0,331
Uten formuesskatt	0,331	0,294	0,329	0,298
Relativ vekst i gj.snittlig marg.skatt fra prisjustert 1986-system				
Med formuesskatt		0,89		0,92
Uten formuesskatt		0,79		0,91
Kvadratmål, $K = \bar{M}^2$				
Med formuesskatt	0,130	0,106	0,129	0,109
Uten formuesskatt	0,110	0,087	0,108	0,089
Relativ vekst i kvadratmål, K, fra prisjustert 1986-system				
Med formuesskatt		0,82		0,84
Uten formuesskatt		0,79		0,82

Tabell 4. Mål for betydningen av skattekiller på rente ved prisjusterte 1986-skattesystemer og faktiske skattesystemer i 1987 og 1989. Alle skattytere unntatt skoleelever, studenter og vernepliktige.

	Prisjust. 86-system anvendt i 1987	Faktisk 87-system	Prisjust. 86-system anvendt i 1989	Faktisk 89-system
Gjennomsnittlig marg.skatt, $\bar{m}$	0,340	0,301	0,337	0,312
Spredningskorrigeret gjennomsnittlig marg.skatt, $\bar{M}$	0,394	0,356	0,391	0,360
Relativ vekst i gjennomsnittlig marg.skatt fra prisjustert 1986-system		0,89		0,93
Kvadratmål, $K = \bar{M}^2$	0,155	0,127	0,153	0,130
Relativ vekst i kvadratmål, K, fra prisjustert 1986-system		0,82		0,85

faktiske skattesystemene i 1987 og 1989 med det faktiske systemet i 1986 eller de prisjusterte 86-systemer. Konklusjonen blir av samme art i de to tabellene, det vil si at skattereformen har gitt en betydelig nedgang i effektivitetstapet knyttet til beskatningen av renteinntekter og avkastningen på konsumkapital.

Tabell 3 og 4 gir grunnlag for å vurdere virkningen på marginalsattene av å se bort fra ungdom under utdanning. Ikke overraskende får vi at når disse typiske lavinntektsgrupper holdes utenfor, blir ukorrigert og korrigeret gjennomsnittlig marginalsatt vesentlig høyere. Den ukorrigerte marginalsatt øker med 7,4 prosentenheter, mens den

korrigerte øker med 5,4 prosentenheter. Avstanden mellom ukorrigert og korrigeret marginalsatt blir dermed mindre når vi ser bort fra disse typiske lavinntektsgruppene. Det skyldes at spredningen i marginalsattene er redusert.

Ellers er bildet av forandringene når vi ser bort fra ungdom under utdanning, omtrent den samme som når ungdommene er med. Systemendringene har redusert marginalsattene, og reduksjonen i effektivitetstapet er av størrelsesorden 15 prosent i perioden 1986 til 1989.

Ved å sammenholde tabellene 4 og 5 ser vi at marginalsattene i gjennomsnitt blir litt lavere når en holder selvstendige næringsdrivende utenfor, men

Tabell 5. Mål for betydningen av skattekiller på rente ved skattesystemene i 1986 og 1989. Lønnstakere (utenom skoleelever, studenter og vernepliktige) og pensjonister.

	Faktisk 1986- system	Prisjustert 86-system anvendt i 1989	Faktisk 1989- system
Gjennomsnittlig marginalsatt, $\bar{m}$	0,327	0,329	0,304
Spredn.korr. gjennomsn. marg.skatt, $\bar{M}$	0,382	0,383	0,353
Relativ vekst i gj.snittlig marg.skatt fra prisjust. 1986-system			0,93
Kvadratmål, $K = \bar{M}^2$	0,146	0,147	0,125
Relativ vekst i kvadratmål, K, fra prisjustert 1986-system			0,85

fortsatt ligger det spredningskorrigerede gjennomsnitt vesentlig over det ukorrigerede. Reduksjonen i effektivitetstap er fortsatt omkring 15 prosent, det vil si av samme størrelsesorden som når selvstendige regnes med. Av beregningene framgår det ellers at den relative reduksjonen i det ukorrigerede gjennomsnittet er omtrent den samme som den relative reduksjonen i det korrigerede gjennomsnittet.

Avsluttende merknader

Vi har studert omfanget av og endringer i effektivitetstapet knyttet til skatteklær på rente for personer i Norge i løpet av perioden 1986 til 1989. Effektene av både inntektsskatt og formuesskatt er fanget opp. Vi har sett på flere mål for betydningen av marginalskatt på rente. Siden spredningen omkring gjennomsnittet er viktig fra effektivitetssynspunkt, foretrekker vi å se på et spredningskorrigeret gjennomsnitt, som et samlet uttrykk for nivået på marginalskatt på rente. Dette ligger meget klart over det aritmetiske gjennomsnittet. For alle skattytere under ett ligger det omkring 25 prosent over for alle årene 1986 til 1989. Det vanlige gjennomsnittet gir dermed en undervurdering av effektivitetsproblemet knyttet til rentebeskatningen.

Vi har også sett på formuesskattens betydning for marginalskatten på rente. Ved 15 prosent avkastning på sparekapitalen, bidrar formuesskatten til å øke marginalskatten med omkring 3 prosentenheter.

For å få et begrep om størrelsen på endringen i effektivitetstapet ved rentebeskatningen har vi også studert relative endringer i en indikator (kvadratmålet) for effektivitetstapet. Vi anslår den relative nedgang i effektivitetstapet som følge av skattereformene i perioden 1987-1989, til 16-17 prosent. Nedgangen var særlig stor det første året.

Den sentrale betraktning i analysen har vært å se på skatt på rente som en skatteklær i forbindelse med spare- og låneatferd. Men, som diskutert tidligere, er det også relevant å se på renteskatten som en kile mellom rente og avkastning av konsumkapital når det faktisk er slik at konsumkapital beskattes svært lite. Begge klær gir opphav til effektivitetstap. Som vi har argumentert for foran, er det grunn til å regne med at begge effektivitetstap reduseres med omtrent samme relative størrelsesorden. Vi vil derfor anta at rundt 16 prosent er et rimelig anslag på den relative nedgang i det samlede effektivitetstap knyttet til disse to skatteklærne.

En svakhet ved den effektivitetsbetraktning vi gjør er at den gjelder situasjonen i enkeltår. Spare- og lånebeslutninger er ofte langsiktige beslutninger som avhenger av inntektsprofiler og skatter over tid. Virkningene av en skattereform som tar sikte på å endre disse beslutningene, vil dermed først vise seg over tid. De tallene vi presenterer må derfor

ikke tolkes som utsagn om umiddelbare effektivitetsvirkninger av skattereformene. De må snarere oppfattes som grove mål for det langsiktige potensiale for effektivitetsgevinster.

Det kan alltid stilles spørsmål ved konkret tallfesting. Vi har tidligere i notatet omtalt en rekke problemer vi støter på. I dette, som i mange andre tilfeller, finner vi trøst i at alternativet ikke er den fullkomne, men den mer mangelfulle innsikt. Det sier seg selv at med større innsikt i spare- og låneatferd vil analysen kunne bringes langt videre.

Avslutningsvis vil vi peke på det særtrekket ved analysen at vi har forsøkt å sammenfatte sider ved skattesystem og skattereformer i mål som gir et grovt, men samlet uttrykk for forhold vi er interessert i. Dette er nyttig tilnærming, som i større grad bør benyttes i framstillinger av skatteforhold og skattereformer.

Referanser

Christiansen, V., (1987): Rentebeskatning og samfunnsøkonomisk effektivitet, Norsk økonomisk Tidsskrift 101, 49-61.

Christiansen, V. og T. Kornstad, (1989): Skatteklær på rente for personer i Norge 1986-1989, Rapport nr. 6 i NORAS-serien Forskning om skatteøkonomi.

Harberger, A.C., (1974): Taxation, Resource Allocation, and Welfare. I A.C. Harberger, red.: Taxation and Welfare. Little Brown, Boston. Pp. 135-62.

Hovland, O.K. og H. Røyne, (1982): En revidert versjon av skattemodellen LOTTE. Rapporter fra Statistisk sentralbyrå, Oslo, 82/3.

Kvinge, T., (1989): Samfunnsøkonomiske verkninger av kapitalanskaffelse. Hovedoppgave i sosialøkonomi ved Universitetet i Oslo.

Ljones, O., (1988): Arbeidet med skattemodeller i Statistisk sentralbyrå. Erfaringer, utviklingsbehov og datamuligheter. I V. Christiansen, red., Rapport fra seminar om skatteøkonomisk forskning, NORAS.

NOU 1984: 22. Personbeskatning, Universitetsforlaget, Oslo.

Rosen, H.S., (1988): Public Finance, R.D. Irwin, Illinois.

Shoven, J.B. and J. Whalley, (1984): Applied General Equilibrium Models of Taxation and International Trade. Journal of Economic Literature, 1007-51.

Det norske krigshushaldet 1940 - 1945¹⁾

Av

Petter Jakob Bjerve

Krigen 1940-1945 førde med seg fleire slag av tap for norsk økonomi; tap i produksjon, tap av realkapital, tap av nasjonalformue og tap i levestandard. Etter krigen vart nasjonen snøgt ferdig med tapet av produksjon og levestandard. Tapet av realkapital og formue derimot måtte vi slite med i åra etter krigen og.

Problemstilling

Måla for den tyske okkupasjonsmakta var å utnytte norsk økonomi til føremonn for krigsføringa si og i viss monn til å fremje dei økonomiske interessene sine på lengre sikt. Denne målsettinga og dei verkemidla som vart nytta, skal eg ikkje gå inn på. Det blir heller ikkje tid til å drøfte dei politiske, sosiale, næringsøkonomiske og finansielle sidene ved krigshushaldet 1940-1945. Eg må konsentrere meg om verknadene av krigshushaldet på sysselsetting, produksjon, realkapital og levestandard.

Dette er ikkje så lett som ein skulle tru. Enno har vi ingen fullstendig nasjonalrekneskap å bygge analysen på. Statistisk sentralbyrå har offentliggjort slike rekneskap så langt tilbake som 1865, men diverre med unntak for åra 1940-1945, som dette seminaret gjeld. Eg må difor nøye meg med å nytte tal frå ein mindre fullstendig nasjonalrekneskap som Byrået og Finansdepartementet offentliggjorde i 1946 og 1949, og som delvis bygde på svært grove overslag. Ein betre analyse må vente til vi får ein tilsvarende nasjonalrekneskap for tidsrommet 1940-1945 som for åra før og etter.

Kort tid etter den tyske invasjonen førte tyske kjøp av varer og tenester og tysk bygge- og anleggsverksemd til at sysselsettinga auka sterkt og at arbeidsløysa forsvann. Under storparten av okkupasjonen var det full sysselsetting og skort på arbeidskraft. Men eksporten og importen av råstoff og drivstoff minka så mye at produksjonen totalt sett gjekk ned, trass i at lagra av importvarer var etter måten store før invasjonen. Samstundes vart ein stor del av produksjonen brukt opp av okkupasanten. Bruken av varer og tenester til norske formål måtte difor gå sterkt ned. I den første tida vart

denne nedgangen utsett ved lagertømming og seinare ved slit på produksjonsutstyret. Ved å tære på lager og annan realkapital kunne vi ha ein høgare levestandard enn elles mogleg. Men denne tæringa førte til at nasjonalformuen minka slik at ein del av byrdene ved krigshushaldet vart velta over på framtida. La oss så sjå litt nærare på desse sidene ved krigshushaldet.

Sysselsetting

Det sjokket som invasjonen skapte, førte til uvisse for framtida med driftsinnskrenkingar i næringslivet. I viktige industrigreiner lå sysselsettinga i juni 1940 på berre 60 prosent av nivået året før. Men produksjonen tok seg snart opp samstundes som fleire og fleire fekk arbeid på tyske anlegg. Alt i september nådde sysselsettinga førkrignivået. Deretter tok det ikkje lang tid før vi fekk full sysselsetting. Sommaren 1941 vart det registrert berre 10 000 arbeidslause. Frå då av var det heilt til frigjerings skort på arbeidskraft.

Tysk verksemd av ulike slag var dominerande årsak til denne utviklinga. På militære anlegg og i mindre monn ved utbygging av tyskeigd industri, var det gjennomgåande 100 000 personar i arbeid, og til visse tider ein god del fleire. Stor tysk etterspurnad førte til auka sysselsetting i delar av privat næringsliv og. Her skjedde det dessutan ei omlegging til meir arbeidskrevjande produksjon og ei stor flytting av arbeidskraft.

Morten Tuveng gjorde under krigen overslag over endringane i gjennomsnittleg sysselsetting frå 1939 til første halvår 1944. Desse syner ein auke i sysselsettinga på 99 000 til saman for bygg og anlegg, industri og handverk, samferdsel og personleg tenesteyting - over halvparten i bygg og anlegg. Sysselsettinga gjekk ned med 19 000 i jord- og skogbruk, 17 000 i fiske, 12 000 i handel og 1 000 i hotell- og restaurantdrift, altså i alt med 49 000. Det skjedde såleis ei vidtgående omlegging av sysselsettinga. Nettoauken på 50 000 var mindre enn

1) Foredrag på seminar den 26. mars 1990 i Vit-skapsakademiet i Oslo, arrangert av Samarbeidsrådet av krigsveteranforeninger.

dei 58 000 som var arbeidslause i 1939. Differansen skriv seg frå ein nettoavgang til utlandet og verksemd utanom næringslivet utover den naturlege tilveksten i yrkesbefolkninga.

Produksjon

I sjokkperioden gjekk produksjonen og ned. Indeksen for industriproduksjonen fall såleis frå 106 i mars 1940 til 61 i mai. Men alt i november kom indeksen opp i 108. Industrien kunne halde produksjonen på dette nivået fram til sommaren 1941 ved å tappe lagra av råstoff og hjelpestoff. Så byrja ein nedgang som vara like lenge som krigen. Særleg sterk var nedgangen frå vinteren 1942-43 av. Då vart det for mange foretak umogeleg å halde fram med normal drift på grunn av skort på råstoff og hjelpestoff, og då krigen slutta var produksjonen i industrien like låg som i mai 1940.

Produksjonen gjekk ned i fleire andre næringar og, særleg i jordbruk, fiske, kvalfangst og skipsfart, men steig på somme andre område, særleg i bygg og anlegg og i samferdsel utanom skipsfart. Storparten av nedgangen skjedde i industrien og skipsfarten, og storparten av oppgangen i bygg og anlegg.

Målt ved nettonasjonalproduktet fall produksjonen i alt med 17 prosent frå 1939 til 1944 og med 20 prosent frå 1939 til 1945. I fredstid kunne vi ha fått omlag like stor auke, dvs. at vi hadde eit stort hypotetisk produkttap.

Dette tapet skreiv seg først og fremst frå avsperringa mot vest. Det kjem tydeleg fram i tala for utanrikshandelen. I 1945 var eksportvolumet berre femteparten og importvolumet under halvparten så stort som i 1939. Særleg sterkt vart produksjonen hemma av skort på metall, tekstilråstoff, kol og petroleum.

I dei første par åra vart slike varer importert frå tyskkontrollerte område, men frå 1942 av stogga tilførselene stendig oftare. Dei varene som kom, var og ofte dårlege og førte til meir tungvindt og arbeidskrevjande produksjon. Etter kvart vart det vidare vanskeleg å skifte ut gamalt og slitt produksjonsutstyr slik at produksjonen måtte stogge stendig oftare for å få utført reparasjonar. Samstundes gjekk arbeidstempoet ned. Produksjonen vart dessutan hemma av inngrep frå okkupasjonsmakta. Det vart til dømes sett strenge grenser for kor langt frå land fiskebåtar kunne gå.

Produktiviteten gjekk og ned fordi produksjonen måtte leggjast om, både til nye produkt og til bruk av andre produksjonsmiddel.

Somme varer som før kunne importerast, vart no produsert her heime, til dømes lypærar og reservedelar av ulike slag. Andre varer vart laga som surrogat, mellom anna for kaffi, te og sukker. Pro-

duktspektret vart og endra av andre årsaker, til dømes i jordbruket som la om frå husdyr- og kornproduksjon til produksjon av potet, og i industrien der elektromotorar vart produsert istadenfor andre motorar.

Nye produksjonsmiddel vart tekne i bruk til dømes i jordbruket som nytta forcellulose istadenfor importert kraftfor, og i industrien ved at cellulose og papir vart nytta i klesproduksjonen, trebotnar og fiskeskinn i skoproduksjonen. Fiskeskinn vart og nytta til produksjon av vesker. I biltransporten vart knott og trekol tekne i bruk istadenfor bensin. Aluminium vart nytta istadenfor kopar og elektrisitet istadenfor anna drivstoff.

Meir eller mindre i samanheng med denne produksjonsomlegginga kom nye maskiner og anna produksjonsutstyr i bruk. Elektrisk drivne maskinar og apparat vart såleis nytta istadenfor kol- og petroleumdrivne, og elektriske smelteomnar istadenfor kolomnar. Bygging av nye kraftstasjonar og utviding av gamle førte dessutan til større produksjon av turbinar, generatorar, transformatorar og anna elektroutstyr.

Denne utviklinga var i ikkje liten monn uttrykk for at "naud lærer naken kvinne å spinne". Det gjaldt ikkje berre eksisterande foretak. Mange nye vaks og opp. Somme av dei fortente namnet "askebegerindustri", men ein del av desse "kjellarverksemdene" overlevde og vaks til større foretak.

Trass i at produsentane var både oppfinnsame og driftige, vart vareutvalet etter kvart både mindre og dårlegare. På dei fem åra som krigshushaldet vara, vart konsumentane såleis sett tilbake til ein levestandard frå fleire tiår tidlegare.

Tysk ressursbruk

Produksjonen auka sterkt i næringar som naut godt av den tyske etterspurnaden, og det var særleg byggje- og anleggsverksemda. Her steig nettoproduktet med 87 prosent frå 1939 til 1941, og sommarsyssettinga var omlag dobbelt så høg i 1941 som i 1939. Deretter minka syssettinga med vel 40 000 fram til 1944 og i juli 1945 var berre 66 000 syssetsett på bygg og anlegg. Av dei 146 000 som arbeidde på bygg og anlegg i juli 1941 var bortimot tre fjerdepartar syssetsette for tysk rekning.

Verksemda i bygg og anlegg kom såleis først og fremst okkupasjonsmakta til gode. I andre næringar og gjekk ein større eller mindre del av produksjonsresultatet til tyske formål, jamvel der produksjonen minka. Ein stor del av det reduserte nasjonalproduktet vart såleis brukt opp av okkupasjonsmakta, som jamnt over hadde ein militærstyrke på 300 000 mann og som dreiv både militær og sivil verksemd over heile landet.

I det første nasjonalbudsjettet, som kom tidleg i 1946, vart det rekna med at 34 prosent av nettona-

sjonalproduktet gjekk til tyske formål alt i 1940 og så mye som 41 prosent i 1944. Dette, i tillegg til nedgangen i nasjonalproduktet, måtte gå sterkt ut over den norske bruken av varer og tenester. I 1945 utgjorde den tyske bruken 10 prosent.

I den første tida vart denne verknaden tilslørt av lagertappinga i butikkane og heimane. Krigshushaldet slo enno ikkje så mye ut i minska konsum, men først og fremst i lagemedgang, dårleg vedlikehald av den faste realkapitalen og lite nyinvestering i bygnader og anna kapitalutstyr.

Tæring på realkapitalen

Statistisk sentralbyrå gjorde under okkupasjonen overslag over omfanget av lagertømminga og slitet på kapitalutstyret, mellom anna på grunnlag av opplysningar frå sakkunnige i ulike næringar. Dessutan gjorde Byrået overslag over slitet på bustadkapitalen og over tæringa på lagra av mat og det personlege utstyret i heimane.

Det var lett å fastslå at dei store lagra som næringslivet hadde våren 1940, var tømte eller sterkt redusert ved frigjeringa. Det var vidare klart at det stod dårleg til med det personlege utstyret i heimane samanlikna med stoda i 1939. Det var dessutan opplagt at bygnader og anna varig kapitalutstyr var nedslitte og i viss monn øydelagde. Men det var vanskelegare å talfeste denne kapitalreduksjonen. Ut frå dei opplysningane som lå føre eller vart henta inn under okkupasjonen, talfesta Byrået reduksjonen av all realkapital til 18,5 prosent frå 1939 til 1945. Reduksjonen av realkapitalen utanom det personlege utstyret i heimane vart talfesta til 16,6 prosent.

Byrået gjorde nye overslag i samband med ei utgreiing som Formuesfordelingskomiteen la fram i 1968. Her vart reduksjonen i varelagra vurdert til 53 prosent, i den varige produksjonskapitalen til 12 prosent og i konsumkapitalen til 10 prosent (utanom lager av mat og personleg utstyr i heimane). Til saman vart dette ein kapitalreduksjon på 14,2 prosent, dvs. 2,4 prosentpoeng mindre enn det første overslaget. Dette talet for reduksjonen av realkapitalen endra såleis ikkje biletet vesentleg.

Det gjorde derimot eit nytt overslag over nedgangen i nasjonalformuen, dvs. reduksjonen av realkapitalen minus nedgangen i nettogjelda andsynes utlandet. I det første nasjonalbudsjettet rekna Finansdepartementet med ein nedgang i nettogjelda på kring 1 000 mill. 1939-kroner. Fører vi denne nedgangen til frådrag i reduksjonen av realkapitalen (utanom matvarelager og personleg utstyr), får vi ein nedgang i nasjonalformuen på 13,5 prosent. Seinare synte det seg at nettogjelda i 1939 hadde vorte avløyst av ein ikkje liten nettofordring på utlandet i 1945, først og fremst fordi Nortraship hadde lagt opp større valutareserver enn tidlegare

rekna med. I utgreiinga frå Formuesfordelingskomiteen vart det teke omsyn til desse opplysningane, og nedgangen i nasjonalformuen frå 1939 til 1945 vart talfesta til 6,2 prosent, altså ein 7,3 prosentpoeng mindre nedgang.

Levestandard

Sålange lagra av konsumvarer, råstoff og hjelpestoff ikkje var tømte, heldt levestandarden seg like høg eller i gjennomsnitt kanhende høgare enn i 1939. Bananar og appelsin var ikkje å få, og den eine vara etter den andre vart rasjonert, anten av kjøpmennene eller ved eit kortsystem, men breide lag av folket hadde høgare levestandard enn nokon gong før. Først mot slutten av 1941 fekk folk for alvor kjenne krigshushaldet på kroppen. Då måtte ein ha rasjoneringskort for å få kjøpt kaffi, te, sukker, alle slag mjølvarer, mjølk, egg, kjøtt, fleisk og potet, sko, tekstilvarer, kol og koks. I 1942 vart dessutan grønsaker, hermetikk, medisintan og tobakk rasjonert. I 1943 vart fersk fisk rasjonert i Oslo og ein del andre byar, og i 1944 vart kjøkenutstyr rasjonert. I tillegg var det då formell eller reell rasjonering av mange andre, mindre viktige varer. Rasjonering gjennom kø og sal under disken var og vanleg. Under heile krigen vart rasjonane dessutan stendig mindre, og ut på våren 1945 var det fare for samanbrott i forsyningsstenesta.

Rasjoneringsordningane førte til ei utjamning av konsumet som først og fremst måtte gå ut over dei som før hadde levt best. Elles var stoda særleg vanskeleg for byfolk som ikkje kunne få hjelp frå slekt eller vener på landet, eller som ikkje ville eller kunne handle på svartebørsen. Mange av dei måtte ty til salt sild, potet og kålrot, som dei åt i langt større mengder enn før.

Det er gjort fleire overslag over kor mye det private konsumet alt i alt gjekk ned under krigen. I det første nasjonalbudsjettet vart nedgangen frå 1939 til 1944 talfesta til 28 prosent. Nedgangen frå 1939 til 1945 vart i Nasjonalbudsjettet for 1949 sett til 18 prosent, altså noko mindre enn overslaget over nedgangen i nettonasjonalproduktet for det same tidsromet. Det offentlege konsumet gjekk ned med 7 prosent frå 1939 til 1944, men sterkt opp frå 1939 til 1945, særleg fordi forsvaret brukte større ressursar. Til saman minka truleg privat og offentlig konsum med 20 prosent frå 1939 til 1944, men med berre 10 prosent frå 1939 til 1945.

Sluttord

Overslaga ovanfor gjeld berre kalenderår. Det ville ha vore meir interessant å samanlikne 1939 med krigsåret april 1944 - april 1945 enn med 1944 og 1945. Men krigsårsverslag finst ikkje, etter det eg

veit. Likevel kan vi trygt gå ut frå at nedgangen frå 1939 til det siste krigsåret var større enn dei tala eg har nemnt for nedgangen frå 1939 til 1944, nemleg ein nedgang for nasjonalproduktet på 17 prosent, for privat konsum på 28 prosent, for offentleg konsum på 7 prosent og for samla konsum på 20 prosent. Nedgangen i levestandard var dessutan mye større enn det konsumoverslaga syner, både på grunn av dårleg kvalitet på konsumvarene i det siste krigsåret og fordi ein stor del av det private konsumet då var rasjonert.

Elles må eg ta atterhald om kvaliteten av nasjonalrekneskapen for åra 1940-1945. Berre ein rekneskap for desse åra av same slaget som den nasjonalrekneskapen Byrået no offentleggjer, kan gje tal

som er pålitelege nok. Ein slik rekneskap vil og kunne gje meir detaljerte opplysningar, mellom anna tal for økonomien i det frie Norge, som ikkje er med i dei overslaga eg har referert.

I lys av det eg no har sagt, er det freistande å gje provoserande svar på dei to spørsmåla som er emne for dette seminaret. Etter mi meining kan ikkje historikarane ha fortalt godt nok om verknadene av krigshushaldet på produksjonen, realkapitalen og levestandarden. Talgrunnlaget dei har hatt, er for dårleg til det. Kva dei vil fortelje i framtida, vil avhenge av om dei kan overtude Statistisk sentralbyrå om at nytten av ein fullstendig nasjonalrekneskap for krigsåra, vil forsvare kostnaden.

Revidert nasjonalregnskapsstatistikk - kvartalsregnskap for 1989 og inntektsregnskap for 1987-1989

I tabellvedlegget av denne utgaven av Økonomiske analyser presenteres nasjonalregnskapsstatistikk for årene 1987 - 1989. For det første en revidert utgave av det kvartalsvise nasjonalregnskapet for 1989, som tidligere i år ble publisert i Økonomiske analyser nr. 1 -90 (Utsynsregnskapet). Videre er det tatt inn tabeller med reviderte sysselsettingstall for 1989. I tillegg legges det fram inntektsregnskapstall for 1987, 1988 og 1989. For de to førstnevnte årene dreier det seg om revisjoner av tidligere beregninger, mens 1989-resultatene presenteres for første gang. Tidsseriene for de årlige inntektstallene er i tabellene forlenget bakover til 1985, men tallene for 1985 og 1986 er ikke revidert i denne omgang. Nedenfor rettes oppmerksomheten mot revisjonen av det kvartalsvise nasjonalregnskapet for 1989. Inntekts- og sysselsettingsutviklingen de siste årene vil bli omtalt i et senere nummer av Økonomiske analyser.

Kvartalsvis nasjonalregnskapsstatistikk for 1989

Beregnings- og publiseringsopplegg

Det kvartalsvise nasjonalregnskapet stilles opp ved å kombinere indikatorer for utviklingen i ulike deler av økonomien med detaljerte nivå-tall fra et tidligere års regnskap som grunnlag. Disse to informasjonsettene koples sammen og resultater for regnskapsperioden fremkommer. Deretter veies de detaljerte resultatene sammen til aggregerte størrelser. De komponentene i regnskapet som en ikke har indikatorobservasjoner av, bestemmes på bakgrunn av definisjonsmessige sammenhenger i økonomien.

Tidspunktene for publisering blir bestemt først og fremst av når de ulike korttidsstatistikkene foreligger. Kvartalsregnskapet for de tre første kvartalene publiseres således vel 2 måneder etter kvartalens utløp, mens anslag på 4. kvartal presenteres første gang i samband med Økonomisk utsyn vel 1 måned etter årets utgang. For alle disse versjonene er grunnlaget år t-2.

Senere oppdateres beregningsgrunnlaget med årsregnskapet for år t-1. Kvartalsregnskapet for alle fire kvartaler stilles opp på nytt for å ta hensyn til både ny indikatorinformasjon om årets siste måneder og nytt grunnlag. Resultatene av denne beregningsrunden publiseres vel 4 måneder etter årets utgang og omtales som Marsregnskapet. Det er denne versjonen som nå foreligger og som er presentert i tabellvedlegget.

I ettertid avstemmes de kvartalsvise regnskapstallene mot endelige årstall der det opprinnelige kvartalsmønsteret i størst mulig grad holdes. Kvartalsvise nasjonalregnskapstall for 1989 vil derfor foreligge i endelig form først etter at Endelig årsregnskap for 1989 er publisert, dvs. i 1992.

Om revisjonene

Til Utsynsregnskapet 1989 var særlig beregningene av 4. kvartal beheftet med stor usikkerhet fordi en manglet en god del indikatorer for de siste månedene av året. Disse er nå innarbeidet i de foreliggende beregningsresultater.

De nye regnskapstallene for 1989 viser at privat konsum målt i 1988-priser ble redusert med 1,9

Hovedstørrelser. Prosentvis volumendring fra året før.

	1989	
	Økonomisk utsyn	Revidert
Privat konsum	-1,7	-1,9
Offentlig konsum	2,1	2,5
Bruttoinvesteringer	-6,3	-6,5
- i fast kapital	-4,3	-4,8
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	-2,2	-2,2
Eksport	12,1	10,3
Import	-0,3	0,9
Bruttonasjonal produkt	2,3	1,2
- fastlands-Norge	-0,9	-1,2
Utførte timeverk alle næringer	-3,5	-2,9
- fastlands-Norge	-3,7	-3,6

prosent i forhold til året før. Utsynsregnskapet viste en nedgang på 1,7 prosent. Revisjonen skyldes i hovedsak større nedgang i elektrisitetskonsumet, i nordmenns konsum i utlandet og i kjøp og drift av transportmidler enn tidligere antatt. Veksten i offentlig konsum er derimot revidert opp fra 2,1 prosent til 2,5 prosent. Det var særlig statlig konsum i 4. kvartal som ble undervurdert i Utsynsregnskapet. Revisjonen skyldes at det nå er tatt inn årstall fra statsregnskapet, mens det til Utsynsregnskapet kun forelå tall for tre kvartaler.

Nedgangen i bruttoinvesteringene i de reviderte tallene har om lag samme styrke som i Utsynsregnskapet. Investeringene i fast kapital målt i 1988-priser er 4,8 prosent lavere i 1989 enn i året før. Forrige anslag var en nedgang på 4,3 prosent.

Volumnedgangen på 2,2 prosent i samlet innenlandsk anvendelse av varer og tjenester er det samme som tidligere anslått.

Eksporthveksten er derimot revidert ned fra 12,1 prosent til 10,3 prosent. Når den tidligere antatte importreduksjonen på 0,3 prosent samtidig er endret til en vekst på 0,9 prosent, gir dette et markant utslag på BNP-utviklingen. I Utsynsregnskapet var BNP-veksten på 2,3 prosent, mens de nye beregningene viser 1,3 prosent. En årsak til forskjellen er

ny informasjon om 1989. En annen viktig forklarende faktor er skifte av basisår. Den kraftige veksten i produksjon og eksport av olje og gass i 1989 kombinert med en betydelig prisreduksjon på disse produktene fra 1987 til 1988, gjør at veksten i total eksport og BNP blir svært følsom for overgang fra 1987 til 1988 som basisår.

På produksjonssiden illustreres disse basisårseffektene ved den moderate nedjusteringen av utviklingen i BNP for fastlands-Norge på 0,3 prosentpoeng, mens næringsvirksomheten totalt, inklusiv oljevirksomhet, er nedjustert med 1,4 prosentpoeng.

Nedgangen i utførte timeverk fra 1988 til 1989 er justert fra 3,5 til 2,6 prosent. Dette skyldes ny informasjon om sterk økning av utenlandske sjøfolk ombord på NIS-registrerte skip, som i nasjonalregnskapet regnes som norsk sysselsetting. For fastlands-Norge er sysselsettingsbildet i hovedsak uendret i forhold til beskrivelsen i Økonomisk utsyn.

Nasjonalregnskapstall for 1989 vil senere bli revidert når oppgaver fra de ulike årsstatistikkene foreligger. Neste versjon blir publisert i løpet av 1. kvartal 1991.

Offentlig forvaltnings inntekter og utgifter etter art og formål for 1985-1989

Dette nummer av Økonomiske analyser presenterer tall for inntekter og utgifter etter art og formål i offentlig forvaltning for årene 1985-1989. Tabellene er utarbeidet ved Kontor for finansstatistikk. Finansstatistikken for offentlig forvaltning i alt er et inntektsregnskap for denne sektoren. Finansstatistikken spesifiserer inntekts- og utgiftsartene for offentlig forvaltning er mer detaljert enn de som brukes i nasjonalregnskapets inntektsregnskap. Forskjeller i tabelloppstillingene innebærer videre at det i finansstatistikken opereres med begrepet bruttosparing, mens sparing for offentlig forvaltning i nasjonalregnskapets inntektsregnskap er lik bruttosparing fratrukket kapitalslit.

En nærmere omtale av oppstillingsmåte og definisjoner i finansstatistikken for de offentlige forvaltningssektorer er ellers gitt i tekstdelen til NOS-publikasjonen De offentlige sektorers finanser 1983-1988.

Offentlige inntekter

Den offentlige forvaltnings løpende inntekter for 1989 er anslått til 362,0 milliarder kroner, mens tilsvarende regnskapstall for 1987 og 1988 var henholdsvis 329,2 og 346,7 milliarder kroner.

Påløpte bruttoskatter i alt unntatt skatter på utvinning av petroleum, som omfatter direkte og indirekte skatter samt trygde- og pensjonspremier, er i 1989 anslått til 273,2 milliarder kroner. Målt i prosent av bruttonasjonalproduktet utenom oljevirksomhet og sjøfart utgjorde disse bruttoskattene 51,0 prosent i 1989. Tilsvarende andeler for 1987 og 1988 var henholdsvis 52,7 og 52,3 prosent. I 1989 økte de samlede (påløpte) direkte og indirekte skatter på utvinning av petroleum, fra 10,5 milliarder kroner i 1988 til 16,9 milliarder i 1989, etter å ha falt i perioden 1986 til 1988. Oljeskattenes andel av bruttonasjonalproduktet (BNP) var i 1989 2,7 prosent.

Det har skjedd en betydelig omfordeling mellom de ulike skatteartene i 1989 i forhold til 1988. Dette må sees på bakgrunn av meget lav vekst i privat konsum, nedgangen i sysselsetting fra 1988 til 1989 og endringene i skatte- og avgiftsopplegget for 1989. Fellesskatten til skattefordelingsfondet økte fra 10,6 milliarder kroner i 1988 til 15,2 milliarder i 1989. Medlemsavgiften til folketrygden ble redusert med 3 milliarder kroner mellom 1988 og 1989, mens inntektene av arbeidsgiveravgiften til folketrygden er uendret mellom 1988 og 1989. Det sistnevnte har bl.a sammenheng med at satsene for

arbeidsgiveravgiften ble redusert i alle soner med 0,5 prosentenheter fra 1. mai 1989. Merverdiavgiften og investeringsavgiften gikk ned med 2,3 milliarder kroner fra 1988 til 1989. Dette skyldes bl.a redusert sats for investeringsavgiften, men trolig også en større nedgang i det avgiftsbelagte varekonsumet enn i det mindre avgiftsbelagte tjenestekonsumet.

Det har vært en sterk vekst i de offentlige inntekter fra gebyrene de siste årene. Fra 1987 til 1988 økte de offentlige gebyrene med 25,2 prosent, mens veksten mellom 1988 og 1989 er anslått til 9,4 prosent. Fra 1988 til 1989 økte kommunenes inntekter fra gebyrer med 15,1 prosent, mens statens inntekter av gebyrer falt i samme periode, anslagsvis med 3,1 prosent.

Fra og med 1987 ble folketrygdens inntektsside isolert sett forsterket med økte overføringer fra statskassen og kommuneforvaltningen. Kommunene ble fra og med 1987 pålagt å betale tilskudd til folketrygden etter en prosentsats av pensjonsgivende inntekt i kommunene. Fra 1988 gjelder dette også fylkeskommunene.

Offentlige utgifter

Offentlige utgifter til kjøp av varer og tjenester, definert som summen av driftsutgifter og brutto-realinvesteringer, har som andel av bruttonasjonalproduktet utenom oljevirksomhet og sjøfart økt med 1,1 prosentenheter mellom 1988 og 1989. Andelene i 1988 og 1989 var henholdsvis 29,6 prosent og 30,7 prosent.

Bruttorealinvesteringene for offentlig forvaltning økte i løpende priser med 1,3 prosent fra 1988 til 1989, mot 12,8 prosent fra 1987 til 1988. For statsforvaltningen var økningen mellom 1988 og 1989 på 17,3 prosent, mens kommuneforvaltningens bruttorealinvesteringer ble redusert med 7,4 prosent. Den sterke investeringsveksten i statsforvaltningen må sees på bakgrunn av ekstraordinære statlige byggeprosjekter som var en del av myndighetenes arbeidsmarkedstiltak i 1989.

Subsidiene var i 1989 37,0 milliarder kroner eller 5,9 prosent av BNP. Andelen var omlag den samme i 1988. Stønader til private konsumenter var i 1989 118,0 milliarder kroner, som utgjør 18,8 prosent av BNP. Tilsvarende andel i 1988 var 18,1 prosent. Dagpenger til arbeidsledige utgjorde i 1989 6,5 milliarder kroner, en økning på 3,3 milliarder i forhold til året før.

Overskudd/Underskudd før låne- transaksjoner

Den offentlige forvaltning har fra og med 1980 hatt et overskudd før lånetransaksjoner. For 1989 var overskuddet anslått til 4,4 milliarder kroner. De tilsvarende tall for 1987 og 1988 var henholdsvis 13,7 og 6,7 milliarder kroner. For statsforvaltningen er det for 1989 anslått et overskudd før lånetransaksjoner på 7,2 milliarder mot 11,9 milliarder kroner i 1988 og 14,5 milliarder kroner i 1987. For kommuneforvaltningen er det for 1989 anslått et underskudd før lånetransaksjoner på 7,2 milliarder kroner. I 1987 og 1988 var underskuddene henholdsvis 6,8 og 9,5 milliarder kroner.

Løpende utgifter i offentlig forvaltning etter formål

En fordeling av den offentlige forvaltnings løpende utgifter etter formål viser at sosial trygd og velferd er den største hovedgruppe. I 1989 utgjorde utgiftene under denne hovedgruppe 115,6 milliarder kroner eller 35,0 prosent av de samlede løpende utgifter i offentlig forvaltning. I perioden 1985 til 1989 økte utgiftsandelen til sosialtrygd med 2,5 prosentenheter. Helsestell og undervisning hadde deretter de største utgiftsandeler, med henholdsvis 13,8 prosent og 11,8 prosent av de løpende utgifter i 1989. Utgiftsandelene for de to sistnevnte formål endret seg lite i perioden 1985 til 1989.

Den store forskjellen mellom utgiftsandelene til sosial trygd og velferd sammenlignet med andelene til helsestell og undervisning, kan blant annet sees på bakgrunn av at pensjonsutbetalingene fra folketrygden og den øvrige forvaltning er med under det førstnevnte formålet. Pensjonstønadene fra offentlig forvaltning utgjorde i 1989 62,5 milliarder kroner eller 54,0 prosent av de samlede løpende utgifter til sosial trygd og velferd. Som følge av blant annet disse pensjonstønadene, viser formålfordelingen av de løpende utgifter store forskjeller mellom stats- og kommuneforvaltning. For statsforvaltningen hadde løpende utgifter til sosial trygd og velferd en andel på 38,8 prosent i 1989, mens løpende utgifter til helsestell og til undervisning utgjorde henholdsvis 10,7 og 8,9 prosent. For kommuneforvaltningen utgjorde de løpende utgifter til sosial trygd og velferd 18,7 prosent av de samlede løpende utgifter i 1989. For helsestell og undervisning var de tilsvarende andeler hhv. 31,7 og 21,8 prosent. (For kommuneforvaltningen er formålfordelingen for 1989, i mangel av tilstrekkelige spesifikasjoner i de foreløpige tallene, satt lik fordelingen for 1988.) Både for kommune- og statsforvaltningen var den største utgiftsveksten mellom 1985 og 1989 knyttet til utbetalinger til sosial trygd og velferd. Mens utgiftsandelen i kommunene til dette formål økte med 4,2 prosentenheter i samme tidsrom, økte den med 3,5 prosentenheter for staten.

Tabell 1. Offentlig forvaltning. Utvalgte hovedtall. Absolutte tall og prosent av bruttonasjonalprodukt (BNP).

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Mill. kr					
DRIFTSUTGIFTER + BRUTTOREAL- INVESTERINGER I FAST KAPITAL					
Offentlig forvaltning i alt	111466	124469	143065	154390	164208
Statsforvaltningen	43247	47272	53550	57972	64072
Kommuneforvaltningen	68219	77197	89515	96418	100136
OVERFØRINGER TIL PRIVATE					
I alt	100755	111094	123588	139173	154978
Subsidier (7).....	26936	29569	31515	33769	37005
Stønader til private konsumenter(10)	73819	81525	92073	105357	117973
Andre innenlandske overføringer.....	0	0	0	47	0
BRUTTOSKATTER					
I alt	248940	246691	275162	283105	290158
Indirekte og direkte skatter på utvinning av petroleum	50535	17862	14280	10590	16917
Bruttoskatter unntatt skatter på utvinning av petroleum	198405	228829	260882	272515	273241
NETTOSKATTER I ALT (Bruttoskatter - overføringer til private).....	148185	135597	151574	143932	135180
Prosent av BNP					
DRIFTSUTGIFTER + BRUTTOREAL- INVESTERINGER I FAST KAPITAL					
Offentlig forvaltning i alt	22.3	24.2	25.5	26.5	26.2
Statsforvaltningen	8.6	9.2	9.5	9.9	10.2
Kommuneforvaltningen	13.6	15.0	15.9	16.5	16.0
OVERFØRINGER TIL PRIVATE					
I alt	20.1	21.6	22.0	23.9	24.7
Subsidier (7).....	5.4	5.8	5.6	5.8	5.9
Stønader til private konsumenter(10)	14.8	15.9	16.4	18.1	18.8
Andre innenlandske overføringer.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
BRUTTOSKATTER					
I alt	49.8	48.0	49.0	48.6	46.2
Indirekte og direkte skatter på utvinning av petroleum	10.1	3.5	2.5	1.8	2.7
Bruttoskatter unntatt skatter på utvinning av petroleum	39.7	44.5	46.5	46.7	43.5
NETTOSKATTER I ALT (Bruttoskatter - overføringer til private).....	29.6	26.4	27.0	24.7	21.5
Prosent av BNP utenom oljevirkosomhet og sjøfart 1)					
DRIFTSUTGIFTER + BRUTTOREAL- INVESTERINGER I FAST KAPITAL					
Offentlig forvaltning i alt	28.3	27.9	28.9	29.6	30.7
Statsforvaltningen	11.0	10.6	10.8	11.1	12.0
Kommuneforvaltningen	17.3	17.3	18.1	18.5	18.7
OVERFØRINGER TIL PRIVATE					
I alt	25.6	24.9	25.0	26.7	28.9
Subsidier (7).....	6.8	6.6	6.4	6.5	6.9
Stønader til private konsumenter(10)	18.7	18.3	18.6	20.2	22.0
Andre innenlandske overføringer.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
BRUTTOSKATTER UNNTATT SKATTER PÅ UTVINNING AV PETROLEUM					
50.4	51.4	52.7	52.3	51.0	

1) Oljevirkosomhet og sjøfart omfatter utvinning og rørtransport av råolje og naturgass, oljeboring og utenriks sjøfart.

TABELL 1.A. OFFENTLIG FORVALTNING. INNTEKTER 1), ETTER ART. 1985 - 1989. MILL. KR

	1985	1986	1987	1988*	1989*
LØPENDE INNTEKTER I ALT	287512	295837	329233	346736	362008
Gebyrer.....	9266	10689	11778	14772	16155
Renter.....	24780	33289	39934	43148	46887
Aksjeutbytte.....	1050	1612	1158	345	425
Utbytte på eierkapital i offentlig forretningsdrift.....	35	5	10	73	138
Indirekte skatter.....	91037	99922	107493	107003	106520
Mva. og avgift på investeringer.....	49328	56745	61987	62876	60587
Toll.....	965	1208	1159	1197	1133
Avgift på utvinning av petroleum.....	11127	6897	6765	5758	7536
Andre indirekte skatter.....	29617	35072	37582	37172	37264
Trygde- og pensjonspremier.....	57304	67460	79718	79597	76551
Medlemspremie.....	23046	28464	35138	30814	27771
Arbeidsgiveravgift.....	34258	38996	44580	48783	48780
Direkte skatter.....	100599	79309	87951	96505	107087
Ordinær skatt på inntekt og formue, unntatt for utvinning av petroleum.....	55554	63155	74461	77144	78299
Ordinær skatt på inntekt og formue på utvinning av petroleum.....	39408	10965	7515	4832	9381
Avgift på arv og gaver.....	226	262	356	497	569
Årsavgift på motorvogner.....	1088	1250	1420	1618	1739
Felleskatt til skattefordelingsfondet...	3042	2399	2688	10593	15197
Andre direkte skatter.....	1281	1278	1511	1821	1902
Bøter, inndragninger mv.....	363	473	613	720	779
Overføringer innen offentlig forvaltning 2)	-	-	-	-	-
Overføringer fra Norges Bank.....	3078	3078	578	4573	7466

- 1) I tabell 1 for Offentlig forvaltning er det ført påløpte skatter og avgifter. I tabellen for Statsforvaltningen og Kommuneforvaltningen er det ført bokførte skatter og avgifter.
 2) I tabell 1 for Offentlig forvaltning er interne overføringer mellom Statsforvaltningen og Kommuneforvaltningen strøket, men disse er tatt med i undersektorene i tabellene 2 og 3.

TABELL 1.B. OFFENTLIG FORVALTNING. UTGIFTER, ETTER ART. 1985 - 1989. MILL. KR

	1985	1986	1987	1988*	1989*
LØPENDE UTGIFTER I ALT.....	223347	250427	283549	309521	330655
Driftsutgifter.....	98178	108011	122978	131747	141267
Lønnskostnader.....	64173	71054	80722	86503	92068
Vareinnsats medregnet reparasjoner.....	34005	36957	42256	45244	49199
Renter.....	17393	22324	24061	22671	24864
Utbytte på eierkapital i offentlig forretningsdrift.....	2811	4051	7639	10625	4187
Oljevirkosomhet.....	772	773	3796	5873	-
Annen virksomhet.....	2039	3278	3843	4752	4187
Subsidier.....	26936	29569	31515	33769	37005
Stønader til private konsumenter.....	73819	81525	92073	105357	117973
Pensjonsstønader.....	40728	45448	50686	57301	62509
Helsestønader.....	8158	8981	10225	11119	12197
Sykepenger mv.....	8231	9200	10494	12049	12882
Barnetrygd.....	4972	5552	6270	7200	7870
Dagpenger.....	2553	2006	2034	3212	6474
Andre stønader.....	9177	10338	12364	14476	16041
Overføringer innen offentlig forvaltning...	-	-	-	-	-
Andre innenlandske overføringer.....	-	-	-	47	-
Overføringer til utlandet.....	4210	4947	5283	5305	5359
BRUTTOSPARING.....	64165	45410	45684	37215	31353
Bruttorealinvesteringer.....	13288	16458	20087	22650	22941
Nettokjøp av fast eiendom.....	-312	-980	-842	-1538	-1491
NETTOFINANSINVESTERINGER.....	51189	29932	26439	16103	9903
Utgiftsført (netto) kapitalinnskott i statens forretningsdrift.....	10435	13423	12750	9421	5498
Av dette: Petroleumsvirksomhet.....	7571	11115	10713	8037	4702
OVERSKUDD FØR LÅNETRANSAKSJONER.....	40754	16509	13689	6682	4405

TABELL 2.A. STATSFORVALTNINGEN. INNTEKTER, ETTER ART. 1985 - 1989. MILL. KR

	1985	1986	1987	1988	1989*
LØPENDE INNTEKTER I ALT	227667	249488	260986	276329	289663
Gebyrer.....	3150	3837	3744	4659	4516
Renter.....	23339	31092	37438	40526	44458
Aksjeutbytte.....	1050	1612	1158	345	425
Utbytte på eierkapital i offentlig forretningsdrift.....	35	5	10	73	138
Indirekte skatter.....	88935	99083	107758	104397	103711
Mva. og avgift på investeringer.....	48507	56818	63339	63718	60063
Toll.....	964	1206	1232	1213	1135
Avgift på utvinning av petroleum.....	11871	7953	7794	5487	7536
Andre indirekte skatter.....	27593	33106	35393	33979	34977
Trygde- og pensjonspremier.....	56150	65083	76101	78900	77642
Medlemspremie.....	22215	26799	32215	30615	28281
Arbeidsgiveravgift.....	33935	38284	43886	48285	49361
Direkte skatter.....	50036	44326	31964	37355	44150
Ordinær skatt på inntekt og formue, unntatt for utvinning av petroleum.....	10874	13105	17324	20747	21639
Ordinær skatt på inntekt og formue på utvinning av petroleum.....	21809	17308	7138	5129	4832
Særskatt på oljeinntekter.....	13013	9996	3184	1072	1546
Avgift på arv og gaver.....	226	262	356	497	569
Årsavgift på motorvogner.....	1088	1250	1420	1618	1739
Felleskatt til skattefordelingsfondet...	2982	2361	2483	8234	13761
Andre direkte skatter.....	44	44	59	58	64
Bøter, inndragninger mv.....	363	473	613	720	779
Overføringer fra Kommuneforvaltningen.....	1531	899	1622	4781	6378
Overføringer fra Norges Bank.....	3078	3078	578	4573	7466

TABELL 2.B. STATSFORVALTNINGEN. UTGIFTER, ETTER ART. 1985 - 1989. MILL. KR

	1985	1986	1987	1988	1989*
LØPENDE UTGIFTER I ALT.....	182424	203338	227794	248497	268990
Driftsutgifter.....	38064	41568	46841	50002	54721
Lønnskostnader.....	20184	22243	24780	26346	27942
Vareinnsats medregnet reparasjoner.....	17880	19325	22061	23656	26779
Renter.....	13300	17811	18923	16442	17847
Utbytte på eierkapital i offentlig forretningsdrift.....	2115	3081	6888	9566	3127
Oljevirkosomhet.....	772	773	3796	5873	-
Annen virkosomhet.....	1343	2308	3092	3693	3127
Subsidier.....	24363	26219	27749	29696	32805
Stønader til private konsumenter.....	65879	72650	81606	93510	105395
Pensjonsstønader.....	40450	45229	50468	57085	62280
Helsestønader.....	4296	4639	5418	6279	7058
Sykepengar mv.....	8231	9200	10494	12049	12882
Barnetrygd.....	4972	5552	6270	7200	7870
Dagpengar.....	2553	2006	2034	3212	6474
Andre stønader.....	5377	6024	6922	7685	8831
Overføringer til Kommuneforvaltningen.....	34493	37062	40504	43929	49736
Andre innenlandske overføringer.....	-	-	-	47	-
Overføringer til utlandet.....	4210	4947	5283	5305	5359
BRUTTOSPARING.....	45243	46150	33192	27832	20673
Bruttorealinvesteringer.....	5183	5704	6709	7970	9351
Nettokjøp av fast eiendom.....	-312	-284	-746	-1416	-1372
NETTOFINANSINVESTERINGER.....	40372	40730	27229	21278	12694
Utgiftsført (netto) kapitalinnskott i statens forretningsdrift.....	10435	13423	12750	9421	5498
Av dette: Petroleumsvirkosomhet.....	7571	11115	10713	8037	4702
OVERSKUDD FØR LÅNETRANSAKSJONER.....	29937	27307	14479	11857	7196

TABELL 3. KOMMUNEFORVALTNINGEN. INNTEKTER OG UTGIFTER, ETTER ART. 1985 - 1989. MILL. KR

	1985	1986	1987	1988	1989*
LØPENDE INNTEKTER I ALT.....	84857	94329	104316	114817	124091
Gebyrer.....	6116	6852	8034	10113	11639
Renter.....	1441	2197	2496	2622	2429
Indirekte skatter.....	1283	1575	1803	1991	2290
Andre indirekte skatter.....	1283	1575	1803	1991	2290
Direkte skatter.....	41524	46643	51479	56162	57997
Ordinær skatt på inntekt og formue, unntatt for utvinning av petroleum.....	40287	45409	50027	54399	56159
Andre direkte skatter.....	1237	1234	1452	1763	1838
Overføringer innen offentlig forvaltning...	34493	37062	40504	43929	49736
Statskassen.....	15663	18337	19133	17863	20790
Andre statsregnskap.....	6040	6261	6557	7698	8938
Trygdeforvaltningen.....	12790	12464	14814	18368	20008
LØPENDE UTGIFTER I ALT.....	76948	85050	97881	109734	117779
Driftsutgifter.....	60114	66443	76137	81746	86546
Lønnskostnader.....	43989	48811	55942	60158	64126
Vareinnsats medregnet reparasjoner.....	16125	17632	20195	21588	22420
Renter.....	4093	4513	5138	6228	7017
Utbytte på eierkapital i offentlig forretningsdrift.....	696	970	751	1059	1060
Subsidier.....	2574	3350	3766	4073	4200
Stønader til private konsumenter.....	7940	8875	10467	11847	12578
Pensjonsstønader.....	278	219	218	216	229
Helsestønader.....	3862	4342	4807	4840	5139
Andre stønader.....	3800	4314	5442	6791	7210
Overføringer innen offentlig forvaltning...	1531	899	1622	4781	6378
Statskassen.....	1406	703	429	1572	1320
Andre statsregnskap.....	120	190	349	309	308
Trygdeforvaltningen.....	5	6	844	2900	4750
BRUTTOSPARING.....	7909	9279	6435	5083	6312
Bruttorealinvesteringer.....	8105	10754	13378	14673	13590
Nettokjøp av fast eiendom.....	-	-696	-96	-122	-119
NETTOFINANSINVESTINGER.....	-196	-779	-6847	-9468	-7159
OVERSKUDD FØR LÅNETRANSAKSJONER.....	-196	-779	-6847	-9468	-7159

Tabell 4.A. Offentlig forvaltning. Løpende utgifter etter formål. 1985 - 1989. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988	1989*
01-14. Løpende utgifter i alt.....	223347	250427	283549	309522	330655
01. Alminnelig offentlig tjenesteyting.....	12177	13798	15467	16815	17716
02. Forsvar.....	15215	16433	19044	19218	21236
03. Politi, rettsvesen mv.	3913	4394	5245	5568	5957
04. Undervisning.....	26389	28697	32264	34877	38885
Av dette					
041 Grunnskoler og førskoler.....	11881	12542	13956	14818	15897
042 Videregående skoler.....	7064	7770	8670	8670	10214
043 Universiteter og høyskoler.....	3981	4517	5208	5823	6340
05. Helsestell.....	30449	33923	39001	41914	45558
Av dette					
051 Helseinstitusjoner.....	19481	21332	24489	27581	29274
06. Sosial trygd og velferd.....	72489	80579	91429	104969	115632
Av dette					
061 Sosial trygd og sosialhjelp.....	62731	69430	78019	89580	99291
07. Boliger og nærmiljø.....	3338	4208	4851	5337	6092
08. Kultur, fritid og religion.....	5498	5981	6832	7320	7815
09. Energi.....	1497	2157	5407	8486	1813
10. Næringsøkonomiske formål i primær- næringene.....	12538	12593	13645	14370	15646
11. Næringsøkonomiske formål i sekundær- næringene.....	2418	3367	2690	3056	2570
12. Næringsøkonomiske formål i samferdsel..	12585	14153	15690	16666	18045
13. Andre næringsøkonomiske formål.....	6941	7043	7032	7344	8193
14. Andre formål.....	17900	23101	24952	23582	25500
Av dette					
1401 Renter.....	17392	22324	24061	22670	24532

Tabell 4.B. Offentlig forvaltning. Løpende utgifter etter formål. Prosent. 1985 - 1989.

	1985	1986	1987	1988	1989*
01-14. Løpende utgifter i alt 1).....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
01. Alminnelig offentlig tjenesteyting.....	5.5	5.5	5.5	5.4	5.4
02. Forsvar.....	6.8	6.6	6.7	6.2	6.4
03. Politi, rettsvesen mv.	1.8	1.8	1.8	1.8	1.8
04. Undervisning.....	11.8	11.5	11.4	11.3	11.8
Av dette					
041 Grunnskoler og førskoler.....	5.3	5.0	4.9	4.8	4.8
042 Videregående skoler.....	3.2	3.1	3.1	2.8	3.1
043 Universiteter og høyskoler.....	1.8	1.8	1.8	1.9	1.9
05. Helsestell.....	13.6	13.5	13.8	13.5	13.8
Av dette					
051 Helseinstitusjoner.....	8.7	8.5	8.6	8.9	8.9
06. Sosial trygd og velferd.....	32.5	32.2	32.2	33.9	35.0
Av dette					
061 Sosial trygd og sosialhjelp.....	28.1	27.7	27.5	28.9	30.0
07. Boliger og nærmiljø.....	1.5	1.7	1.7	1.7	1.8
08. Kultur, fritid og religion.....	2.5	2.4	2.4	2.4	2.4
09. Energi.....	0.7	0.9	1.9	2.7	0.5
10. Næringsøkonomiske formål i primær- næringene.....	5.6	5.0	4.8	4.6	4.7
11. Næringsøkonomiske formål i sekundær- næringene.....	1.1	1.3	0.9	1.0	0.8
12. Næringsøkonomiske formål i samferdsel..	5.6	5.7	5.5	5.4	5.5
13. Andre næringsøkonomiske formål.....	3.1	2.8	2.5	2.4	2.5
14. Andre formål.....	8.0	9.2	8.8	7.6	7.7

Tabell 5.A. Statsforvaltningen. Løpende utgifter etter formål. 1985 - 1989. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988	1989*
01-14. Løpende utgifter i alt	182424	203338	227794	248497	268990
01. Alminnelig offentlig tjenesteyting.....	8351	9577	10396	11008	11497
02. Forsvar.....	15223	16439	19042	19217	21226
03. Politi, rettsvesen mv.	3083	3481	4227	4470	4775
04. Undervisning.....	15524	17037	18166	20396	23887
Av dette					
041 Grunnskoler og førskoler.....	3982	4885	4589	5053	5419
042 Videregående skoler.....	4653	5221	5636	5738	7616
043 Universiteter og høyskoler.....	4176	4685	5209	5823	6340
05. Helsestell.....	19257	20833	24504	26184	28781
Av dette					
051 Helseinstitusjoner.....	13441	14419	17013	18685	20951
06. Sosial trygd og velferd.....	64400	71762	80515	92360	104243
Av dette					
061 Sosial trygd og sosialhjelp.....	61671	68140	76460	87759	99080
07. Boliger og nærmiljø.....	1771	2161	2490	2870	3537
08. Kultur, fritid og religion.....	2399	2571	2816	3119	3295
09. Energi.....	1616	2335	5922	8519	1844
10. Næringsøkonomiske formål i primær- næringene.....	12392	12417	13458	14182	15444
11. Næringsøkonomiske formål i sekundær- næringene.....	2418	3367	2690	3086	2633
12. Næringsøkonomiske formål i samferdsel..	8623	9769	10712	11404	12309
13. Andre næringsøkonomiske formål.....	7498	7287	7076	7352	8655
14. Andre formål.....	19869	24302	25780	24330	26864
Av dette					
1401 Renter.....	13299	17811	18923	16442	17847

Tabell 5.B. Statsforvaltningen. Løpende utgifter etter formål. Prosent. 1985 - 1989.

	1985	1986	1987	1988	1989*
01-14. Løpende utgifter i alt 1).....	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
01. Alminnelig offentlig tjenesteyting.....	4.6	4.7	4.6	4.4	4.3
02. Forsvar.....	8.3	8.1	8.4	7.7	7.9
03. Politi, rettsvesen mv.	1.7	1.7	1.9	1.8	1.8
04. Undervisning.....	8.5	8.4	8.0	8.2	8.9
Av dette					
041 Grunnskoler og førskoler.....	2.2	2.4	2.0	2.0	2.0
042 Videregående skoler.....	2.6	2.6	2.5	2.3	2.8
043 Universiteter og høyskoler.....	2.3	2.3	2.3	2.3	2.4
05. Helsestell.....	10.6	10.2	10.8	10.5	10.7
Av dette					
051 Helseinstitusjoner.....	7.4	7.1	7.5	7.5	7.8
06. Sosial trygd og velferd.....	35.3	35.3	35.3	37.2	38.8
Av dette					
061 Sosial trygd og sosialhjelp.....	33.8	33.5	33.6	35.3	36.8
07. Boliger og nærmiljø.....	1.0	1.1	1.1	1.2	1.3
08. Kultur, fritid og religion.....	1.3	1.3	1.2	1.3	1.2
09. Energi.....	0.9	1.1	2.6	3.4	0.7
10. Næringsøkonomiske formål i primær- næringene.....	6.8	6.1	5.9	5.7	5.7
11. Næringsøkonomiske formål i sekundær- næringene.....	1.3	1.7	1.2	1.2	1.0
12. Næringsøkonomiske formål i samferdsel..	4.7	4.8	4.7	4.6	4.6
13. Andre næringsøkonomiske formål.....	4.1	3.6	3.1	3.0	3.2
14. Andre formål.....	10.9	12.0	11.3	9.8	10.0

Tabell 6.A. Kommuneforvaltningen. Løpende utgifter etter formål. 1985 - 1989 1), Mill. kr

	1985	1986	1987	1988	1989*
01-14. Løpende utgifter i alt	76948	85050	97881	109734	117779
01. Alminnelig offentlig tjenesteyting.....	3835	4222	5071	5807	6233
02. Forsvar.....	17	21	26	23	25
03. Politi, rettsvesen mv.	832	915	1021	1101	1182
04. Undervisning.....	18963	20106	22471	23880	25631
Av dette					
041 Grunnskoler og førskoler.....	11573	12087	13536	14386	15441
042 Videregående skoler.....	5803	6247	6854	7239	7770
043 Universiteter og høgskoler.....	3	3	3	2	2
05. Helsestell.....	25381	28075	31916	34803	37355
Av dette					
051 Helseinstitusjoner.....	18581	20285	23065	26504	28447
06. Sosial trygd og velferd.....	11135	12809	16303	20563	22071
Av dette					
061 Sosial trygd og sosialhjelp.....	1721	2032	3568	6366	6833
07. Boliger og nærmiljø.....	1707	2209	2541	2691	2888
08. Kultur, fritid og religion.....	3528	3883	4411	4653	4994
09. Energi.....	-119	-169	-506	-27	-29
10. Næringsøkonomiske formål i primær- næringene.....	177	209	230	230	247
11. Næringsøkonomiske formål i sekundær- næringene.....	-	-	-	-	-
12. Næringsøkonomiske formål i samferdsel..	6685	7389	8215	8655	9290
13. Andre næringsøkonomiske formål.....	589	498	510	568	610
14. Andre formål.....	4218	4883	5672	6787	7285
Av dette					
1401 Renter.....	4093	4513	5138	6228	6685

1) Regnskapstallene for 1988 brukes som fordelingsnøkkel for anslagene i 1989.

Tabell 6.B. Kommuneforvaltningen. Løpende utgifter etter formål. Prosent. 1985 - 1989.

	1985	1986	1987	1988	1989*
01-14. Løpende utgifter i alt	100.0	100.0	100.0	100.0	100.0
01. Alminnelig offentlig tjenesteyting.....	5.0	5.0	5.2	5.3	5.3
02. Forsvar.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
03. Politi, rettsvesen mv.	1.1	1.1	1.0	1.0	1.0
04. Undervisning.....	24.6	23.6	23.0	21.8	21.8
Av dette					
041 Grunnskoler og førskoler.....	15.0	14.2	13.8	13.1	13.1
042 Videregående skoler.....	7.5	7.3	7.0	6.6	6.6
05. Helsestell.....	33.0	33.0	32.6	31.7	31.7
Av dette					
051 Helseinstitusjoner.....	24.1	23.9	23.6	24.2	24.2
06. Sosial trygd og velferd.....	14.5	15.1	16.7	18.7	18.7
Av dette					
061 Sosial trygd og sosialhjelp.....	2.2	2.4	3.6	5.8	5.8
07. Boliger og nærmiljø.....	2.2	2.6	2.6	2.5	2.5
08. Kultur, fritid og religion.....	4.6	4.6	4.5	4.2	4.2
09. Energi.....	-0.2	-0.2	-0.5	0.0	0.0
10. Næringsøkonomiske formål i primær- næringene.....	0.2	0.2	0.2	0.2	0.2
11. Næringsøkonomiske formål i sekundær- næringene.....	0.0	0.0	0.0	0.0	0.0
12. Næringsøkonomiske formål i samferdsel..	8.7	8.7	8.4	7.9	7.9
13. Andre næringsøkonomiske formål.....	0.8	0.6	0.5	0.5	0.5
14. Andre formål.....	5.5	5.7	5.8	6.2	6.2

Tabell - og diagramvedlegg

Innhold	Side
A. NASJONALREGNSKAP FOR NORGE ¹⁾	
Tabell A1 (1.1): Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Mill. kr	1*
Tabell A2 (1.2): Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1988-priser. Mill. kr	2*
Tabell A3 (1.3): Bruttonasjonalprodukt etter inntektskomponenter. Mill. kr	3*
Tabell A4 (1.4): Bruttonasjonalprodukt etter næring. Mill. kr	4*
Tabell A5 (1.5): Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1988-priser. Mill. kr	5*
Tabell A6 (1.6): Produksjon og inntekt. Hovedrelasjoner. Mill. kr	6*
Tabell A7 (1.7): Faktorinntekt etter institusjonell sektor. Mill. kr	6*
Tabell A8 (1.8): Offentlig forvaltning. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr	7*
Tabell A9 (1.9): Finansinstitusjoner. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr	7*
Tabell A10 (1.10): Ikke-personlige foretak. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr	8*
Tabell A11 (1.11): Husholdninger. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr	8*
Tabell A12 (1.12): Utenriksregnskap. Sammendrag. Mill. kr	9*
Tabell A13 (1.13): Sparing etter institusjonell sektor. Mill. kr	10*
Tabell A14 (1.14): Hovedstørrelser pr. innbygger. Kroner pr. innbygger	10*
Tabell A15 (4.1): Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Volum- og prisendringer i prosent	11*
Tabell A16 (4.2): Bruttonasjonalprodukt etter næring. Volum- og prisendringer i prosent	12*
Tabell A17 (4.3): Privat konsum. Volum- og prisendringer i prosent	13*
Tabell A19 (4.5): Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Volum- og prisendringer i prosent	14*
Tabell A20 (4.6): Eksport av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent	15*
Tabell A21 (4.7): Import av varer og tjenester. Volum- og prisendring i prosent	16*
Tabell A22 (4.8): Utførte timeverk etter næring. Lønnstakere. Årlige endringer i prosent ..	17*
Tabell A23 (4.9): BNP pr. utførte timeverk etter næring. Årlig volumendring i prosent ...	18*
Tabell A24 (4.10): Disponibel inntekt og sparing etter institusjonell sektor. Årlige volumendringer i prosent og prisindekser	18*
Tabell A25 (4.11): Bruttonasjonalprodukt. Gjennomsnittlig prosentvis årlig endring	19*
Tabell A26 (4.12): Bruttonasjonalprodukt for fastlands-Norge. Gjennomsnittlig prosentvis årlig endring	19*
Tabell A27 (5.1): Bruttoproduksjon etter næring. Mill. kr.....	20*
Tabell A28 (5.2): Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1988-priser. Mill. kr.....	21*
Tabell A29 (5.3): Vareinnsats etter næring. Mill. kr	22*
Tabell A30 (5.4): Vareinnsats etter næring. Faste 1988-priser. Mill. kr	23*
Tabell A31 (5.11): Faktorinntekt etter næring. Mill. kr	24*
Tabell A32 (5.13): Lønnskostnader etter næring. Mill. kr	25*
Tabell A33 (5.15): Driftsresultat etter næring. Mill. kr	26*
Tabell A34 (5.16): Utførte timeverk etter næring. Lønnstakere og selvstendige Millioner ...	27*
Tabell A35 (6.1): Privat konsum. Mill. kr	28*
Tabell A36 (6.2): Privat konsum. Faste 1988-priser. Mill. kr	29*
Tabell A38 (6.9): Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Mill. kr.....	30*
Tabell A39 (6.10): Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Faste 1988-priser. Mill. kr	31*
Tabell A40 (6.13): Eksport av varer og tjenester. Mill. kr	32*
Tabell A41 (6.14): Eksport av varer og tjenester. Faste 1988-priser Mill. kr	33*
Tabell A42 (6.15): Import av varer og tjenester. Mill. kr	34*
Tabell A43 (6.16): Import av varer og tjenester. Faste 1988-priser. Mill. kr	35*

¹⁾ Tallene i parentes gir henvisning til tabellene i NOS NASJONALREGNSKAPSSSTATISTIKK 1987

B. KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

Tabell B1:	Olje- og gassproduksjon	36*
Tabell B2:	Produksjonsindeksen etter næring og anvendelse	36*
Tabell B3:	Industriproduksjon - produksjonsindendeksen	36*
Tabell B4:	Ordretilgang - industri	37*
Tabell B5:	Ordreserver - industri	37*
Tabell B6:	Lagerbeholdning	38*
Tabell B7:	Arbeidsmarkedet - arbeidskraftundersøkelsen	38*
Tabell B8:	Arbeidsmarkedet - arbeidskontorenes registreringer	38*
Tabell B9:	Industriinvesteringer i verdi - investeringsundersøkelsen	39*
Tabell B10:	Boligbygging	39*
Tabell B11:	Detaljomsætningsvolum - sesongjustert indeks	39*
Tabell B12:	Detaljomsætningsvolum mv. - endring fra foregående år	39*
Tabell B13:	Timefortjeneste	40*
Tabell B14:	Konsumprisindeksen	40*
Tabell B15:	Engrospriser	40*
Tabell B16:	Utenrikshandelen - verditall	41*
Tabell B17:	Utenrikshandelen - indekser	41*

Diagrammer

Olje- og gassproduksjon	42*
Produksjonsindeksen	42*
Ordreindeksen - industri	43*
Byggearealstatistikk og boliglån, nye boliger	44*
Ordreindeksen - anleggsvirksomhet	44*
Arbeidsledighet og sysselsetting	45*
Antatte og utførte investeringer i industrien	45*
Lager	45*
Detaljomsætning mv.	45*
Lønninger	46*
Konsum- og engrospriser	46*
Utenrikshandel	46*

C. INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

Tabell C1:	Produksjon og eksport av råolje fra norsk sokkel	47*
Tabell C2:	Produksjon og eksport av naturgass fra norsk sokkel	48*
Tabell C3:	Leteaktivitet på norsk sokkel	49*
Tabell C4:	Påløpte kostnader til leting etter olje og gass på norsk sokkel	50*
Tabell C5:	Påløpte investeringskostnader til feltutbygging på norsk sokkel	50*
Tabell C6:	Råoljepriser pr. fat	51*

D. NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

Tabell D1:	Bruttonasjonalprodukt	52*
Tabell D2:	Privat konsum	52*
Tabell D3:	Offentlig konsum	52*
Tabell D4:	Bruttoinvesteringer i fast realkapital	53*
Tabell D5:	Eksport av varer og tjenester	53*
Tabell D6:	Import av varer og tjenester	53*

E. KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

Tabell E1:	Sverige	54*
Tabell E2:	Danmark	54*
Tabell E3:	Storbritannia	54*
Tabell E4:	Forbundsrepublikken Tyskland	54*
Tabell E5:	Frankrike	55*
Tabell E6:	USA	55*
Tabell E7:	Japan	55*

1*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A1. (1.1) Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	1988				1989			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	582921	627582	143533	143010	146325	150054	147908	155770	159277	164627
Innenlandsk bruk av varer og tjenester	587049	601547	142731	145360	146513	152445	139838	147084	151058	163567
Konsum	430938	446952	103506	106255	106986	114191	102877	111068	111566	121442
Privat konsum	308603	316014	74342	75652	76369	82239	73065	77948	79451	85549
Spesifisert innen- landsk konsum	295960	306108	71606	72471	72500	79383	71095	75681	76387	82945
Konsum i utlandet, netto	12643	9905	2737	3181	3869	2856	1970	2268	3064	2604
Offentlig konsum	122335	130939	29164	30603	30617	31951	29812	33119	32115	35893
Statlig konsum	46632	51645	10740	11547	11419	12926	10688	13235	12105	15618
Kommunalt konsum ...	75703	79294	18424	19056	19197	19026	19124	19884	20011	20275
Bruttoinvestering	156111	154594	39225	39105	39527	38254	36961	36016	39492	42125
Bruttoinvestering i fast kapital	169359	170530	35375	53083	38404	42497	30962	48087	41970	49511
Næringsvirksomhet.	146716	147588	29889	47741	32881	36205	25955	42696	36576	42360
Oljevirksomhet .	32953	42003	3028	19402	6063	4460	2249	18181	11277	10295
Annen nærings- virksomhet	113763	105585	26861	28340	26818	31745	23706	24515	25299	32065
Offentlig forvaltnings- virksomhet	22642	22942	5486	5342	5523	6292	5006	5391	5393	7151
Statlig forvaltnings- virksomhet	7970	9352	1761	1752	1922	2535	1531	2122	2099	3600
Kommunal forvaltnings- virksomhet	14673	13590	3725	3590	3600	3757	3475	3269	3294	3551
Lagerendring	-13247	-15935	3850	-13978	1123	-4242	6000	-12070	-2478	-7386
Oljeplattformer under arbeid	-1197	-7911	3849	-9695	2067	2582	4170	-8191	-2137	-1752
Annen lagerendring	-12050	-8025	1	-4284	-943	-6824	1830	-3879	-342	-5634
Eksport	213883	262088	52696	51411	52691	57085	60519	66933	66486	68149
Råolje og naturgass ..	48514	73540	13083	11785	11408	12237	17003	18817	18375	19345
Eksport ellers	165369	188547	39613	39626	41283	44847	43516	48116	48111	48804
-Import	218011	236052	51895	53761	52879	59476	52448	58247	58267	67090

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

REVISJONER AV DE KVARTALSVISE NASJONALREGNSKAPSTALLENE.

De kvartalsvise nasjonalregnskapstallene kan bli endret for hvert nytt kvartal som beregnes og publiseres. Dette skyldes hovedsaklig:

- i) Ny informasjon.
Det tas løpende inn ny informasjon om alle kvartalene i inneværende år. Særlig gjelder dette siste kvartal hvor datagrunnlaget er ufullstendig, og beregningene derfor i større grad er basert på anslag.
- ii) Skifte av basisår.
I det kvartalsvise nasjonalregnskapet skiftes basisåret en gang om året.
- iii) Avstemming mot årlig nasjonalregnskap.
Det kvartalsvise nasjonalregnskapet avstemmes mot de årlige nasjonalregnskapene etterhvert som disse publiseres. Denne avstemmingen medfører revisjoner av både sum 4 kvartaler og kvartalsmønsteret.
- iv) Metodeforbedringer.
Det arbeides kontinuerlig med å forbedre metodene som benyttes i beregningsopplegget.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A2. (1.2) Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	582922	590026	145270	142516	145520	149615	141808	145342	149567	153310
Innenlandsk bruk av										
varer og tjenester	587050	574180	145757	145661	145612	150019	136389	140415	143809	153567
Konsum	430938	428176	105419	106477	106302	112740	100606	106264	106138	115168
Privat konsum	308603	302798	75704	75899	75899	81102	71205	74758	75660	81175
Spesifisert innen-										
landsk konsum	295960	293473	72946	72616	72044	78355	69315	72597	72786	78774
Konsum i utlandet,										
netto	12643	9325	2758	3283	3855	2748	1890	2161	2874	2401
Offentlig konsum	122335	125377	29716	30578	30404	31638	29400	31506	30478	33993
Statlig konsum	46632	49395	10903	11550	11370	12808	10510	12622	11483	14780
Kommunalt konsum ...	75703	75983	18812	19028	19033	18829	18890	18885	18995	19213
Bruttoinvestering	156112	146005	40338	39184	39310	37279	35784	34151	37671	38400
Bruttoinvestering i										
fast kapital	169358	161231	36266	53380	38332	41381	30096	45708	39664	45764
Næringsvirksomhet.	146716	138954	30679	48043	32805	35189	25144	40484	34440	38885
Oljevirksomhet .	32953	39532	3122	19448	5996	4387	2248	17075	10593	9616
Annen nærings-										
virksomhet	113763	99421	27557	28595	26809	30802	22896	23409	23847	29269
Offentlig										
forvaltnings-										
virksomhet	22643	22277	5587	5337	5526	6192	4951	5224	5223	6878
Statlig										
forvaltnings-										
virksomhet	7970	9064	1795	1752	1926	2497	1514	2057	2033	3460
Kommunal										
forvaltnings-										
virksomhet	14673	13213	3791	3585	3601	3695	3437	3166	3191	3418
Lagerendring	-13247	-15226	4072	-14196	979	-4102	5688	-11557	-1993	-7364
Oljeplattformer										
under arbeid	-1197	-7264	3930	-9711	2046	2539	4039	-7664	-1999	-1640
Annen lagerendring	-12049	-7962	143	-4485	-1067	-6640	1649	-3893	6	-5724
Eksport	213883	235854	53071	51685	52292	56836	55766	59620	59676	60792
Råolje og naturgass ..	48514	60928	12203	11250	11424	13636	15099	14905	15430	15494
Eksport ellers	165370	174926	40868	40435	40868	43199	40666	44715	44247	45298
-Import	218011	220008	53558	54830	52383	57239	50347	54693	53918	61050

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A3. (1.3) Bruttonasjonalprodukt etter inntektskomponenter. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Bruttonasjonalprodukt	500200	513718	561480	582924	627586
Næringsvirksomhet	432235	438347	475851	490990	529605
Offentlig forvaltningsvirksomhet ...	67965	75371	85629	91935	97981
- Kapitalslit	66512	72561	83301	93121	100577
Næringsvirksomhet	62770	68302	78456	87762	94737
Offentlig forvaltningsvirksomhet ...	3742	4259	4845	5359	5840
= Nettonasjonalprodukt	433688	441157	478179	489803	527009
Næringsvirksomhet	369466	370046	397394	403228	434868
Offentlig forvaltningsvirksomhet ...	64222	71111	80784	86576	92141
- Indirekte skatter	91037	99922	107493	107003	106520
Næringsvirksomhet	90988	99864	107430	106931	106447
Offentlig forvaltningsvirksomhet ...	49	58	63	72	73
+ Subsidier	26936	29569	31515	33769	37005
Næringsvirksomhet	26936	29569	31515	33769	37005
Offentlig forvaltningsvirksomhet ...	.	.	.	.	.
= Faktorinntekt	369587	370804	402201	416569	457493
Næringsvirksomhet	305414	299750	321479	330065	365425
Offentlig forvaltningsvirksomhet ...	64173	71054	80722	86504	92068
- Lønnskostnader	239667	271412	306327	323855	327771
Lønn	205409	232416	261747	275072	278991
Næringsvirksomhet	151016	172239	193623	203016	202289
Offentlig forvaltningsvirksomhet .	54393	60177	68124	72056	76702
Arbeidsgiveravgift til folketrygden mv.	34258	38996	44580	48783	48780
Næringsvirksomhet	24478	28120	31982	34335	33413
Offentlig forvaltningsvirksomhet .	9780	10876	12598	14448	15367
= Driftsresultat	129920	99392	95874	92714	129722
Næringsvirksomhet	129920	99392	95874	92714	129722
Offentlig forvaltningsvirksomhet ...	.	.	.	.	.

4*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A4. (1.4) Bruttonasjonalprodukt etter næring. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	582925	627586	143533	143011	146326	150054	147909	155771	159278	164628
Næringsvirksomhet	449361	491758	111202	109361	113389	115409	116834	121724	125173	128027
Primærnæringer	17602	17310	3600	1670	8207	4124	3595	1242	8614	3859
Jordbruk	9472	9783	1002	-290	6773	1986	1116	-813	7381	2099
Skogbruk	3662	3926	1479	982	287	914	1597	997	320	1012
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	4468	3601	1120	977	1147	1224	881	1059	913	748
Oljevirkosmhet	50416	76612	13941	12378	12040	12057	17137	19960	18731	20783
Råolje og naturgass	45055	70812	12499	11086	10888	10582	15697	18560	17355	19200
Rørtransport	5361	5800	1442	1292	1152	1475	1440	1400	1376	1583
Industri og bergverks- drift	90567	95944	22860	22832	20595	24280	24239	24787	22228	24689
Bergverksdrift	1554	1767	368	418	387	381	424	468	437	438
Industri	89013	94177	22492	22414	20207	23899	23815	24319	21791	24251
Skjermet industri	24791	25929	6251	6425	5609	6505	6077	6694	6194	6964
Utekonkurrerende industri	21795	25755	5023	5132	5231	6410	6861	6722	6140	6033
Hjemmekonkurrerende industri	42426	42493	11218	10857	9368	10984	10877	10904	9457	11255
Elektrisitetforsyning	23235	25614	6476	5160	4952	6646	7002	6003	5383	7226
Bygge- og anleggs- virkosmhet	36516	31213	8962	9364	9042	9149	7264	7932	7660	8357
Varehandel	61155	62723	14803	15322	15082	15947	14118	16304	15439	16862
Utenriks sjøfart og oljeboring	11269	15496	2721	2625	2799	3123	3555	3425	4133	4383
Utenriks sjøfart ...	9291	13304	2277	2180	2287	2547	3112	2893	3582	3717
Oljeboring	1978	2193	444	445	513	576	443	532	551	667
Samferdsel	35763	37552	8278	9363	9128	8994	8565	9850	9876	9261
Boligtjenester	24885	27934	5800	6219	6371	6495	6717	6903	7088	7226
Finansiell tjeneste- yting	27920	29617	6916	6889	7011	7105	7557	7506	7388	7165
Annen næringsvirksomhet	70033	71743	16843	17540	18162	17489	17083	17811	18633	18216
Hotell- og restaurantdrift	9341	9870	2117	2349	2791	2084	2133	2418	3063	2256
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosmhet ...	30733	30634	7394	7728	7905	7706	7489	7610	7735	7800
Tjenesteyting ellers	29960	31239	7332	7463	7466	7699	7462	7783	7834	8160
Offentlig forvaltnings- virkosmhet	91935	97981	22132	23409	23093	23301	23140	25056	24733	25052
Statlig forvaltnings- virkosmhet	27685	29446	6504	7306	6837	7038	6697	7764	7368	7617
Kommunal forvaltnings- virkosmhet	64250	68536	15628	16103	16256	16263	16443	17292	17365	17435
Korreksjonsposter	41629	37847	10200	10241	9844	11345	7935	8991	9371	11549
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	59335	57887	14374	14462	14530	15969	13339	14154	14334	16060
Avgiftskorreksjoner ..	6922	6245	1947	1860	1505	1610	1318	1532	1591	1804
Frie banktjenester ...	-24628	-26285	-6122	-6080	-6191	-6235	-6722	-6694	-6554	-6315
MEMO:										
Fastlands-Norge	521240	535478	126870	128008	131487	134875	127217	132386	136414	139461
Skjermede næringer .	447335	457936	107663	109643	115067	114962	106577	112237	119147	119976
Utekonkurrerende næringer	23349	27522	5391	5550	5618	6791	7285	7190	6577	6471
Hjemmekonkurrerende næringer	50556	50019	13816	12816	10802	13122	13356	12959	10690	13015

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

5*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A5. (1.5) Bruttonasjonalprodukt etter næring. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttonasjonalprodukt ..	582925	590030	145271	142516	145521	149616	141809	145343	149568	153311
Næringsvirksomhet	449361	456525	112130	109092	112863	115276	110332	111776	116165	118252
Primærnæringer	17602	18382	3601	1721	8197	4083	3685	1771	8852	4075
Jordbruk	9472	9788	1080	-211	6762	1840	1144	-521	7229	1937
Skogbruk	3662	3653	1507	999	276	880	1510	944	291	909
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	4468	4941	1014	933	1158	1363	1031	1348	1333	1229
Oljevirkosomhet	50416	62829	12954	11768	12077	13616	15224	15547	15668	16391
Råolje og naturgass	45055	56643	11511	10505	10845	12195	13660	14042	14179	14763
Rørtransport	5361	6186	1444	1264	1232	1421	1564	1505	1489	1628
Industri og bergverks- drift	90567	90921	23341	23215	20553	23458	22756	23442	21016	23707
Bergverksdrift	1554	1662	367	421	385	381	383	445	410	424
Industri	89013	89259	22974	22794	20168	23077	22373	22998	20606	23283
Skjermet industri	24791	24914	6152	6411	5734	6494	5984	6529	5952	6449
Utekonkurrerende industri	21796	22524	5560	5481	5182	5572	5736	5649	5400	5738
Hjemmekonkurrerende industri	42426	41821	11262	10902	9252	11011	10653	10819	9253	11096
Elektrisitetsforsyning	23235	25217	6590	4995	4932	6718	6857	5866	5366	7128
Bygge- og anleggs- virksomhet	36517	30925	9067	9260	9139	9051	7380	7743	7559	8243
Varehandel	61155	59755	15207	15249	14669	16030	13557	15089	14641	16468
Utenriks sjøfart og oljeboring	11268	12294	2692	2756	2877	2943	2925	3035	3101	3234
Utenriks sjøfart ...	9291	10358	2195	2301	2395	2401	2505	2567	2615	2672
Oljeboring	1977	1936	498	455	482	543	419	469	486	562
Samferdsel	35763	35716	8401	9345	9104	8913	8136	9324	9406	8851
Boligtjenester	24885	25737	6138	6194	6249	6304	6375	6415	6454	6493
Finansiell tjeneste- yting	27920	26371	7010	6985	7022	6904	6690	6565	6565	6552
Annen nærings- virksomhet	70033	68376	17129	17605	18044	17256	16748	16979	17538	17111
Hotell- og restaurantdrift	9341	9177	2178	2367	2768	2029	2019	2277	2801	2080
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosomhet ...	30733	29622	7495	7764	7835	7638	7423	7343	7397	7459
Tjenesteyting ellers	29960	29577	7456	7474	7441	7589	7306	7359	7340	7572
Offentlig forvaltnings- virksomhet	91935	93692	22539	23345	22928	23123	22868	23717	23408	23700
Statlig forvaltnings- virksomhet	27684	28092	6577	7284	6815	7009	6600	7346	6956	7189
Kommunal forvaltnings- virksomhet	64250	65600	15962	16062	16113	16113	16267	16371	16452	16511
Korreksjonsposter	41629	39813	10602	10079	9730	11218	8609	9850	9995	11359
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	59335	56416	14665	14536	14418	15716	13191	13858	13882	15486
Avgiftskorreksjoner ..	6922	6481	2127	1706	1514	1576	1289	1734	1856	1603
Frie banktjenester ...	-24628	-23084	-6189	-6164	-6202	-6074	-5870	-5742	-5742	-5730
MEMO:										
Fastlands-Norge	521241	514906	129625	127992	130567	133057	123661	126761	130799	133686
Skjermede næringer .	447335	440306	109915	109257	114313	113850	104347	107556	114113	114290
Utekonkurrerende næringer	23350	24185	5928	5902	5567	5953	6120	6094	5810	6162
Hjemmekonkurrerende næringer	50557	50415	13782	12833	10687	13254	13194	13111	10876	13234

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

6*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A6. (1.6) Produksjon og inntekt. Hovedrelasjoner. Mill.kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Bruttonasjonalprodukt	500200	513718	561480	582924	627585
- Renter, aksjeutbytte mv. til utlandet, netto	9506	9092	9548	13551	17739
= Bruttonasjonalinntekt	490694	504626	551932	569373	609845
- Kapitalslit	66512	72561	83301	93121	100577
= Nasjonalinntekt	424183	432065	468631	476252	509268
- Stønader til utlandet, netto	4774	5971	6588	6399	6590
= Disponibel inntekt for Norge	419409	426094	462043	469853	502678
- Konsum	338093	380489	414099	430939	446953
= Sparing for Norge	81316	45605	47944	38914	55726
Nettorealinvestering	54633	79049	75284	62992	54017
Nettofinansinvestering	26683	-33444	-27340	-24077	1710

Memo:

Disponibel realinntekt for Norge i 1984-kr	393073	372135	369930	359215	366384
Reell sparing for Norge i 1984-kr	76210	39830	38386	29751	40616
Sparerate	19,4	10,7	10,4	8,3	11,1

Tabell A7. (1.7) Faktorinntekt etter institusjonell sektor. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Faktorinntekt	369587	370804	402201	416569	457493
Lønn	205409	232416	261747	275072	278991
Husholdninger	205089	232036	261307	274632	278521
Utlandet	320	380	440	440	470
Arbeidsgiveravgift til folketrygden mv. Husholdninger	34258	38996	44580	48783	48780
Driftsresultat	129920	99392	95874	92714	129722
Husholdninger	41691	45248	47273	49814	54705
Finansinstitusjoner	-7478	-7971	-7866	-9282	-8229
Offentlig eide banker	61	-117	722	1213	2120
Private finansinstitusjoner	-7539	-7854	-8588	-10495	-10348
Ikke-personlige foretak	95707	62114	56468	52183	83245
Private foretak	65272	43506	39248	38257	47905
Offentlige foretak	30435	18608	17220	13926	35340

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A8. (1.8) Offentlig forvaltning. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Inntekter	278246	285148	317454	331964	345854
Direkte skatter og trygdepremier	157904	146769	167669	176102	183638
Indirekte skatter	91037	99922	107493	107003	106520
Renteinntekter	24780	33290	39935	43149	46887
Andre inntekter	4525	5167	2358	5711	8808
- Utgifter	125169	142417	160571	177774	189387
Subsidier	26936	29569	31515	33769	37005
Renteutgifter	17393	22325	24061	22670	24864
Stønader til private konsumenter	73819	81525	92072	105358	117973
Stønader til utlandet	4210	4947	5283	5305	5359
Andre utgifter	2811	4052	7640	10672	4187
= Disponibel inntekt	153077	142731	156883	154191	156467
- Offentlig konsum	92654	101580	116045	122335	130939
= Sparing	60423	41151	40838	31856	25528
Nettoinvestering i fast kapital	9546	12198	15242	17283	..
Rest: Nettofinansinvestering mv.	50877	28953	25597	14572	..
Memo:					
Disponibel realinntekt i 1984-kr	143465	124765	124807	116900	113629
Reell sparing i 1984-kr	56629	35971	32489	24151	18539
Sparerate	39,5	28,8	26,0	20,7	16,3

Tabell A9. (1.9) Finansinstitusjoner. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Inntekter	86300	117997	148724	162641	173641
Driftsresultat	-7478	-7971	-7866	-9282	-8229
Renteinntekter	83455	113599	143015	156908	165420
Andre inntekter	10323	12369	13575	15014	16449
- Utgifter	81664	108530	131107	149516	160399
Direkte skatter og trygdepremier	611	639	584	468	494
Renteutgifter	64736	89761	114705	127992	133968
Andre utgifter	16317	18130	15818	21056	25938
= Disponibel inntekt	4636	9467	17617	13124	13242
= Sparing	4636	9467	17617	13124	13242
Nettoinvestering i fast kapital	2739	2743	3506	3942	..
Rest: Nettofinansinvestering mv.	1897	6724	14111	9182	..

8*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A10. (1.10) Ikke-personlige foretak. Inntekter, utgifter og sparing.
Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Inntekter	127038	106527	108662	113230	147540
Driftsresultat	95707	62114	56468	52183	83245
Renteinntekter	14746	22348	23243	26600	34796
Andre inntekter	16586	22066	28951	34448	29499
- Utgifter	104560	95579	101634	107902	127756
Direkte skatter og trygdepremier	47191	19545	18297	15342	20410
Renteutgifter	37666	51646	56031	63952	76253
Andre utgifter	19704	24388	27306	28608	31093
= Disponibel inntekt	22478	10949	7028	5328	19784
= Sparing	22478	10949	7028	5328	19784
Nettoinvestering i fast kapital	15986	39512	35895	41436	..
Rest: Nettofinansinvestering mv. ...	6491	-28563	-28867	-36109	..

Tabell A11. (1.11) Husholdninger. Inntekter, utgifter og sparing. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Inntekter	382227	432428	487543	526284	546500
Lønn	205209	232162	261439	274776	278677
Arbeidsgiveravgift til folketrygden mv.	34258	38996	44580	48783	48780
Driftsresultat	41691	45248	47273	49814	54705
Renteinntekter	21381	27850	34747	39437	37731
Stønader fra det offentlige	73819	81525	92072	105358	117973
Stønader fra utlandet	1402	1268	1515	1787	1836
Andre inntekter	4466	5379	5918	6329	6800
- Utgifter	143009	169480	207028	229073	233315
Direkte skatter og trygdepremier	110103	126585	148788	160291	162734
Arbeidsgiveravgift til folketrygden mv.	34258	38996	44580	48783	48780
Andre direkte skatter og trygdepremier	75844	87589	104208	111508	113954
Renteutgifter	28838	37489	51866	61974	63147
Andre utgifter	4068	5406	6374	6807	7433
= Disponibel inntekt	239218	262947	280515	297211	313186
- Privat konsum	245439	278909	298054	308604	316014
= Sparing	-6221	-15962	-17539	-11393	-2828
Nettoinvestering i fast kapital	15258	18526	19421	13576	..
Rest: Nettofinansinvestering mv. ...	-21480	-34488	-36960	-24969	..
Memo:					
Disponibel realinntekt i 1984-kr	225891	230858	228061	227573	229777
Reell sparing i 1984-kr	-5875	-14014	-14259	-8724	-2075
Sparerate	-2,6	-6,1	-6,3	-3,8	-0,9

9*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A12. (1.12) Utenriksregnskap. Sammendrag. Mill. kr

	1988*	1989*	1988				1989			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Driftsregnskap										
Varer og tjenester										
Eksport	213883	262088	52696	51412	52691	57084	60519	66933	66486	68150
Varer	152305	189987	38042	36483	36409	41371	44186	49128	46999	48674
Tjenester	61578	72101	14654	14929	16282	15713	16333	17804	19488	18476
Import	218012	236051	51895	53761	52880	59476	52448	58247	58267	67089
Varer	154600	166339	37791	38330	34650	43829	36985	40859	39179	49316
Tjenester	63413	69712	14104	15431	18229	15649	15464	17388	19088	17772
Eksportoverskudd	-4129	26037	801	-2349	-189	-2392	8071	8685	8219	1062
Renter og stønader										
Fra utlandet	23540	26120	6507	5531	5314	6188	5850	6486	6506	7278
Renter	19413	22283	5666	4488	4292	4967	4974	5597	5516	6196
Aksjeutbytte mv.	2339	2001	484	529	540	786	489	421	460	631
Stønader	1787	1836	357	514	482	434	388	467	531	450
Til utlandet	43490	50449	11114	11027	10443	10906	12951	13134	12174	12190
Renter	29908	35680	7879	6829	7639	7561	8835	8454	9649	8742
Aksjeutbytte	5396	6344	1443	2586	687	680	2438	2647	659	600
Stønader	8186	8425	1792	1612	2116	2666	1678	2034	1866	2847
Rente- og stønadsoverskudd	-19950	-24329	-4608	-5496	-5128	-4718	-7101	-6648	-5668	-4912
Overskudd på driftsregnskapet	-24079	1708	-3806	-7846	-5317	-7110	970	2037	2551	-3850
Netto endringer i fordringer og gjeld ikke forårsaket av transaksjoner mv.										
Tildelte spesielle trekkrettigheter i IMF	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Netto omvurderinger av fordringer og gjeld pga. valutakursendringer	-2333	-1705	1179	-276	-9781	6545	-4620	-6464	1439	7940
Norges Banks fordringer på utlandet	380	-806	-1435	-1078	3711	-818	22	234	-96	-966
Andre bankinnskudd og kortsiktig lånegjeld	-1277	-2425	781	148	-4874	2668	-1712	-2962	115	2134
Langsiktig lånegjeld	-1803	679	2563	937	-12446	7143	-4542	-6423	1778	9866
Lån til utlandet	367	847	-730	-283	3828	-2448	1610	2689	-358	-3094
Fordringer og gjeld ellers	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Andre omvurderinger ...	-527	-1248	161	129	-136	-681	-126	-201	-70	-851
Nedgang i Norges nettogjeld.....	-26940	-1246	-2467	-7991	-15235	-1247	-3778	-4626	3920	3238
Kapitalregnskap										
Netto inngang, langsiktige kapitaltransaksjoner.....	34224	25570	10173	12972	5737	5342	10074	4320	9584	1592
Netto inngang, kjente kortsiktige kapitaltransaksjoner.....	1942	-20728	968	-589	-1910	3473	-6683	-4397	-8689	-959
Netto inngang, andre kortsiktige kapitaltransaksjoner og statistiske feil.....	-12087	-6550	-7335	-4538	1491	-1705	-4361	-1960	-3446	3217
Netto kapitaltransaksjoner i alt.....	24079	-1708	3806	7846	5317	7110	-970	-2037	-2551	3850
Netto endringer i fordringer og gjeld forårsaket av valutakursendringer mv.....	2860	2953	-1340	146	9919	-5865	4748	6663	-1369	-7089
Oppgang i Norges nettogjeld.....	26940	1246	2467	7991	15235	1247	3778	4626	-3920	-3238

10*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A13. (1.13) Sparing etter institusjonell sektor. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Sparing	81316	45605	47944	38914	55726
Offentlig sparing	67443	50636	50519	37945	36869
Offentlig forvaltning	60423	41151	40838	31856	25528
Offentlig eide banker	865	3504	8351	3760	-158
Offentlige foretak	6156	5981	1330	2329	11500
Privat sparing	13872	-5031	-2575	969	18856
Private finansinstitusjoner	3771	5963	9266	9364	13400
Private ikke-personlige foretak	16322	4968	5698	2999	8284
Husholdninger	-6221	-15962	-17539	-11393	-2828
- Bruttoinvestering i fast kapital	110042	145540	157363	169359	170530
Offentlig sektor	41144	61246	65836	68966	..
Offentlig forvaltning	13288	16457	20087	22643	..
Offentlig eide banker	741	735	455	145	..
Offentlige foretak	27115	44054	45294	46178	..
Privat sektor	68897	84294	91527	100393	..
Private finansinstitusjoner	2938	3215	4595	5591	..
Private ikke-personlige foretak	34140	43461	45711	57757	..
Husholdninger	31819	37618	41221	37045	..
+ Kapitalslit	66512	72561	83301	93121	100577
Offentlig sektor	17735	21302	24997	28534	..
Offentlig forvaltning	3742	4259	4845	5359	..
Offentlig eide banker	77	103	127	141	..
Offentlige foretak	13917	16940	20026	23034	..
Privat sektor	48776	51259	58303	64587	..
Private finansinstitusjoner	864	1105	1418	1653	..
Private ikke-personlige foretak	31352	31063	35085	39465	..
Husholdninger	16561	19091	21800	23470	..
= Restberegnete poster for:					
Nettofinansinvestering pluss					
lagerendring	37786	-27374	-26118	-37323	-14226
Offentlig sektor	44034	10691	9680	-2486	..
Offentlig forvaltning	50877	28953	25597	14572	..
Offentlig eide banker	200	2871	8023	3757	..
Offentlige foretak	-7043	-21133	-23939	-20815	..
Privat sektor	-6248	-38065	-35800	-34837	..
Private finansinstitusjoner	1697	3853	6088	5425	..
Private ikke-personlige foretak	13535	-7430	-4928	-15293	..
Husholdninger	-21480	-34488	-36960	-24969	..

Tabell A14. (1.14) Hovedstørrelser pr. innbygger. Kroner pr. innbygger

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Bruttonasjonalprodukt	120443	123282	134101	138495	151486
Bruttonasjonalinntekt	118154	121101	131820	135275	144274
Nasjonalinntekt	102139	103687	111925	113151	120480
Disponibel inntekt for Norge	100989	102254	110352	111631	118921
Privat konsum	59099	66933	71186	73320	74761
Memo:					
Middelfolkemengde, 1000 personer	4153	4167	4187	4209	4227

11*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A15. (4.1) Bruttonasjonalprodukt etter anvendelse. Volum- og prisendringer i prosent

	1989*	-----1989-----				1989*	-----1989-----			
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
		A. Prosentvis volumendring				B. Prosentvis prisendring				
		fra samme periode året før				fra samme periode året før				
Bruttonasjonalprodukt ..	1.2	-2.4	2.0	2.8	2.5	6.4	5.6	6.8	5.9	7.1
Innenlandsk bruk av										
varer og tjenester	-2.2	-6.4	-3.6	-1.2	2.4	4.8	4.7	5.0	4.4	4.8
Konsum	-0.6	-4.6	-0.2	-0.2	2.2	4.4	4.1	4.7	4.4	4.1
Privat konsum	-1.9	-5.9	-1.5	-0.3	0.1	4.4	4.5	4.6	4.4	3.9
Spesifisert innen-										
landsk konsum	-0.8	-5.0	-0.0	1.0	0.5	4.3	4.5	4.5	4.3	3.9
Konsum i utlandet,										
netto	-26.2	-31.5	-34.2	-25.5	-12.6	6.2	5.0	8.3	6.2	4.4
Offentlig konsum	2.5	-1.1	3.0	0.2	7.4	4.4	3.3	5.0	4.6	4.6
Statlig konsum	5.9	-3.6	9.3	1.0	15.4	4.6	3.2	4.9	5.0	4.7
Kommunalt konsum ...	0.4	0.4	-0.8	-0.2	2.0	4.4	3.4	5.1	4.4	4.4
Bruttoinvestering	-6.5	-11.3	-12.8	-4.2	3.0	5.9	6.2	5.7	4.3	6.9
Bruttoinvestering i										
fast kapital	-4.8	-17.0	-14.4	3.5	10.6	5.8	5.5	5.8	5.6	5.3
Næringsvirksomhet.	-5.3	-18.0	-15.7	5.0	10.5	6.2	6.0	6.1	6.0	5.9
Oljevirksomhet .	20.0	-28.0	-12.2	76.7	119.2	6.2	3.2	6.7	5.3	5.3
Annen nærings-										
virksomhet	-12.6	-16.9	-18.1	-11.0	-5.0	6.2	6.2	5.7	6.1	6.3
Offentlig										
forvaltnings-										
virksomhet	-1.6	-11.4	-2.1	-5.5	11.1	3.0	3.0	3.1	3.3	2.3
Statlig										
forvaltnings-										
virksomhet	13.7	-15.7	17.4	5.5	38.6	3.2	3.1	3.2	3.5	2.5
Kommunal										
forvaltnings-										
virksomhet	-10.0	-9.3	-11.7	-11.4	-7.5	2.9	2.9	3.1	3.2	2.2
Lagerendring	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Oljeplattformer										
under arbeid	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Annen lagerendring	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..
Eksport	10.3	5.1	15.4	14.1	7.0	11.1	9.3	12.9	10.6	11.6
Råolje og naturgass ..	25.6	23.7	32.5	35.1	13.6	20.7	5.0	20.5	19.3	39.1
Eksport ellers	5.8	-0.5	10.6	8.3	4.9	7.8	10.4	9.8	7.6	3.8
-Import	0.9	-6.0	-0.3	2.9	6.7	7.3	7.5	8.6	7.1	5.8

12*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A16. (4.2) Bruttonasjonalprodukt etter næring. Volum- og prisendringer i prosent

	1989*				1989*				1989*			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før				B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før							
Bruttonasjonalprodukt ..	1.2	-2.4	2.0	2.8	2.5	6.4	5.6	6.8	5.9	7.1		
Næringsvirksomhet	1.6	-1.6	2.5	2.9	2.6	7.7	6.8	8.6	7.3	8.1		
Primærnæringer	4.4	2.3	2.9	8.0	-0.2	-5.8	-2.4	-27.7	-2.8	-6.2		
Jordbruk	3.3	5.9	-147.1	6.9	5.3	-0.1	5.2	13.6	1.9	0.4		
Skogbruk	-0.3	0.2	-5.5	5.2	3.3	7.5	7.8	7.4	5.8	7.2		
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	10.6	1.7	44.5	15.1	-9.8	-27.1	-22.6	-25.0	-30.8	-32.2		
Oljevirksomhet	24.6	17.5	32.1	29.7	20.4	21.9	4.6	22.1	19.9	43.2		
Råolje og naturgass	25.7	18.7	33.7	30.7	21.1	25.0	5.8	25.2	21.9	49.9		
Rørtransport	15.4	8.3	19.1	20.8	14.6	-6.2	-7.8	-9.0	-1.1	-6.3		
Industri og bergverks- drift	0.4	-2.5	1.0	2.3	1.1	5.5	8.8	7.5	5.6	0.6		
Bergverksdrift	6.9	4.4	5.6	6.5	11.3	6.3	10.3	6.1	6.1	3.3		
Industri	0.3	-2.6	0.9	2.2	0.9	5.5	8.7	7.5	5.5	0.6		
Skjernet industri	0.5	-2.7	1.8	3.8	-0.7	4.1	-0.0	2.3	6.4	7.8		
Utekonkurrerende industri	3.3	3.2	3.1	4.2	3.0	14.3	32.4	27.1	12.6	-8.6		
Hjemmekonkurrerende industri	-1.4	-5.4	-0.8	0.0	0.8	1.6	2.5	1.2	0.9	1.7		
Elektrisitetforsyning	8.5	4.0	17.4	8.8	6.1	1.6	3.9	-0.9	-0.1	2.5		
Bygge- og anleggs- virksomhet	-15.3	-18.6	-16.4	-17.3	-8.9	0.9	-0.4	1.3	2.4	0.3		
Varehandel	-2.3	-10.9	-1.0	-0.2	2.7	5.0	7.0	7.5	2.6	2.9		
Utenriks sjøfart og oljeboring	9.1	8.6	10.1	7.8	9.9	26.0	20.2	18.5	37.0	27.7		
Utenriks sjøfart ...	11.5	14.2	11.5	9.2	11.3	28.4	19.7	19.0	43.5	31.1		
Oljeboring	-2.1	-15.7	3.0	0.8	3.6	13.3	18.2	16.3	6.6	11.8		
Samferdsel	-0.1	-3.2	-0.2	3.3	-0.7	5.1	6.8	5.4	4.7	3.7		
Boligtjenester	3.4	3.9	3.6	3.3	3.0	8.5	11.5	7.2	7.7	8.0		
Finansiell tjeneste- yting	-5.5	-4.6	-6.0	-6.5	-5.1	12.3	14.5	15.9	12.7	6.3		
Annen nærings- virksomhet	-2.4	-2.2	-3.6	-2.8	-0.8	4.9	3.7	5.3	5.6	5.0		
Hotell- og restaurantdrift	-1.8	-7.3	-3.8	1.2	2.5	7.5	8.7	7.0	8.4	5.6		
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	-3.6	-1.0	-5.4	-5.6	-2.3	3.4	2.3	4.1	3.7	3.7		
Tjenesteyting ellers	-1.3	-2.0	-1.5	-1.4	-0.2	5.6	3.9	5.9	6.4	6.2		
Offentlig forvaltnings- virksomhet	1.9	1.5	1.6	2.1	2.5	4.6	3.1	5.4	4.9	4.9		
Statlig forvaltnings- virksomhet	1.5	0.4	0.9	2.1	2.6	4.8	2.6	5.4	5.6	5.5		
Kommunal forvaltnings- virksomhet	2.1	1.9	1.9	2.1	2.5	4.5	3.2	5.4	4.6	4.6		
Korreksjonsposter	-4.4	-18.8	-2.3	2.7	1.3	-4.9	-4.2	-10.2	-7.3	0.5		
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	-4.9	-10.1	-4.7	-3.7	-1.5	2.6	3.2	2.7	2.5	2.1		
Avgiftskorreksjoner ..	-6.4	-39.4	1.6	22.6	1.7	-3.6	11.7	-19.0	-13.8	10.1		
Frie banktjenester ...	-6.3	-5.2	-6.8	-7.4	-5.7	13.9	15.8	18.2	14.3	7.4		
MEMO:												
Fastlands-Norge	-1.2	-4.6	-1.0	0.2	0.5	4.0	5.1	4.4	3.6	2.9		
Skjermede næringer ..	-1.6	-5.1	-1.6	-0.2	0.4	4.0	4.3	4.0	3.7	4.0		
Utekonkurrerende næringer	3.6	3.2	3.3	4.4	3.5	13.8	30.9	25.5	12.2	-7.9		
Hjemmekonkurrerende næringer	-0.3	-4.3	2.2	1.8	-0.2	-0.8	1.0	-1.0	-2.8	-0.7		

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A17. (4.3) Privat konsum. Volum- og prisendringer i prosent

	1989*	-----1989-----				1989*	-----1989-----			
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
		A. Prosentvis volumendring				B. Prosentvis prisendring				
		fra samme periode året før				fra samme periode året før				
Privat konsum	-1.9	-5.9	-1.5	-0.3	0.1	4.4	4.5	4.6	4.4	3.9
Spesifisert innen-										
landsk konsum	-0.8	-5.0	-0.0	1.0	0.5	4.3	4.5	4.5	4.3	3.9
Matvarer	-0.4	-2.7	1.7	0.6	-1.2	2.9	3.0	3.2	3.1	2.4
Drikkevarer og										
tobakk	-0.7	-6.3	1.9	-1.5	2.4	5.2	5.4	5.8	4.9	4.5
Klær og skotøy	-3.0	-7.8	-4.9	1.4	-1.2	3.4	3.7	3.6	3.2	3.1
Bolig, lys og bren-										
sel	1.3	-1.2	2.5	3.9	0.7	6.0	6.3	5.5	5.9	6.0
Møbler og hushold-										
ningsartikler	-4.7	-9.5	-6.3	-2.9	-0.7	3.4	4.6	3.7	3.1	2.2
Helsepleie	1.5	1.9	0.7	1.5	1.7	3.7	2.1	4.2	4.3	4.1
Transport, post- og										
teletjenester	-5.6	-14.3	-4.2	-3.7	0.6	5.3	5.1	5.8	5.5	4.6
Fritidssysler og ut-										
danning	3.0	-1.6	6.8	5.6	1.5	3.8	4.0	3.6	3.6	4.1
Andre varer og tje-										
nester	0.4	-3.6	-1.1	3.0	3.0	4.1	4.1	4.4	4.1	3.6
Korreksjonsposter	-26.2	-31.5	-34.2	-25.5	-12.6	6.2	5.0	8.3	6.2	4.4
Nordmenns konsum i										
utlandet	-17.1	-17.3	-20.8	-16.7	-12.7	5.6	5.0	7.0	5.6	4.4
Utlendingers konsum										
i Norge	-5.6	2.4	-3.7	-7.3	-12.9	5.0	5.3	5.3	5.1	4.5

14*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A19. (4.5) Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Volum- og prisendringer i prosent

	1989*	1989				1989*	1989				
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	
		A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før					B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før				
Bruttoinvestering i fast kapital	-4.8	-17.0	-14.4	3.5	10.6	5.8	5.5	5.8	5.6	5.3	
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 1)	-17.4	-19.5	-17.6	-19.6	-12.8	2.6	2.7	3.0	3.1	1.7	
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljleting, olje- og gasserørledning	22.8	-22.8	66.6	32.5	10.2	6.8	9.4	7.0	5.2	6.1	
Skip og båter	39.1	83.4	-10.9	76.0	43.9	21.6	30.3	26.4	20.3	15.9	
Fly, biler mv. og rullende materiell ...	-10.9	-54.2	22.1	17.5	3.7	3.7	1.0	-3.5	8.1	4.8	
Oljeborerigger og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	19.7	-82.7	-22.4	121.5	314.2	6.4	-45.3	7.1	5.4	6.2	
Maskiner, redskap og inventar ellers	-12.4	-13.5	-16.3	-12.3	-8.1	2.5	4.4	2.6	2.5	0.8	
Næringsvirksomhet	-5.3	-18.0	-15.7	5.0	10.5	6.2	6.0	6.1	6.0	5.9	
Primærnæringer	-23.4	-33.3	-23.5	-19.2	-19.8	4.0	6.2	4.8	3.9	1.1	
Jordbruk	-16.8	-20.0	-17.8	-17.1	-12.7	2.5	3.8	2.7	2.9	0.9	
Skogbruk	4.6	2.5	6.3	5.0	3.0	2.9	4.2	3.3	3.2	1.2	
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	-45.5	-54.5	-47.5	-35.0	-42.3	9.0	10.6	12.0	8.0	3.4	
Oljevirkosmhet	20.0	-28.0	-12.2	76.7	119.2	6.2	3.2	6.7	5.3	5.3	
Råolje og naturgass	20.2	-27.3	-12.0	76.4	121.7	6.2	3.1	6.7	5.3	5.3	
Rørtransport	-0.5	-61.5	-36.8	91.1	-0.4	6.9	9.3	7.0	5.1	6.0	
Industri og bergverksdrift	-19.6	-27.3	-21.5	-14.8	-15.1	2.7	3.5	2.7	3.0	1.5	
Bergverksdrift	51.8	76.4	15.3	106.9	35.7	2.6	3.6	2.8	3.4	1.4	
Industri	-21.4	-29.7	-22.4	-17.1	-16.7	2.7	3.5	2.7	3.0	1.5	
Skjermet industri	-15.4	-17.4	-15.8	-21.6	-7.9	2.7	3.5	2.8	3.1	1.6	
Utekonkurrerende industri	-39.8	-47.4	-42.3	-32.9	-35.9	2.6	3.4	2.7	2.8	1.4	
Hjemmekonkurrerende industri	-3.1	-13.7	-4.0	3.7	0.7	2.7	3.6	2.7	2.9	1.5	
Elektrisitetforsyning	-23.8	-15.8	-26.4	-26.5	-25.0	1.9	3.4	2.6	2.4	0.1	
Bygge- og anleggsvirksomhet	-31.3	-27.8	-40.3	-30.9	-25.9	2.1	3.5	1.9	2.7	0.4	
Varehandel	-23.0	-47.0	-30.0	-10.9	8.2	3.0	2.5	0.1	5.0	2.3	
Utenriks sjøfart og oljeboring	45.1	94.8	-13.8	105.3	49.6	22.5	33.9	28.7	21.2	16.0	
Utenriks sjøfart ...	47.9	115.6	-5.6	88.0	47.3	21.7	31.3	27.1	20.9	16.2	
Oljeboring	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..	
Samferdsel	-5.4	-31.0	43.0	-9.0	-2.9	2.7	3.3	0.4	4.5	1.2	
Boligtjenester	-19.6	-19.4	-19.3	-20.1	-19.7	2.8	2.7	3.2	3.3	2.2	
Finansiell tjenesteyting	-17.0	-17.2	-21.1	-16.9	-12.5	2.9	3.2	2.9	3.2	2.1	
Annen næringsvirksomhet	-20.5	-15.7	-23.6	-22.5	-20.3	2.1	2.9	2.4	2.5	0.5	
Hotell- og restaurantdrift	-13.1	-40.7	-22.5	0.3	24.6	2.7	2.6	0.2	4.0	1.7	
Utleie av forretningsbygg	-25.9	-17.1	-29.6	-29.6	-27.8	2.0	2.7	2.6	2.4	0.3	
Vannforsyning	0.8	-0.2	0.8	0.9	1.8	1.9	2.7	2.6	2.3	0.1	
Tjenesteyting ellers	-7.1	-12.9	-8.5	-5.1	-1.1	2.4	4.0	1.9	2.8	0.7	
Offentlig forvaltningsvirksomhet	-1.6	-11.4	-2.1	-5.5	11.1	3.0	3.0	3.1	3.3	2.3	
Statlig forvaltningsvirksomhet	13.7	-15.7	17.4	5.5	38.6	3.2	3.1	3.2	3.5	2.5	
Kommunal forvaltningsvirksomhet	-10.0	-9.3	-11.7	-11.4	-7.5	2.9	2.9	3.1	3.2	2.2	
MEMO:											
Fastlands-Norge	-16.3	-21.6	-15.8	-16.3	-11.3	2.7	3.2	2.7	3.3	1.6	
Skjermede næringer	-15.2	-19.9	-14.3	-16.6	-10.0	2.7	3.0	2.6	3.3	1.7	
Utekonkurrerende næringer	-34.6	-41.4	-38.8	-26.8	-30.9	2.6	3.4	2.7	2.9	1.4	
Hjemmekonkurrerende næringer	-12.2	-23.9	-13.4	-4.0	-7.8	3.6	5.1	4.3	3.4	1.4	

1) Inkl. endring i husdyrbestand.

15*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A20. (4.6) Eksport av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent

	1989*				1989				1989*				1989			
	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
	A. Prosentvis volumendring fra samme periode året før								B. Prosentvis prisendring fra samme periode året før							
Eksport i alt	10.3	5.1	15.4	14.1	7.0	11.1	9.3	12.9	10.6	11.6						
Varer	11.5	5.6	18.6	16.5	6.5	11.8	10.0	13.5	10.8	12.7						
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	25.6	23.7	32.5	35.1	13.6	20.7	5.0	20.5	19.3	39.1						
Skip, nybygde	-36.4	3.9	-77.4	-32.1	-31.1	4.5	5.6	5.8	4.6	3.5						
Skip, eldre	6.8	-2.6	199.1	127.1	-57.0	26.0	49.6	40.1	28.9	21.5						
Oljeplattformer og moduler, nybygde	-10.9	229.5	-99.5	199.5	102.4	6.7	3.2	7.6	7.0	4.4						
Oljeplattformer, eldre	..	..	..	..	..	..	..	..	..	..						
Direkte eksport ved oljevirkosomhet	28.9	-50.6	-56.3	-44.6	291.0	7.0	-5.9	7.2	5.9	7.4						
Andre varer	5.4	-4.6	12.0	6.1	8.4	6.3	12.0	8.8	5.0	0.4						
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	18.5	12.6	29.7	19.8	13.4	-15.8	-13.2	-15.1	-18.3	-16.9						
Bergverksprodukter	5.6	12.4	4.9	15.3	-6.3	10.5	16.9	11.8	7.8	6.8						
Industriprodukter .	4.1	-6.0	10.1	4.7	7.7	8.1	13.5	10.8	6.8	1.7						
Nærings- og nyttelsesmidler ..	3.6	-13.0	16.5	9.3	3.8	-4.1	-1.7	-4.3	-4.4	-5.6						
Grafiske pro- dukter	11.2	9.2	17.3	-1.1	20.2	3.5	2.3	4.2	3.7	3.8						
Treforedlings- produkter	3.1	-0.1	10.8	0.6	1.2	10.3	10.0	11.4	12.9	7.2						
Kjemiske råvarer	7.2	-1.6	-6.0	9.5	33.6	0.9	8.8	5.6	-5.0	-5.2						
Raffinerte olje- produkter	2.1	-34.4	-3.8	3.0	55.6	28.1	10.9	27.7	29.3	39.7						
Metaller	-0.6	-2.5	8.8	-4.8	-3.5	18.3	34.4	27.2	16.0	-0.1						
Tekstil- og bekledningsvarer	-3.6	-24.2	3.3	4.0	5.5	1.6	9.1	0.7	-0.4	-2.9						
Trevarer, møbler og innredninger .	71.0	37.3	110.9	72.8	67.0	2.2	4.1	0.7	1.4	3.3						
Kjemiske og mineralske pro- dukter	4.9	-2.7	4.4	6.8	11.2	3.3	1.4	4.8	4.5	2.9						
Andre verksted- produkter	5.5	-7.6	15.9	11.5	3.9	2.4	7.2	1.9	-0.1	0.5						
Elektrisk kraft ...	134.2	245.6	398.2	75.9	84.2	-31.9	-20.5	-39.3	-46.6	-16.4						
Tjenester	7.1	3.8	7.5	8.8	8.2	9.3	7.3	10.9	10.0	8.7						
Brutto frakter ved skipsfart	13.5	11.9	16.4	12.8	13.0	14.7	11.7	18.0	16.1	13.0						
Brutto inntekter ved oljeboring	-13.5	6.9	-1.8	-36.3	-19.5	10.2	14.1	13.2	6.3	10.0						
Direkte eksport ved annen oljevirkosom- het	60.2	71.6	66.5	49.0	53.8	4.9	4.7	5.1	6.0	4.1						
Eksport av rør- tjenester	0.2	-5.2	-1.8	4.5	4.5	-21.9	-23.9	-26.4	-23.0	-15.3						
Utlendingers konsum i Norge	-5.6	2.4	-3.7	-7.3	-12.9	5.0	5.3	5.3	5.1	4.5						
Andre tjenester	1.3	-11.8	-3.8	15.2	7.4	4.4	3.7	5.0	4.4	4.1						

16*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A21. (4.7) Import av varer og tjenester. Volum- og prisendringer i prosent

	1989*	-----1989-----				1989*	-----1989-----			
		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.		1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
		A. Prosentvis volumendring				B. Prosentvis prisendring				
		fra samme periode året før				fra samme periode året før				
Import i alt	0.9	-6.0	-0.3	2.9	6.7	7.3	7.5	8.6	7.1	5.8
Varer	0.3	-9.4	-0.9	5.2	6.3	7.3	8.0	7.6	7.5	5.9
Skip, nybygde og eldre	43.6	106.2	13.7	105.8	21.3	25.1	41.8	34.6	25.9	18.5
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	-79.2	-73.6	-97.3	-53.9	-73.0	2.8	6.5	-0.4	-7.5	0.6
Direkte import ved oljevirkosomhet	236.7	156.4	176.8	208.2	348.5	5.3	5.0	5.4	6.2	4.4
Andre varer	-5.1	-14.9	-2.6	-3.0	0.9	4.6	5.5	5.2	4.6	2.5
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	-2.8	-6.0	1.2	0.8	-5.9	2.9	-0.8	7.9	4.2	0.9
Råolje	-41.4	-59.2	-2.9	-42.2	-51.9	22.0	11.0	12.4	30.0	40.7
Bergverksprodukter	-5.4	-17.0	-0.9	-12.1	10.1	21.1	24.2	18.6	19.0	21.7
Industriprodukter	-4.9	-15.0	-2.7	-2.6	1.3	4.3	5.6	4.9	4.3	2.2
Nærings- og nytelsesmidler	7.6	10.9	9.4	14.6	-2.3	1.1	0.8	2.2	1.1	0.4
Grafiske produkter	-3.7	-3.5	-8.3	-3.8	0.5	4.5	2.7	7.6	9.4	-1.1
Treforedlingsprodukter	1.8	-0.9	11.0	1.4	-3.4	4.7	3.1	3.4	6.7	5.9
Kjemiske råvarer	0.5	0.5	3.7	5.9	-7.4	15.1	18.6	17.5	17.6	7.2
Raffinerte olje- produkter	1.0	51.9	30.7	4.1	-40.1	20.6	17.8	33.5	5.1	28.0
Metaller	0.8	2.5	10.9	-15.8	5.9	14.9	24.3	19.7	12.4	6.5
Tekstil- og be- kledningsvarer	-3.1	-11.9	0.1	-4.9	6.8	-4.3	-5.1	-7.1	-2.9	-3.0
Trevarer	-20.9	-31.8	-22.8	-18.2	-8.6	1.6	3.0	0.8	1.2	0.7
Kjemiske og mineralske pro- dukter	-1.5	-9.2	0.6	-2.5	4.9	2.8	3.9	2.5	4.0	0.8
Andre verksted- produkter	-10.9	-20.9	-16.9	-7.6	4.1	1.9	4.0	1.7	1.4	0.1
Transportmidler mv. uten til- svarende norsk produksjon	0.2	-59.7	48.2	51.5	1.6	8.0	4.6	6.9	10.3	9.3
Elektrisk kraft ..	-68.9	-69.0	-89.1	-59.4	-25.0	19.9	11.7	18.9	14.8	29.7
Tjenester	2.5	3.2	1.4	-1.5	7.6	7.3	6.2	11.1	6.3	5.5
Brutto utgifter ved skipsfart	14.5	11.3	18.5	14.4	13.7	9.4	8.6	18.0	6.2	5.8
Brutto utgifter ved oljeboring	151.8	11.2	118.5	222.4	287.8	5.3	4.6	5.0	5.9	4.0
Direkte import ved annen oljevirkosom- het	40.7	46.3	41.6	-3.0	99.7	9.3	10.7	12.1	9.3	5.5
Nordmenns konsum i utlandet	-16.4	-16.5	-20.1	-16.7	-11.6	5.6	5.0	7.0	5.6	4.4
Andre tjenester	4.7	11.0	2.4	2.0	3.8	5.4	3.7	5.8	6.3	6.0

17*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A22. (4.8) Utførte timeverk etter næring. Lønnstakere.
Årlige endringer i prosent

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Totalt	2,5	3,2	0,5	-0,8	-2,7
Næringsvirksomhet	2,5	3,9	-0,1	-1,5	-4,2
Primærnæringer	-3,4	0,5	-3,3	-1,5	-3,4
Jordbruk	-3,6	-1,3	-4,3	-0,9	-1,1
Skogbruk	-6,3	-11,6	5,1	-9,9	-4,2
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	-1,6	8,6	-5,2	1,4	-5,7
Oljevirksomhet	13,4	4,2	1,6	1,6	1,1
Råolje og naturgass	14,6	3,5	2,0	2,0	1,2
Rørtransport	-33,4	52,5	-15,0	-19,2	-0,6
Industri og bergverksdrift	0,6	1,1	-3,1	-5,8	-5,8
Bergverksdrift	-3,3	-0,7	-10,2	-8,0	-9,6
Industri	0,7	1,2	-3,0	-5,7	-5,7
Skjermet industri	0,6	3,0	-1,4	-3,4	-3,0
Utekonkurrerende industri	-3,3	0,3	-3,6	-1,9	-2,6
Hjemmekonkurrerende industri	1,7	0,6	-3,5	-7,7	-7,8
Elektrisitetsforsyning	1,1	3,4	0,5	0,4	-0,3
Bygge- og anleggsvirksomhet	2,0	9,7	5,2	1,5	-12,0
Varehandel	3,6	4,5	-1,5	-1,0	-3,2
Utenriks sjøfart og oljeboring	-9,5	-14,5	-28,2	2,1	51,1
Utenriks sjøfart	-10,4	-14,5	-30,2	-1,0	60,4
Oljeboring	-1,0	-13,8	-11,2	23,0	1,9
Samferdsel	2,2	4,1	2,0	-1,1	-4,7
Boligtjenester	-5,2	1,5	-0,3	0,9	-2,3
Finansiell tjenesteyting	6,1	7,5	6,1	1,1	-6,0
Annen næringsvirksomhet	7,3	7,4	4,8	0,3	-4,4
Hotell- og restaurantdrift	12,5	11,2	4,2	-3,2	-4,0
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet	15,4	8,5	8,0	3,6	-6,0
Tjenesteyting ellers	1,8	5,6	3,0	-0,4	-3,4
Offentlig forvaltningsvirksomhet	2,6	1,0	2,3	1,3	1,6
Statlig forvaltningsvirksomhet	-0,7	1,2	2,0	-0,5	1,0
Kommunal forvaltningsvirksomhet	4,2	0,9	2,4	2,2	1,9
Memo:					
Fastlands-Norge	2,8	3,6	1,1	-0,9	-3,6
Skjermede næringer	3,3	4,2	2,1	0,2	-3,0
Utekonkurrerende næringer	-3,3	0,1	-4,4	-2,6	-3,3
Hjemmekonkurrerende næringer	1,3	0,7	-3,4	-7,2	-7,6

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A23. (4.9) BNP pr. utførte timeverk etter næring.
Årlig volumendring i prosent

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Totalt	3,0	1,5	2,0	0,7	4,2
Næringsvirksomhet	3,4	1,3	2,5	0,9	6,0
Primærnæringer	-7,3	-3,9	7,4	1,0	7,6
Jordbruk	-11,1	-8,6	8,7	-3,6	5,8
Skogbruk	2,1	12,5	-5,7	13,2	12,0
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	2,6	-6,3	8,0	4,5	16,1
Oljevirkosomhet	-8,2	4,0	11,4	8,9	23,1
Råolje og naturgass	-9,5	2,8	11,0	8,9	24,2
Rørtransport	71,9	11,0	32,5	32,4	15,4
Industri og bergverksdrift	3,0	-0,5	5,1	2,4	6,4
Bergverksdrift	-3,8	21,7	10,5	-5,8	17,9
Industri	3,2	-1,0	5,0	2,5	6,2
Skjermet industri	3,4	-2,3	-0,4	2,0	3,6
Utekonkurrerende industri	-0,8	-5,2	19,5	5,7	6,2
Hjemmekonkurrerende industri	5,8	1,6	2,9	0,8	6,6
Elektrisitetsforsyning	-4,0	-10,4	5,9	5,1	9,0
Bygge- og anleggsvirkosomhet	3,3	1,0	0,1	-1,1	-3,9
Varehandel	4,6	1,8	0,5	-4,0	0,9
Utenriks sjøfart og oljeboring	7,9	13,8	9,9	-8,1	-27,5
Utenriks sjøfart	9,7	21,9	12,9	4,9	-30,2
Oljeboring	-3,5	-11,3	-10,8	-45,7	-3,6
Samferdsel	2,5	4,5	1,8	7,0	5,0
Boligtjenester	8,5	1,8	5,3	3,0	8,6
Finansiell tjenesteyting	0,9	-2,6	0,6	3,0	0,5
Annen næringsvirksomhet	3,2	-0,8	-1,3	-2,6	1,7
Hotell- og restaurantdrift	-2,8	-2,4	0,8	-4,6	2,3
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosomhet	0,5	-3,6	-1,5	-3,5	2,7
Tjenesteyting ellers	5,0	1,9	-2,4	-1,5	1,5
Offentlig forvaltningsvirksomhet	0,6	0,8	0,5	0,8	0,4
Statlig forvaltningsvirksomhet	1,2	0,3	0,8	1,1	0,5
Kommunal forvaltningsvirksomhet	0,2	0,9	0,4	0,6	0,3
Memo:					
Fastlands-Norge	3,4	0,4	0,7	-0,4	2,5
Skjermede næringer	3,4	0,4	-0,4	-0,9	1,6
Utekonkurrerende næringer	-1,0	-3,0	18,9	4,9	7,2
Hjemmekonkurrerende næringer	5,1	1,2	3,1	1,9	7,6

Tabell A24. (4.10) Disponibel inntekt og sparing etter institusjonell sektor.
Årlige volumendringer i prosent og prisindekser

	1985	1986	1987	1988*	1989*
A. Vekstrater. Prosentvis volumendring fra året før					
Disponibel realinntekt for Norge	5,5	-5,3	-0,6	-2,9	2,0
Offentlig forvaltning	12,7	-13,0	0,0	-6,3	-3,4
Husholdninger	1,5	2,2	-1,2	-0,2	1,0
B. Prisindekser. 1984=100					
Disponibel realinntekt for Norge	106,7	114,5	124,9	130,8	137,2
Offentlig forvaltning	106,7	114,4	125,7	131,9	137,7
Husholdninger	105,9	113,9	123,0	130,6	136,3

20*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A27. (5.1) Bruttoproduksjon etter næring. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttoproduksjon	1149130	1226238	281887	284732	283895	298617	288783	308159	305171	324125
Næringsvirksomhet	945766	1015013	233292	234354	233639	244482	240754	255703	252984	265572
Primærnæringer	39520	40158	7907	8724	13967	8922	7930	8988	14661	8578
Jordbruk	25379	26030	3824	5466	11076	5014	3956	5123	11771	5180
Skogbruk	4273	4560	1728	1149	334	1062	1856	1162	370	1172
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	9868	9568	2356	2109	2557	2846	2118	2704	2519	2226
Oljevirksomhet	72349	105507	19463	17497	17300	18089	23987	27135	26009	28376
Råolje og naturgass	66472	99077	17885	16084	16029	16475	22389	25582	24480	26626
Rørtransport	5877	6430	1579	1413	1271	1614	1598	1553	1529	1750
Industri og bergverks- drift	297538	316688	75131	75736	68357	78315	77933	81583	74462	82710
Bergverksdrift	3856	4359	903	1039	964	950	1009	1164	1081	1106
Industri	293682	312329	74228	74697	67393	77365	76925	80419	73381	81604
Skjermet industri	87986	91259	21714	22716	20308	23248	21334	23625	22315	23985
Utekonkurrerende industri	71814	83307	17525	17857	17406	19026	20403	21240	20302	21362
Hjemmekonkurrerende industri	133882	137763	34988	34124	29678	35091	35187	35555	30765	36256
Elektrisitetforsyning	48441	54426	13634	10421	10311	14076	14870	12611	11545	15400
Bygge- og anleggs- virksomhet	102087	88948	24929	25931	25552	25676	20835	22379	21829	23905
Varehandel	98102	100441	23826	24512	24023	25743	22490	25847	24742	27362
Utenriks sjøfart og oljeboring	36933	47321	8724	8653	9450	10107	10696	11698	12165	12762
Utenriks sjøfart	33992	44141	8041	7987	8701	9263	10044	10927	11365	11806
Oljeboring	2941	3180	683	666	749	844	652	772	800	956
Samferdsel	63576	66882	14656	16113	16299	16507	14967	16939	17474	17501
Boligtjenester	35323	39076	8332	8819	8998	9174	9422	9696	9896	10063
Finansiell tjeneste- yting	41433	42905	10247	10263	10442	10482	10857	10831	10719	10497
Annen næringsvirksomhet	110463	112662	26445	27685	28940	27393	26766	27994	29483	28419
Hotell- og restaurantdrift	19496	20180	4426	4897	5856	4318	4361	4967	6226	4625
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet	49638	49613	11925	12499	12764	12450	12143	12336	12504	12630
Tjenesteyting ellers	41329	42869	10093	10290	10321	10625	10261	10691	10753	11164
Offentlig forvaltnings- virksomhet	137107	147094	32273	34056	34221	36556	33371	36771	36262	40690
Statlig forvaltnings- virksomhet	51291	56161	11676	12724	12444	14447	11587	14138	13297	17138
Kommunal forvaltnings- virksomhet	85816	90932	20597	21332	21777	22109	21784	22633	22964	23551
Korreksjonsposter	66257	64132	16322	16321	16035	17579	14658	15685	15925	17864
Påløpt merverdi- og investeringsavgift	59335	57887	14374	14462	14530	15969	13339	14154	14334	16060
Avgiftskorreksjoner	6922	6245	1947	1860	1505	1610	1318	1532	1591	1804
Frie banktjenester	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
MEMO:										
Fastlands-Norge	1039849	1073410	253700	258582	257146	270422	254100	269326	266997	282987
Skjermede næringer	816155	833853	196200	202303	206206	211447	193527	207501	211960	220865
Utekonkurrerende næringer	75671	87666	18428	18896	18370	19976	21412	22403	21383	22468
Hjemmekonkurrerende næringer	148023	151891	39071	37383	32570	38999	39161	39421	33654	39654

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

21*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A28. (5.2) Bruttoproduksjon etter næring. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttoproduksjon	1149129	1157825	286362	285201	281838	295729	277975	289449	287081	303321
Næringsvirksomhet	945765	954072	236692	234921	231919	242234	230581	238873	236925	247693
Primærnæringer	39520	40571	7927	8790	13906	8896	7936	9251	14702	8682
Jordbruk	25379	25396	3930	5564	11026	4859	3896	5172	11420	4908
Skogbruk	4273	4262	1758	1165	323	1027	1761	1101	339	1060
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	9868	10913	2239	2061	2558	3010	2278	2977	2944	2714
Oljevirkosomhet	72349	90351	18565	16883	17351	19549	21868	22367	22551	23566
Råolje og naturgass	66471	83569	16982	15498	16000	17991	20153	20717	20919	21780
Rørtransport	5877	6782	1583	1386	1351	1558	1714	1650	1633	1785
Industri og bergverks- drift	297538	299670	76868	76390	67742	76539	74698	77091	69965	77916
Bergverksdrift	3857	4123	912	1044	956	945	952	1103	1017	1051
Industri	293681	295547	75956	75345	66786	75594	73747	75988	68948	76865
Skjermet industri	87986	88683	21867	22848	20265	23005	21083	23151	21531	22918
Utekonkurrerende industri	71814	74643	18437	18181	17172	18024	18483	18661	18121	19377
Hjemmekonkurrerende industri	133881	132221	35652	34315	29349	34565	34180	34176	29295	34570
Elektrisitetsforsyning	48441	52574	13740	10413	10283	14005	14296	12229	11188	14861
Bygge- og anleggs- virksomhet	102087	86456	25349	25887	25549	25302	20632	21646	21133	23044
Varehandel	98102	95857	24395	24462	23531	25715	21747	24206	23487	26417
Utenriks sjøfart og oljeboring	36932	41511	8909	9027	9358	9639	9776	10432	10483	10821
Utenriks sjøfart ...	33992	38632	8169	8350	8641	8832	9152	9735	9760	9985
Oljeboring	2941	2879	740	677	717	807	624	697	723	836
Samferdsel	63576	63632	14894	16120	16206	16356	14385	16039	16592	16616
Boligtjenester	35323	36532	8712	8793	8870	8949	9048	9106	9162	9217
Finansiell tjeneste- yting	41433	39134	10402	10365	10421	10245	9928	9742	9742	9723
Annen næringsvirksomhet	110463	107783	26931	27792	28703	27038	26268	26764	27921	26830
Hotell- og restaurantdrift	19496	19155	4546	4940	5777	4234	4215	4754	5846	4341
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosomhet ...	49638	47844	12106	12540	12655	12337	11990	11860	11947	12048
Tjenesteyting ellers	41329	40784	10279	10312	10271	10467	10063	10151	10128	10441
Offentlig forvaltnings- virksomhet	137106	140857	32878	34038	33987	36203	32915	34984	34419	38539
Statlig forvaltnings- virksomhet	51291	53705	11854	12728	12391	14318	11394	13480	12614	16216
Kommunal forvaltnings- virksomhet	85815	87152	21025	21310	21596	21885	21521	21503	21805	22323
Korreksjonsposter	66258	62897	16791	16242	15932	17292	14479	15592	15737	17088
Påløpt merverdi- og investeringsavgift ...	59335	56416	14665	14536	14418	15716	13191	13858	13882	15486
Avgiftskorreksjoner ..	6922	6481	2127	1706	1514	1576	1289	1734	1856	1603
Frie banktjenester ...	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
MEMO:										
Fastlands-Norge	1039848	1025963	258888	259291	255129	266540	246332	256650	254047	268934
Skjermede næringer .	816155	799801	199890	202524	204772	208969	188678	198632	202330	210162
Utekonkurrerende næringer	75671	78766	19349	19226	18127	18969	19435	19765	19139	20428
Hjemmekonkurrerende næringer	148022	147396	39649	37542	32229	38602	38219	38254	32578	38345

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

22*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A29. (5.3) Vareinnsats etter næring. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	1988				1989			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Vareinnsats	566206	598652	138354	141721	137568	148564	140874	152388	145894	159498
Næringsvirksomhet	496406	523255	122090	124993	120249	129074	123920	133979	127811	137545
Primærnæringer	21918	22848	4306	7054	5760	4798	4335	7747	6047	4719
Jordbruk	15907	16247	2822	5755	4303	3027	2840	5936	4390	3081
Skogbruk	611	634	249	167	47	148	258	165	51	160
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	5400	5966	1236	1132	1410	1623	1237	1645	1606	1478
Oljevirksomhet	21933	28895	5522	5119	5260	6032	6850	7175	7278	7593
Råolje og naturgass	21417	28265	5385	4998	5141	5893	6692	7022	7125	7425
Rørtransport	517	630	137	121	119	139	157	153	152	167
Industri og bergverks- drift	206972	220745	52271	52905	47762	54035	53694	56796	52234	58021
Bergverksdrift	2302	2592	535	622	577	569	585	696	643	668
Industri	204669	218152	51736	52283	47185	53465	53110	56100	51590	57352
Skjermet industri	63195	65330	15463	16291	14699	16743	15257	16931	16120	17021
Utekonkurrerende industri	50019	57552	12503	12725	12176	12616	13543	14518	14162	15329
Hjemmekonkurrerende industri	91455	95271	23771	23267	20310	24107	24310	24651	21308	25002
Elektrisitetsforsyning	25206	28812	7157	5261	5359	7430	7868	6608	6162	8174
Bygge- og anleggs- virksomhet	65571	57735	15967	16567	16510	16527	13571	14447	14169	15548
Varehandel	36948	37718	9023	9189	8940	9796	8372	9543	9302	10500
Utenriks sjøfart og oljeboring	25664	31825	6002	6028	6650	6983	7141	8273	8032	8379
Utenriks sjøfart	24701	30838	5764	5807	6414	6716	6932	8034	7782	8089
Oljeboring	963	987	238	221	236	268	209	239	249	289
Samferdsel	27813	29329	6378	6750	7171	7513	6402	7089	7598	8240
Boligtjenester	10438	11142	2532	2600	2627	2679	2704	2793	2808	2836
Finansiell tjeneste- yting	13513	13288	3331	3374	3431	3377	3300	3325	3331	3332
Annen nærings- virksomhet	40430	40919	9602	10145	10778	9904	9682	10183	10850	10203
Hotell- og restaurantdrift	10156	10310	2309	2548	3065	2234	2229	2549	3163	2369
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	18905	18978	4532	4771	4859	4744	4655	4726	4769	4829
Tjenesteyting ellers	11369	11630	2761	2827	2855	2926	2799	2908	2918	3005
Offentlig forvaltnings- virksomhet	45172	49112	10141	10648	11128	13255	10231	11715	11529	15638
Statlig forvaltnings- virksomhet	23607	26716	5172	5418	5607	7410	4890	6374	5930	9521
Kommunal forvaltnings- virksomhet	21565	22397	4970	5229	5521	5845	5341	5341	5599	6116
Korreksjonsposter	24628	26285	6122	6080	6191	6235	6722	6694	6554	6315
Frie banktjenester ...	24628	26285	6122	6080	6191	6235	6722	6694	6554	6315
MEMO:										
Fastlands-Norge	518608	537932	126829	130574	125658	135548	126883	136940	130584	143526
Skjermede næringer .	368821	375917	88537	92660	91138	96486	86950	95264	92814	100889
Utekonkurrerende næringer	52321	60144	13037	13346	12752	13185	14127	15213	14806	15997
Hjemmekonkurrerende næringer	97466	101871	25255	24567	21767	25877	25805	26462	22965	26640

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

23*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A30. (5.4) Vareinnsats etter næring. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-1988-				-1989-			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Vareinnsats	566206	567796	141091	142685	136317	146113	136167	144106	137513	150010
Næringsvirksomhet	496406	497547	124562	125829	119057	126959	120249	127097	120760	129442
Primærnæringer	21918	22189	4327	7069	5709	4813	4251	7480	5850	4608
Jordbruk	15907	15608	2850	5775	4263	3019	2753	5693	4191	2971
Skogbruk	611	609	251	167	46	147	252	157	48	152
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	5400	5972	1225	1128	1400	1647	1247	1629	1611	1485
Oljevirksomhet	21933	27522	5611	5115	5274	5934	6644	6820	6883	7174
Råolje og naturgass	21417	26925	5472	4993	5155	5797	6493	6675	6740	7017
Rørtransport	517	596	139	122	119	137	151	145	144	157
Industri og bergverks- drift	206972	208749	53526	53175	47189	53081	51942	53649	48949	54209
Bergverksdrift	2302	2462	544	623	571	564	568	659	607	627
Industri	204669	206288	52982	52551	46619	52517	51374	52990	48342	53582
Skjermet industri	63195	63769	15715	16437	14532	16512	15100	16621	15579	16469
Utekonkurrerende industri	50019	52119	12877	12700	11990	12452	12747	13012	12721	13639
Hjemmekonkurrerende industri	91455	90400	24390	23414	20097	23554	23527	23357	20042	23474
Elektrisitetsforsyning	25206	27357	7149	5418	5351	7288	7439	6363	5822	7733
Bygge- og anleggs- virksomhet	65571	55531	16282	16628	16410	16252	13252	13903	13574	14801
Varehandel	36948	36102	9188	9213	8862	9685	8191	9117	8846	9949
Utenriks sjøfart og oljeboring	25664	29217	6217	6270	6481	6696	6851	7397	7382	7587
Utenriks sjøfart ...	24701	28274	5974	6049	6246	6431	6647	7168	7145	7313
Oljeboring	963	943	242	222	235	265	204	228	237	274
Samferdsel	27813	27916	6493	6775	7101	7443	6249	6716	7186	7765
Boligtjenester	10438	10795	2574	2598	2621	2644	2674	2691	2707	2723
Finansiell tjeneste- yting	13513	12763	3393	3380	3399	3341	3238	3177	3177	3171
Annen næringsvirksomhet	40430	39407	9802	10187	10659	9782	9519	9785	10383	9720
Hotell- og restaurantdrift	10156	9978	2368	2573	3009	2206	2195	2476	3045	2261
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet ...	18905	18222	4611	4776	4820	4699	4567	4517	4550	4589
Tjenesteyting ellers	11369	11207	2824	2838	2830	2878	2757	2792	2788	2870
Offentlig forvaltnings- virksomhet	45172	47164	10340	10693	11059	13080	10048	11267	11011	14839
Statlig forvaltnings- virksomhet	23606	25612	5277	5444	5576	7309	4793	6134	5658	9027
Kommunal forvaltnings- virksomhet	21565	21552	5063	5248	5483	5772	5254	5133	5353	5812
Korreksjonsposter	24628	23084	6189	6164	6202	6074	5870	5742	5742	5730
Frie banktjenester ...	24628	23084	6189	6164	6202	6074	5870	5742	5742	5730
MEMO:										
Fastlands-Norge	518608	511057	129263	131300	124562	133484	122672	129890	123247	135249
Skjermede næringer .	368821	359495	89975	93268	90459	95120	84331	91076	88217	95871
Utekonkurrerende næringer	52321	54580	13421	13324	12560	13016	13316	13671	13328	14266
Hjemmekonkurrerende næringer	97466	96981	25867	24708	21542	25348	25025	25143	21702	25111

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrundning.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A31. (5.11) Faktorinntekt etter næring. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Faktorinntekt	369587	370804	402201	416569	457493
Næringsvirksomhet	320845	320030	345807	354693	391710
Primærnæringer	15944	16505	18065	17810	18294
Jordbruk	10392	10198	11138	10800	11855
Skogbruk	2454	2788	3193	3701	3993
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	3098	3519	3735	3309	2445
Oljevirkosomhet	65069	30397	28697	18858	39295
Råolje og naturgass	64305	27066	25224	16245	36453
Rørtransport	765	3331	3473	2613	2842
Industri og bergverksdrift	65820	71367	77875	80298	84908
Bergverksdrift	1381	1663	1637	1582	1612
Industri	64439	69704	76238	78715	83296
Skjermet industri	16394	18329	20223	20440	21537
Utekonkurrerende industri	12218	11252	12651	17727	21350
Hjemmekonkurrerende industri	35827	40123	43364	40548	40409
Elektrisitetsforsyning	10805	11429	12302	13912	15850
Bygge- og anleggsvirkosomhet	21139	25375	31423	33387	28550
Varehandel	37305	41649	42279	43617	45548
Utenriks sjøfart og oljeboring	5155	5689	2417	3286	6312
Utenriks sjøfart	3074	4947	2340	3375	5906
Oljeboring	2081	742	77	-89	406
Samferdsel	19695	22444	24355	27606	29780
Boligtjenester	12118	13058	13978	16287	18803
Finansiell tjenesteyting	17986	24287	29850	30093	32613
Annen næringsvirksomhet	49809	57831	64565	69540	71753
Hotell- og restaurantdrift	6458	7709	9026	9134	9685
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosomhet	19540	22272	24597	26536	26423
Tjenesteyting ellers	23811	27850	30942	33870	35644
Offentlig forvaltningsvirksomhet	64173	71054	80722	86504	92068
Statlig forvaltningsvirksomhet	20184	22243	24780	26346	27942
Kommunal forvaltningsvirksomhet	43989	48811	55942	60158	64126
Korreksjon frie banktjenester	-15431	-20280	-24328	-24628	-26285
Memo:					
Fastlands-Norge	299363	334718	371087	394425	411886
Skjermede næringer	244385	275373	306508	327557	342077
Utekonkurrerende næringer	13598	12915	14288	19309	22962
Hjemmekonkurrerende næringer	41379	46430	50291	47558	46847

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A32. (5.13) Lønnskostnader etter næring. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Lønnskostnader	239667	271412	306327	323855	327771
Næringsvirksomhet	175494	200358	225605	237351	235703
Primærnæringer	1938	2160	2439	2492	2520
Jordbruk	485	532	555	584	603
Skogbruk	880	949	1083	1021	1009
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	573	679	801	887	908
Oljevirksomhet	5203	5885	6626	7120	7469
Råolje og naturgass	5124	5760	6509	7021	7366
Rørtransport	79	125	117	99	102
Industri og bergverksdrift	50536	56027	61993	62009	60900
Bergverksdrift	1082	1162	1191	1150	1095
Industri	49454	54865	60802	60860	59805
Skjermet industri	12122	13816	15716	16236	16331
Utekonkurrerende industri	8050	8723	9444	9768	10000
Hjemmekonkurrerende industri	29282	32327	35642	34856	33475
Elektrisitetsforsyning	3185	3593	4076	4346	4528
Bygge- og anleggsvirksomhet	18484	22053	26887	29020	26304
Varehandel	30582	35539	39701	42571	43203
Utenriks sjøfart og oljeboring	6283	5952	4574	5006	6297
Utenriks sjøfart	5239	5016	3705	3900	5131
Oljeboring	1044	936	869	1106	1166
Samferdsel	21025	23904	27213	28323	28380
Boligtjenester	246	284	311	341	345
Finansiell tjenesteyting	9893	11620	13120	14549	14295
Annen næringsvirksomhet	28120	33340	38665	41573	41462
Hotell- og restaurantdrift	4834	6029	7055	7265	7431
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirksomhet	9681	11573	13792	15438	15018
Tjenesteyting ellers	13604	15738	17819	18871	19013
Offentlig forvaltningsvirksomhet	64173	71054	80722	86504	92068
Statlig forvaltningsvirksomhet	20184	22243	24780	26346	27942
Kommunal forvaltningsvirksomhet	43989	48811	55942	60158	64126
Memo:					
Fastlands-Norge	228182	259574	295127	311728	314006
Skjermede næringer	188315	215734	246967	264048	267519
Utekonkurrerende næringer	9132	9885	10635	10918	11095
Hjemmekonkurrerende næringer	30735	33955	37526	36763	35392

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A33. (5.15) Driftsresultat etter næring. Mill. kr

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Driftsresultat	129920	99392	95874	92714	129722
Næringsvirksomhet	145351	119672	120202	117342	156007
Primærnæringer	14007	14345	15626	15318	15773
Jordbruk	9908	9667	10583	10215	11252
Skogbruk	1574	1839	2109	2680	2984
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	2526	2840	2934	2422	1537
Oljevirkosomhet	59866	24512	22072	11738	31826
Råolje og naturgass	59181	21306	18715	9223	29087
Rørtransport	686	3205	3356	2514	2739
Industri og bergverksdrift	15284	15339	15883	18289	24008
Bergverksdrift	299	501	446	433	517
Industri	14985	14839	15437	17856	23491
Skjermet industri	4272	4513	4507	4204	5206
Utekonkurrerende industri	4167	2529	3207	7959	11350
Hjemmekonkurrerende industri	6545	7797	7722	5693	6934
Elektrisitetsforsyning	7620	7836	8227	9565	11322
Bygge- og anleggsvirkosomhet	2654	3321	4536	4367	2250
Varehandel	6723	6110	2578	1046	2345
Utenriks sjøfart og oljeboring	-1127	-263	-2157	-1720	16
Utenriks sjøfart	-2165	-69	-1365	-525	776
Oljeboring	1038	-194	-792	-1195	-760
Samferdsel	-1330	-1460	-2858	-717	1400
Boligtjenester	11872	12774	13667	15947	18458
Finansiell tjenesteyting	8094	12667	16730	15544	18317
Annen næringsvirksomhet	21690	24491	25900	27967	30292
Hotell- og restaurantdrift	1623	1680	1971	1869	2254
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosomhet	9859	10699	10806	11098	11406
Tjenesteyting ellers	10207	12112	13124	15000	16631
Offentlig forvaltningsvirksomhet	.	.	.	.	.
Statlig forvaltningsvirksomhet	.	.	.	.	.
Kommunal forvaltningsvirksomhet	.	.	.	.	.
Korleksjon frie banktjenester	-15431	-20280	-24328	-24628	-26285
Memo:					
Fastlands-Norge	71181	75144	75960	82697	97880
Skjermede næringer	56070	59639	59541	63510	74558
Utekonkurrerende næringer	4466	3029	3653	8392	11867
Hjemmekonkurrerende næringer	10645	12475	12766	10795	11455

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A34. (5.16) Utførte timeverk etter næring.
Lønnstakere og selvstendige. Millioner

	1985	1986	1987	1988*	1989*
Utførte timeverk i alt	2957,4	3036,9	3037,0	3018,8	2932,3
Næringsvirksomhet	2306,4	2379,7	2364,7	2337,8	2240,5
Primærnæringer	285,1	279,3	272,0	267,6	259,5
Jordbruk	234,3	226,3	219,1	215,9	210,9
Skogbruk	14,2	13,3	14,6	13,8	12,3
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	36,6	39,7	38,3	38,0	36,2
Oljevirkosomhet	22,4	23,3	23,7	24,1	24,4
Råolje og naturgass	22,1	22,8	23,3	23,7	24,0
Rørtransport	0,3	0,5	0,4	0,4	0,4
Industri og bergverksdrift	542,3	547,0	530,0	501,2	473,2
Bergverksdrift	11,6	11,4	10,3	9,6	8,7
Industri	530,7	535,6	519,7	491,6	464,4
Skjermet industri	135,5	139,2	137,1	132,7	128,8
Utekonkurrerende industri	75,0	75,2	72,5	71,2	69,3
Hjemmekonkurrerende industri	320,2	321,2	310,1	287,8	266,3
Elektrisitetsforsyning	28,5	29,4	29,6	29,7	29,6
Bygge- og anleggsvirkosomhet	245,0	266,4	275,9	278,4	245,4
Varehandel	415,6	432,4	421,7	419,2	406,1
Utenriks sjøfart og oljeboring	62,6	53,6	38,5	39,4	59,3
Utenriks sjøfart	56,0	47,9	33,5	33,2	53,0
Oljeboring	6,6	5,7	5,0	6,2	6,3
Samferdsel	222,6	232,0	235,7	234,0	222,5
Boligtjenester	2,0	2,1	2,1	2,1	2,0
Finansiell tjenesteyting	81,9	88,0	93,4	94,4	88,7
Annen næringsvirksomhet	398,4	426,0	442,0	447,7	429,9
Hotell- og restaurantdrift	63,9	70,4	72,2	70,6	67,8
Forretningsmessig tjenesteyting og utleievirkosomhet	120,3	130,2	137,7	141,9	133,2
Tjenesteyting ellers	214,2	225,5	232,0	235,3	228,9
Offentlig forvaltningsvirksomhet	651,0	657,3	672,3	681,1	691,8
Statlig forvaltningsvirksomhet	210,6	213,1	217,4	216,3	218,4
Kommunal forvaltningsvirksomhet	440,4	444,2	454,9	464,8	473,5
Memo:					
Fastlands-Norge	2872,4	2960,0	2974,7	2955,4	2848,6
Skjermede næringer	2414,7	2499,2	2528,8	2535,1	2455,7
Utekonkurrerende næringer	86,6	86,6	82,9	80,8	78,1
Hjemmekonkurrerende næringer	371,1	374,2	363,0	339,5	314,8

28*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A35. (6.1) Privat konsum. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Privat konsum	308604	316015	74342	75652	76370	82240	73065	77949	79451	85550
Spesifisert innen-										
landsk konsum	295961	306109	71606	72471	72500	79384	71095	75681	76388	82945
Matvarer	57628	59071	13591	14143	14162	15732	13630	14836	14683	15922
Drikkevarer og										
tobakk	20746	21667	4741	5206	5084	5716	4684	5610	5256	6116
Klær og skotøy	22532	22601	4903	5681	5179	6770	4688	5596	5423	6894
Bolig, lys og bren-										
sel	55129	59191	14570	12928	12363	15268	15309	13981	13600	16301
Møbler og hushold-										
ningsartikler	22324	21990	5336	5202	5397	6388	5051	5058	5403	6478
Helsepleie.....	12682	13342	3191	3142	3064	3284	3320	3299	3245	3477
Transport, post- og										
teletjenester	41186	40955	10435	10703	10321	9727	9394	10848	10479	10233
Fritidssysler og ut-										
danning	27513	29430	6508	6461	6759	7786	6659	7150	7397	8224
Andre varer og tje-										
nester	36221	37862	8330	9007	10171	8713	8359	9303	10901	9300
Korreksjonsposter.....	12643	9905	2737	3181	3869	2856	1970	2268	3064	2604
Nordmenns konsum i										
utlandet	22771	19945	4681	5719	7460	4911	4066	4843	6561	4475
Utlendingers konsum										
i Norge	-10128	-10040	-1944	-2538	-3591	-2055	-2096	-2576	-3498	-1871

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A36. (6.2) Privat konsum. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Privat konsum	308604	302799	75704	75899	75899	81103	71206	74758	75660	81175
Spesifisert innen-										
landsk konsum	295961	293473	72946	72616	72044	78355	69316	72597	72787	78774
Matvarer	57628	57403	13806	14211	14034	15577	13438	14450	14120	15395
Drikkevarer og										
tobakk	20746	20605	4776	5246	5067	5658	4475	5346	4992	5792
Klær og skotøy	22532	21853	5113	5621	5235	6563	4716	5344	5310	6483
Bolig, lys og bren-										
sel	55129	55862	14931	12896	12233	15069	14754	13224	12709	15176
Møbler og hushold-										
ningsartikler	22324	21276	5445	5223	5359	6297	4926	4896	5204	6250
Helsepleie	12681	12868	3229	3154	3053	3246	3289	3177	3099	3303
Transport, post- og										
teletjenester	41186	38896	10561	10739	10272	9614	9047	10288	9887	9673
Fritidssysler og ut-										
danning	27513	28341	6594	6477	6712	7729	6489	6920	7090	7843
Andre varer og tje-										
nester	36221	36368	8491	9050	10078	8602	8181	8953	10376	8859
Korreksjonsposter	12643	9325	2758	3283	3855	2748	1890	2161	2874	2401
Nordmenns konsum i										
utlandet	22771	18887	4745	5837	7419	4770	3925	4621	6178	4162
Utlendingers konsum										
i Norge	-10128	-9561	-1987	-2555	-3564	-2023	-2035	-2461	-3305	-1761

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

30*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A38. (6.9) Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttoinvestering i fast kapital	169359	170530	35375	53083	38404	42497	30962	48087	41970	49511
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 2)	86340	73204	21498	21438	21504	21901	17767	18200	17824	19412
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljefleting, olje- og gasserørledning	8013	10508	1626	1950	2097	2340	1373	3479	2921	2735
Skip og båter	13684	23147	1798	3567	2119	6201	4297	4016	4488	10346
Fly, biler mv. og rullende materiell ...	6981	6450	2490	1288	1620	1584	1152	1518	2058	1722
Oljeborerigger og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	22502	28658	1015	16582	3294	1611	96	13780	7692	7091
Maskiner, redskap og inventar ellers	31838	28563	6948	8259	7770	8861	6276	7095	6986	8206
Næringsvirksomhet	146716	147588	29889	47741	32881	36205	25955	42696	36576	42360
Primærnæringer	6735	5363	1283	2039	1801	1613	909	1636	1511	1308
Jordbruk	3970	3387	672	1215	1138	945	558	1025	972	831
Skogbruk	691	744	76	246	194	175	82	270	210	182
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	2074	1232	534	578	469	493	269	340	329	294
Oljevirkosomhet	32953	42003	3028	19402	6063	4460	2249	18181	11277	10295
Råolje og naturgass	32551	41575	2965	19259	5960	4367	2223	18085	11071	10197
Rørtransport	402	428	63	143	103	93	27	96	206	99
Industri og bergverksdrift	19134	15787	4561	4873	4527	5173	3430	3931	3970	4456
Bergverksdrift	465	724	101	125	82	158	184	148	175	217
Industri	18669	15063	4460	4748	4445	5016	3246	3783	3795	4239
Skjermet industri	4488	3900	998	1187	1066	1238	853	1027	862	1159
Utekonkurrerende industri	7811	4826	2006	1918	1788	2098	1092	1136	1234	1364
Hjemmekonkurrerende industri	6370	6337	1456	1643	1592	1678	1302	1620	1699	1716
Elektrisitetforsyning	9204	7146	1887	2279	2201	2837	1641	1720	1656	2128
Bygge- og anleggsvirksomhet	3355	2355	857	856	822	820	640	520	584	610
Varehandel	4967	3937	1497	1300	1105	1065	814	911	1034	1179
Utenriks sjøfart og oljeboring	12204	21695	1418	3183	1686	5918	3699	3534	4194	10269
Utenriks sjøfart ...	12480	22457	1473	3155	1894	5958	4170	3786	4307	10195
Oljeboring	-276	-763	-55	28	-209	-40	-471	-252	-113	74
Samferdsel	8847	8597	2772	1607	2410	2058	1975	2306	2293	2022
Boligtjenester	29603	24468	7521	7220	7436	7426	6223	6015	6135	6096
Finansiell tjenesteyting	5603	4783	1435	1441	1377	1350	1226	1170	1180	1206
Annen næringsvirksomhet	14111	11455	3630	3541	3454	3486	3148	2772	2743	2792
Hotell- og restaurantdrift	188	168	54	49	50	36	33	38	52	45
Utleie av forretningsbygg	10335	7812	2667	2592	2519	2557	2269	1874	1816	1852
Vannforsyning	799	821	195	200	198	207	199	207	204	211
Tjenesteyting ellers	2789	2655	714	700	688	687	647	653	670	684
Offentlig forvaltningsvirksomhet	22642	22942	5486	5342	5523	6292	5006	5391	5393	7151
Statlig forvaltningsvirksomhet	7970	9352	1761	1752	1922	2535	1531	2122	2099	3600
Kommunal forvaltningsvirksomhet	14673	13590	3725	3590	3600	3757	3475	3269	3294	3551
MEMO:										
Fastlands-Norge	124202	106832	30930	30498	30655	32119	25014	26372	26499	28947
Skjermede næringer .	106791	92969	26756	25988	26531	27516	22085	22858	22852	25174
Utekonkurrerende næringer	8276	5551	2107	2043	1870	2256	1276	1284	1409	1581
Hjemmekonkurrerende næringer	9135	8313	2066	2467	2254	2347	1652	2230	2238	2192

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Inkl. endring i husdyrbestand.

31*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A39. (6.10) Bruttoinvestering i fast kapital etter art og næring. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-1988-				-1989-			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Bruttoinvestering i fast kapital	169359	161231	36266	53380	38332	41381	30096	45708	39664	45764
Beboelseshus, driftsbygg og andre anlegg 2)	86340	71330	21854	21399	21502	21585	17594	17630	17294	18812
Aktiverte utgifter til oljeboring og oljefleting, olje- og gasserørledning	8013	9841	1699	1969	2066	2278	1312	3282	2737	2511
Skip og båter	13684	19031	2007	3866	2069	5743	3682	3443	3641	8265
Fly, biler mv. og rullende materiell ...	6981	6219	2557	1248	1662	1514	1170	1524	1954	1571
Oljeborerigger og -skip, oljeutvinningsplattformer mv.	22502	26933	1030	16608	3258	1606	178	12886	7217	6652
Maskiner, redskap og inventar ellers	31838	27876	7119	8289	7775	8655	6159	6942	6821	7954
Næringsvirksomhet	146716	138954	30679	48043	32805	35189	25144	40484	34441	38885
Primærnæringer	6735	5157	1329	2057	1789	1560	887	1574	1445	1252
Jordbruk	3970	3303	688	1217	1140	925	550	1000	946	807
Skogbruk	691	724	78	247	194	172	80	262	204	177
Fiske og fangst, fiskeoppdrett	2074	1130	563	594	454	463	256	312	295	267
Oljevirkomhet	32953	39532	3122	19448	5996	4387	2248	17075	10593	9616
Råolje og naturgass	32551	39132	3056	19304	5895	4296	2223	16984	10400	9526
Rørtransport	402	400	66	144	101	91	25	91	193	90
Industri og bergverksdrift	19134	15377	4652	4878	4533	5070	3382	3831	3861	4303
Bergverksdrift	465	706	103	125	82	155	182	144	170	210
Industri	18668	14671	4549	4753	4451	4915	3200	3687	3691	4093
Skjermet industri	4488	3797	1019	1188	1068	1214	841	1000	838	1118
Utekonkurrerende industri	7811	4703	2043	1921	1790	2057	1075	1108	1201	1319
Hjemmekonkurrerende industri	6369	6171	1487	1645	1593	1644	1283	1579	1653	1656
Elektrisitetforsyning	9204	7012	1926	2283	2205	2790	1621	1679	1621	2092
Bygge- og anleggsvirksomhet	3355	2305	875	855	824	801	632	510	569	594
Varehandel	4967	3823	1532	1289	1119	1028	813	903	996	1112
Utenriks sjøfart og oljeboring	12204	17707	1600	3466	1650	5487	3117	2989	3389	8212
Utenriks sjøfart ...	12480	18453	1655	3438	1859	5528	3569	3246	3495	8143
Oljeboring	-276	-746	-55	28	-209	-41	-452	-257	-106	69
Samferdsel	8847	8374	2839	1585	2424	1999	1959	2267	2207	1941
Boligtjenester	29603	23795	7646	7206	7433	7317	6162	5818	5939	5876
Finansiell tjenesteyting	5603	4649	1462	1440	1377	1324	1211	1136	1144	1158
Annen næringsvirksomhet	14111	11222	3695	3535	3455	3426	3113	2702	2676	2730
Hotell- og restaurantdrift	188	163	55	49	50	34	32	38	50	43
Utleie av forretningsbygg	10335	7660	2711	2587	2518	2519	2247	1822	1772	1819
Vannforsyning	799	806	198	199	198	204	197	201	200	207
Tjenesteyting ellers	2789	2593	731	700	689	669	637	641	654	662
Offentlig forvaltningsvirksomhet	22643	22277	5587	5338	5526	6192	4951	5224	5223	6878
Statlig forvaltningsvirksomhet	7970	9064	1795	1752	1926	2497	1514	2057	2033	3460
Kommunal forvaltningsvirksomhet	14673	13213	3791	3585	3601	3695	3437	3166	3191	3418
MEMO:										
Fastlands-Norge	124202	103992	31544	30466	30685	31507	24730	25644	25682	27936
Skjermede næringer .	106791	90558	27269	25935	26572	27015	21853	22239	22159	24307
Utekonkurrerende næringer	8276	5409	2146	2046	1872	2212	1257	1252	1371	1529
Hjemmekonkurrerende næringer	9135	8024	2129	2485	2242	2279	1620	2153	2152	2100

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

2) Inkl. endring i husdyrbestand.

32*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A40. (6.13) Eksport av varer og tjenester. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	1988-				1989-			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Eksport i alt	213884	262088	52696	51411	52691	57085	60519	66933	66486	68149
Varer	152306	189987	38043	36482	36409	41372	44186	49129	46998	49673
Råolje og naturgass										
fra Nordsjøen	48514	73540	13083	11785	11408	12237	17003	18817	18375	19345
Skip, nybygde	2214	1472	497	626	433	658	545	150	308	469
Skip, eldre	3023	4068	324	206	596	1898	472	862	1744	991
Oljeplattformer og										
moduler, nybygde	26	25	1	17	4	4	2	0	14	9
Oljeplattformer,										
eldre	467	883	85	0	218	164	475	267	141	0
Direkte eksport ved										
oljevirkosomhet	163	224	21	43	60	38	10	20	35	159
Andre varer	97899	109774	24032	23805	23690	26372	25679	29013	26382	28700
Produkter fra										
jordbruk, skog-										
bruk og fiske	4773	4760	1199	1165	966	1443	1173	1282	944	1360
Bergverksprodukter	1646	1920	337	420	392	497	443	493	487	498
Industriprodukter .	90986	102306	22461	22154	22142	24230	23967	27036	24772	26530
Nærings- og										
nytellesmidler ..	10189	10116	2643	2279	2369	2898	2260	2543	2473	2839
Grafiske pro-										
dukter	183	211	42	42	50	50	47	51	51	63
Treforedlings-										
produkter	8667	9854	2117	2096	2156	2298	2326	2586	2450	2491
Kjemiske råvarer	8543	9249	2107	2457	2152	1827	2257	2439	2239	2314
Raffinerte olje-										
produkter	4558	5961	1215	1161	1297	885	884	1426	1728	1923
Metaller	26651	31336	6027	6191	6846	7588	7893	8570	7562	7311
Tekstil- og										
bekleddingsvarer	1604	1570	418	382	360	444	345	397	373	455
Trevarer, møbler										
og innredninger .	1378	2410	335	311	302	431	479	659	528	743
Kjemiske og										
mineralske pro-										
dukter	8900	9649	2342	2140	2052	2367	2309	2341	2290	2709
Andre verksted-										
produkter	20313	21950	5214	5097	4559	5443	5167	6023	5078	5682
Elektrisk kraft ...	494	788	35	67	190	202	96	201	178	311
Tjenester	61578	72101	14654	14929	16283	15713	16333	17804	19488	18476
Brutto frakter ved										
skipsfart	32283	42026	7641	7569	8266	8807	9551	10394	10833	11249
Brutto inntekter ved										
oljeboring	275	262	57	69	76	73	69	77	51	64
Direkte eksport ved										
annen oljevirkosom-										
het	710	1194	181	166	169	194	326	290	267	311
Eksport av rør-										
tjenester	2340	1830	676	572	470	623	488	413	378	551
Utlendingers konsum										
i Norge	10128	10040	1944	2538	3591	2055	2096	2576	3498	1871
Andre tjenester	15842	16748	4155	4015	3711	3961	3803	4054	4461	4430

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

33*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A41. (6.14) Eksport av varer og tjenester. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Eksport i alt	213883	235854	53071	51685	52291	56836	55766	59620	59676	60793
Varer	152306	169880	38180	36373	36092	41660	40302	43153	42045	44380
Råolje og naturgass fra Nordsjøen	48514	60928	12203	11250	11424	13636	15099	14905	15430	15494
Skip, nybygde	2214	1409	509	628	432	646	529	142	293	445
Skip, eldre	3023	3228	399	236	601	1787	388	707	1364	769
Oljeplattformer og moduler, nybygde	26	24	1	17	4	4	2	0	13	9
Oljeplattformer, eldre	467	861	85	0	218	164	457	272	132	0
Direkte eksport ved oljevirkosomhet	163	210	22	44	59	38	11	19	33	147
Andre varer	97899	103220	24962	24198	23354	25385	23816	27108	24779	27517
Produkter fra jordbruk, skog- bruk og fiske	4773	5654	1114	1156	965	1537	1255	1500	1156	1743
Bergverksprodukter	1646	1738	346	429	381	490	389	451	439	459
Industriprodukter .	90986	94673	23471	22545	21819	23152	22063	24822	22851	24936
Nærings- og nytellesmidler ..	10189	10552	2634	2269	2409	2877	2292	2643	2632	2985
Grafiske pro- dukter	183	204	42	42	50	50	46	49	49	60
Treforedlings- produkter	8667	8935	2199	2131	2157	2180	2198	2362	2170	2205
Kjemiske råvarer	8543	9162	2193	2466	2088	1797	2157	2318	2287	2400
Raffinerte olje- produkter	4558	4653	1179	1124	1353	902	773	1082	1394	1404
Metaller	26651	26493	6709	6456	6656	6831	6538	7026	6338	6591
Tekstil- og bekledningsvarer	1603	1546	445	378	351	430	337	390	364	454
Trevarer, møbler og innredninger .	1378	2357	342	319	296	422	469	672	511	705
Kjemiske og mineralske pro- dukter	8900	9338	2295	2190	2084	2331	2232	2288	2226	2593
Andre verksted- produkter	20313	21433	5434	5171	4376	5333	5021	5994	4879	5540
Elektrisk kraft ...	494	1156	32	67	189	206	109	335	333	379
Tjenester	61578	65975	14891	15312	16200	15175	15464	16467	17632	16413
Brutto frakter ved skipsfart	32283	36652	7758	7934	8212	8379	8678	9236	9266	9471
Brutto inntekter ved oljeboring	275	238	62	70	73	70	66	69	46	56
Direkte eksport ved annen oljevirkosom- het	710	1138	184	166	169	191	316	276	252	294
Eksport av rør- tjenester	2340	2345	678	561	501	601	643	550	523	629
Utlendingers konsum i Norge	10128	9561	1987	2555	3564	2023	2035	2461	3305	1761
Andre tjenester	15841	16041	4222	4027	3681	3912	3725	3874	4240	4201

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

34*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A42. (6.15) Import av varer og tjenester. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	-----1988-----				-----1989-----			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Import i alt	218011	236052	51895	53761	52879	59476	52448	58247	58267	67090
Varer	154598	166340	37791	38331	34649	43827	36985	40858	39179	49317
Skip, nybygde og eldre	14366	25813	1512	2832	2306	7717	4420	4333	5973	11087
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	808	173	396	250	69	94	111	7	29	25
Direkte import ved oljevirkosomhet	785	2784	137	208	180	261	367	608	587	1221
Andre varer	138638	137570	35746	35040	32095	35756	32087	35911	32589	36983
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5461	5463	1588	1391	1068	1414	1481	1518	1122	1342
Råolje	823	588	260	175	230	158	118	191	173	107
Bergverksprodukter	1987	2276	484	485	536	482	499	570	560	646
Industriprodukter	130279	129209	33394	32950	30247	33687	29981	33627	30727	34873
Nærings- og nytelsesmidler .	5823	6332	1275	1418	1417	1712	1425	1586	1642	1679
Grafiske produkter	1923	1935	462	458	481	522	458	452	506	519
Treforedlingsprodukter	4048	4317	1039	970	933	1106	1062	1113	1010	1131
Kjemiske råvarer	7109	8221	1603	1913	1619	1973	1912	2333	2017	1958
Raffinerte olje- produkter	2641	3215	470	517	623	1032	840	902	682	791
Metaller	12248	14181	2656	2843	3246	3504	3381	3776	3071	3953
Tekstil- og be- kledningsvarer .	13264	12300	3716	2855	3556	3137	3105	2656	3286	3252
Trevarer	5661	4551	1531	1512	1209	1409	1076	1176	1001	1298
Kjemiske og mineralske pro- dukter	24507	24809	6030	6162	5772	6543	5689	6354	5852	6913
Andre verksted- produkter	46205	41934	12136	12695	10050	11325	9987	10733	9416	11797
Transportmidler mv. uten til- svarende norsk produksjon	6849	7413	2475	1608	1342	1425	1044	2545	2242	1581
Elektrisk kraft ..	89	33	20	39	15	15	7	5	7	14
Tjenester	63413	69712	14104	15431	18230	15648	15463	17388	19088	17772
Brutto utgifter ved skipsfart	21925	27467	5098	5131	5704	5992	6158	7174	6930	7206
Brutto utgifter ved oljeboring	276	732	79	66	66	65	92	151	225	264
Direkte import ved annen oljevirkosom- het	2713	4174	530	615	921	647	859	976	977	1362
Nordmenns konsum i utlandet	23295	20555	4778	5830	7614	5073	4189	4984	6701	4681
Andre tjenester	15203	16784	3619	3788	3925	3871	4167	4103	4255	4260

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

35*
NASJONALREGNSKAP FOR NORGE

Tabell A43. (6.16) Import av varer og tjenester. Faste 1988-priser. Mill. kr 1)

	1988*	1989*	1988				1989			
			1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Import i alt	218011	220008	53558	54830	52383	57240	50347	54693	53918	61050
Varer	154599	155013	39131	38994	34381	42092	35458	38629	36180	44745
Skip, nybygde og eldre	14366	20628	1793	3151	2272	7150	3698	3582	4676	8672
Oljeplattformer og moduler, nybygde og eldre	808	168	399	250	68	92	105	7	31	25
Direkte import ved oljevirkksomhet	785	2644	139	209	180	257	356	578	556	1154
Andre varer	138638	131573	36799	35385	31862	34593	31299	34463	30918	34894
Produkter fra jordbruk, skogbruk og fiske	5461	5308	1610	1398	1064	1387	1514	1415	1073	1306
Råolje	823	482	257	170	226	171	105	165	131	82
Bergverksprodukter	1987	1879	523	495	508	461	434	491	447	508
Industriprodukter	130279	123876	34389	33282	30049	32558	29240	32388	29262	32986
Nærings- og nytelsesmidler	5823	6266	1293	1430	1416	1684	1434	1565	1623	1644
Grafiske produkter	1923	1853	469	461	490	503	453	423	472	505
Treforedlingsprodukter	4048	4122	1034	967	949	1099	1025	1073	963	1062
Kjemiske råvarer	7109	7145	1672	1951	1598	1887	1681	2024	1693	1747
Raffinerte oljeprodukter	2642	2667	491	551	550	1050	745	720	573	629
Metaller	12248	12342	2959	2948	3115	3226	3031	3270	2623	3418
Tekstil- og beklæringsvarer	13264	12858	3765	2903	3521	3076	3316	2906	3350	3286
Trevarer	5661	4478	1568	1518	1217	1359	1069	1171	995	1243
Kjemiske og mineralske produkter	24507	24130	6186	6240	5816	6264	5617	6277	5668	6568
Andre verkstedprodukter	46205	41155	12469	12687	10042	11008	9867	10549	9280	11460
Transportmidler mv. uten tilsvarende norsk produksjon	6849	6861	2484	1627	1335	1403	1002	2411	2023	1425
Elektrisk kraft	89	28	20	40	14	15	6	4	6	11
Tjenester	63412	64995	14427	15836	18002	15148	14889	16063	17738	16305
Brutto utgifter ved skipsfart	21925	25098	5298	5370	5546	5711	5895	6362	6347	6494
Brutto utgifter ved oljeboring	276	695	80	66	66	64	89	144	213	249
Direkte import ved annen oljevirk- somhet	2713	3819	546	631	917	619	800	894	889	1236
Nordmenns konsum i utlandet	23295	19463	4844	5951	7572	4928	4043	4756	6310	4355
Andre tjenester	15203	15920	3659	3818	3901	3825	4062	3908	3979	3971

1) Uoverensstemmelsene i tabellene skyldes maskinell avrunding.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B1: OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Produksjon av råolje i millioner tonn og naturgass i milliarder standard kubikkmeter. Tallene for årene viser gjennomsnittlig månedsproduksjon.

	1985	1986	1987	1988	1989	-----1989/90-----					
						Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Råolje	3.2	3.5	4.1	4.7	6.2	6.6	6.6	6.1	6.7	6.1	6.9
Naturgass	2.2	2.3	2.4	2.5	2.7	2.7	2.9	3.0	3.0	2.7	2.9

TABELL B2: PRODUKSJONSINDEKS ETTER NÆRING OG ANVENDELSE

Sesongjusterte indekser. 1980=100.

Årsindeksene er et gjennomsnitt av månedsindeksene for året.

	1985	1986	1987	1988	1989	-----1989/90-----					
						Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Produksjon etter næring:											
Bergv.dr., industri og kraftf. 1)	107	108	110	111	113	114	113	114	111	111	112
Bergverksdrift 1)	115	124	116	112	120	122	118	115	119	126	121
Industri	105	107	108	107	108	108	107	109	106	107	105
Kraftforsyning	118	111	119	125	136	140	137	138	130	125	136
Produksjon etter anvendelse:											
Eksport 1)	118	119	123	125	128	128	128	128	128	127	128
Konsum	104	104	106	107	109	110	108	111	108	108	106
Investering 2)	174	175	175	166	166	158	161	170	159	165	162
Vareinnsats i bygg og anlegg	104	109	110	105	102	101	100	102	99	99	98
Vareinnsats ellers	94	94	96	97	100	101	100	101	98	99	98

1) Utenom utvinning av olje og naturgass.

2) Se merknad etter tabell 17.

TABELL B3: INDUSTRIPRODUKSJON - PRODUKSJONSINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et tremåneders glidende gjennomsnitt 1).

	1987	1988	1989	-----1989/90-----					
				Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Industri ialt	1.7	-1.1	0.5	1.9	2.2	2.5	1.6	1.2	4.8
Næringsmidler, drikkev. og tobakk	1.3	-1.7	0.2	5.2	-0.2	-1.3	-5.2	-3.3	0.6
Tekstilvarer, bekledn.v., lær mv.	-7.4	-15.2	-11.8	-7.9	-7.5	-4.8	-1.1	2.0	9.1
Trevarer	-1.7	-4.4	-3.0	-0.5	0.4	2.1	-1.4	-2.5	4.1
Treforedling	-1.0	1.3	6.5	6.3	4.5	4.2	4.1	3.3	5.4
Grafisk produksjon og forlagsv.	2.0	1.2	0.2	-1.6	-1.8	-0.9	-2.0	-2.5	0.7
Kjemiske prod., mineraloljep. mv.	5.2	-1.1	4.4	12.4	18.5	19.6	18.3	15.5	15.8
Mineralske produkter	3.0	-5.7	-9.4	-9.6	-8.4	-7.9	-8.4	-7.8	-0.4
Jern, stål og ferrolegeringer	-4.7	6.2	-1.4	-10.3	-14.2	-10.7	-5.1	-5.6	-5.0
Ikke-jernholdige metaller	11.7	9.4	3.5	1.7	0.9	-0.9	-1.5	-1.6	0.5
Metallvarer	0.0	-3.2	-2.3	-2.6	-1.2	-0.2	-1.0	-1.6	3.8
Maskiner	1.0	-5.3	-0.7	-3.1	-2.3	-1.6	-1.3	-1.2	2.8
Elektriske apparater og materiell	6.3	2.8	3.4	9.3	8.5	5.1	2.3	1.0	5.1
Transportmidler	-2.8	-2.9	1.6	2.9	2.4	2.6	1.5	1.9	7.0
Tekn. og vitensk. instr. mv.	-1.0	-1.6	2.0	2.7	2.6	5.0	3.8	4.7	8.7
Industriproduksjon ellers	-7.5	-2.8	-6.7	-2.6	-1.8	-2.3	-4.6	-3.5	7.8

1) Tallene i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode året før for summen av produksjonen for den aktuelle måneden, måneden før og måneden etter.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B4: ORDREILGANG - INDUSTRI

Ordretilgang til utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Sesongjusterte verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1986	1987	1988	1989	1987	-----1988-----			-----1989-----				
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Ordretilgang i alt	210	221	227	231	233	232	222	224	230	237	212	233	241
For eksport	219	240	251	273	240	259	227	241	275	273	255	268	295
Fra hjemmemarkedet	199	196	194	173	248	176	219	189	191	170	155	175	190
Produksjon av metaller:													
Ordretilgang i alt	220	253	350	394	279	300	333	342	424	443	442	357	333
For eksport	227	274	380	436	306	327	361	366	465	482	494	398	369
Fra hjemmemarkedet	193	181	250	253	190	202	244	259	293	308	273	217	214
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Ordretilgang i alt	203	216	220	215	209	216	218	216	228	230	203	228	196
For eksport	224	263	283	337	257	256	309	250	318	407	298	332	312
Fra hjemmemarkedet	194	197	194	165	191	203	189	188	194	163	173	171	152

TABELL B5: ORDERRESERVER - INDUSTRI

Orderreserver i utvalgte industrigrupper, fordelt på eksport- og hjemmemarkedet. Verdiindekser. 1976=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1986	1987	1988	1989	1987	-----1988-----			-----1989-----				
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Produksjon av kjemiske råvarer:													
Orderreserver i alt	228	207	189	187	225	207	177	157	214	207	175	173	194
For eksport	186	177	183	194	227	200	158	134	238	215	177	179	207
Fra hjemmemarkedet	282	245	197	179	223	215	201	186	185	197	174	165	179
Produksjon av metaller:													
Orderreserver i alt	116	137	212	283	156	184	188	206	269	315	284	271	262
For eksport	127	164	251	334	191	228	221	238	316	372	337	320	307
Fra hjemmemarkedet	85	65	109	150	64	68	103	121	144	167	147	144	144
Produksjon av verkstedprodukter ekskl. transportmidler og oljerigger mv.:													
Orderreserver i alt	249	257	255	253	248	252	270	251	246	262	258	256	236
For eksport	305	335	363	443	337	367	359	363	366	449	443	442	437
Fra hjemmemarkedet	225	224	209	172	209	203	233	204	195	181	178	177	150

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B6: LAGERBEHOLDNING

Lagerbeholdning i industri og engroshandel. Volumindekser. 1982=100.

	1986	1987	1988	1989	1987	1988				1989			
					4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Industri og engroshandel:													
Lager i alt:	86	83	77	75	80	79	79	76	74	74	74	78	74
Importerte varer:													
Lager i alt	89	81	75	59	75	76	81	72	70	65	59	56	57
Norskproduserte varer:													
For innenlandsk bruk	95	96	90	95	95	93	91	90	87	93	95	102	92
For eksport	67	64	56	59	61	59	55	56	56	54	56	61	63
Industri:													
Lager i alt	80	77	72	74	75	74	75	69	70	72	75	74	74
Lager av egne produkter	79	78	72	75	75	76	75	67	69	71	76	75	77
Lager av råstoffer	84	77	72	72	77	70	77	71	71	75	74	71	66
Lager etter vare:													
Jern og stål	79	71	66	65	68	66	68	66	64	65	68	64	61
Andre uedle metaller	60	54	43	46	44	39	47	41	45	38	43	48	54
Tre- og treforedl.prod.	75	74	83	76	72	82	92	81	77	80	81	74	67

TABELL B7: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN

Tallet på arbeidssøkere uten arbeidsinntekt og tallet på sysselsatte. 1000 personer. 2)

	1986	1987	1988	1989	1988				1989				1990
					1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv
Arbeidssøkere uten arbeidsinntekt:													
Kvinner	24	25	33	45	27	28	38	40	47	45	44	42	50
Menn	18	21	36	61	27	37	37	44	61	58	65	60	74
Totalt	42	45	70	106	54	65	75	84	108	104	109	101	124
Tallet på sysselsatte 1)	2086	2126	2114	2049	2126	2126	2124	2080	2051	2068	2054	2022	2008

1) F.o.m. 1986 inkluderes også familiemedarbeidere med ukentlig arbeidstid under 10 timer.

2) Omlegging av AKU f.o.m. 2.kvartal 1988.

TABELL B8: ARBEIDSMARKEDET - ARBEIDSKONTORENES REGISTRERINGER

Tallet på registrerte arbeidsløse og ledige plasser. Arbeidsløshetsprosenten.

	1987	1988	1989	1989/90							
				Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	Apr.		
Sesongjusterte tall:											
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	32.4	49.3	82.9	82.1	86.7	94.2	90.8	90.7	91.1		
Ujusterte tall:											
Registrerte arbeidsløse 1000 pers.	32.4	49.3	82.9	79.9	88.2	101.9	97.6	93.8	91.5		
Herav: Permitterte 1000 pers.	4.6	9.4	17.4	15.4	19.2	22.5	22.2	20.6	19.2		
Ledige plasser 1000 pers.	12.4	8.7	6.9	5.2	2.3	6.3	8.0	9.1	7.7		
Arbeidsløshetsprosenten 1)	1.5	2.3	3.8	3.7	4.0	4.7	4.5	4.4	4.2		
Arb.løse/led.plasser	2.7	7.0	14.5	15.4	38.3	16.2	12.3	10.3	11.9		

1) Registrerte ledige i prosent av arbeidsstyrken ifølge AKU.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B9: INDUSTRIINVESTINGER I VERDI - INVESTERINGSUNDERSØKELSEN

Antatte og utførte industriinvesteringer. Mill.kr. Sesongjustert.
Tallene for årene viser gjennomsnittet av kvartalstallene for det samme året.

	1987	1988	1989	-----1988-----			-----1989-----			1990	
				2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv		4.kv
Utførte	4045	3620	2713	3826	3530	3397	2883	2806	2703	2461	..
Antatte	4076	3762	3219	3637	3774	3898	3446	3516	2988	2926	2950

TABELL B10: BOLIGBYGGING

Antall boliger i 1000. Sesongjustert. 1). Tallene for årene
viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1987	1988	1989	-----1989/90-----						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Boliger satt igang		2.4	2.3	2.1	2.3	1.6	2.2	2.5	2.4	2.0
Boliger under arbeid		31.8	32.1	28.9	27.8	27.1	27.3	27.5	27.6	27.2
Boliger fullført		2.4	2.5	2.3	2.6	2.4	2.2	1.9	2.4	2.3

1) Seriene er sesongjustert uavhengig av hverandre.

TABELL B11: DETALJOMSETNINGSVOLUM

Sesongjustert indeks.1) 1988=100. Tallene for årene viser gjennomsnittet av
månedstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	1988	1989	-----1989/90-----						
						Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	
Omsetning ialt		110	116	110	100	98	99	93	99	93	102	100

1) Basert på en foreløpig beregning av sesongfaktorene, spesielt for
desember 1988

TABELL B12: DETALJOMSETNINGSVOLUM MV.

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode året før i et
tremåneders glidende gjennomsnitt. 1)

	1987	1988	1989	-----1989/90-----						
				Aug.	Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	
Omsetning i alt	-5.5	-9.0	-1.7	0.3	0.1	0.7	1.8	2.3	2.1	
Detaljomsætning etter næring:										
Nærings- og nytelsesmidler	-2.6	-3.1	0.4	1.6	0.4	0.1	-0.1	0.7	0.0	
Bekledning og tekstilvarer	-12.1	-12.5	-0.2	3.1	0.9	3.8	2.8	2.0	3.8	
Møbler og innbo	-5.0	-8.6	-1.0	-0.5	0.4	2.4	5.1	5.6	4.5	
Jern, farge, glass, stent. og sport	2.6	-0.4	-4.2	-1.6	-3.0	-4.6	-2.1	-0.3	0.2	
Ur, opt., musikk, gull og sølv	-9.5	0.6	-6.0	-6.8	-5.2	-5.9	-6.2	-6.1	2.1	
Motorkjøretøyer og bensin	-8.8	-17.5	-4.7	-1.6	-0.9	1.4	3.7	4.7	2.9	
Reg. nye personbiler	-32.5	-40.8	-19.1	-12.1	-5.4	1.0	11.2	20.8	26.3	

1) Tallet i kolonnene for månedene viser endring i prosent fra samme periode
året før for summen av omsetningsvolumet for den aktuelle måneden,
måneden før og måneden etter.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B13: TIMEFORTJENESTE

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og i bygge- og anleggsvirksomhet.
Kroner.

	1987	1988	1989	1988				1989			
				1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Industri, kvinner	67.8	72.0	76.4	70.6	72.0	72.3	73.0	73.5	76.9	77.2	78.2
Industri, menn	81.0	85.4	89.5	84.0	86.2	85.6	85.8	86.5	91.0	90.0	90.4
Bygge- og anl., menn	94.8	100.0	100.9	98.9	101.1	99.0	101.0	98.4	102.4	101.5	101.2

TABELL B14: KONSUMPRISINDEKSEN

Endring i prosent fra foregående år og fra samme måned ett år tidligere.

	1987	1988	1989	1989/90						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Ialt		8.7	6.7	4.6	4.2	4.3	4.2	4.2	4.3	4.5
Varer og tjenester etter konsumgruppe:										
Matvarer ialt		7.6	6.3	2.7	2.7	2.4	2.2	3.4	3.8	4.0
Drikkevarer og tobakk		10.5	6.8	5.1	4.5	4.4	4.5	6.3	6.7	6.8
Klær og skotøy		8.9	5.8	3.1	2.4	2.6	2.9	2.6	1.8	2.4
Bolig, lys og brensel		7.4	8.3	6.1	6.1	6.3	6.1	6.9	6.8	6.9
Møbler og husholdningsartikler		8.4	5.9	3.6	3.2	3.0	2.4	2.6	2.5	2.8
Helsepleie		5.5	3.6	4.3	3.6	3.6	3.7	4.2	4.1	4.7
Reiser og transport		11.4	6.7	5.3	4.4	4.5	4.6	3.4	3.5	3.5
Fritidssysler og utdanning		8.1	6.4	4.5	4.8	5.0	5.1	3.8	4.5	5.0
Andre varer og tjenester		8.2	6.2	4.4	4.1	4.0	4.0	3.6	3.3	3.4
Varer og tjenester etter leveringssektor:										
Jordbruksvarer		9.1	6.0	2.1	3.6	3.4	2.8	5.3	6.1	5.9
Andre norskproduserte konsumvarer		8.5	6.9	4.7	4.5	4.6	4.5	5.5	5.4	5.8
Importerte konsumvarer		9.2	5.6	2.9	1.9	2.1	2.2	1.9	1.8	1.8
Husleie		6.0	7.9	7.6	7.4	7.4	7.3	7.3	7.3	11.9
Andre tjenester		9.4	7.1	5.7	5.0	5.0	5.1	3.2	3.5	3.9

TABELL B15: ENGROSPRISER

Endring i prosent fra foregående år og fra samme periode ett år tidligere.

	1987	1988	1989	1989/90						
				Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars	
Ialt		6.0	5.3	5.5	5.4	4.9	4.6	4.8	4.5	3.5
Matvarer og levende dyr		4.2	3.7	3.4	4.5	3.8	4.1	5.1	4.8	4.7
Drikkevarer og tobakk		9.9	5.3	4.1	3.5	3.5	3.5	4.3	4.3	4.2
Råvarer, ikke spis., u. brenselst.		4.8	12.9	10.8	7.2	6.4	6.1	6.7	5.2	1.9
Brenselstoffer, -olje og el.kraft		6.9	1.9	8.9	11.4	13.5	12.1	12.4	11.6	8.7
Dyre- og plantefett, voks		-0.7	10.1	3.1	0.7	2.1	2.5	3.4	3.3	2.4
Kjemikalier		4.6	7.7	6.5	3.2	1.3	1.3	-0.6	-1.4	-1.9
Bearbeidde varer etter materiale		6.5	6.8	5.2	3.8	2.9	2.5	2.2	1.9	1.7
Maskiner og transportmidler		6.8	4.7	3.7	4.0	2.9	3.0	2.7	2.9	2.7
Forskjellige ferdigvarer		7.5	6.5	3.9	3.4	3.0	2.6	2.5	2.8	2.2

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

TABELL B16: UTENRIKSHANDEL - VERDITALL

Verditall for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. Milliarder kroner. Sesongjustert. Tallene for årene viser gjennomsnittet av månedstallene for det samme året.

	1985	1986	1987	1988	1989	-----1989/90-----					
						Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Eksport 1)	6.2	5.8	6.5	7.8	8.9	9.1	9.1	9.1	9.2	9.0	8.7
Import 2)	10.7	12.2	12.1	11.5	11.5	11.6	11.8	11.9	13.3	11.7	12.3
Import 3)	10.5	12.0	11.8	11.4	11.4	11.5	11.8	12.0	13.2	11.6	..

1) Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2) Uten skip og oljeplattformer.

3) Uten skip, oljeplattformer og råolje.

TABELL B17: UTENRIKSHANDEL - INDEKSER

Volum- og prisindekser for tradisjonell vareeksport og vareimport iflg. handelsstatistikken. 1988=100. Årene viser gjennomsnittet av kvartallene for det samme året.

	1986	1987	1988	1989	1987	-----1988-----				-----1989-----				
						4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv	1.kv	2.kv	3.kv	4.kv
Sesongjusterte tall:														
Eksportvolum 1)	89	96	103	110	99	105	100	103	103	102	110	111	115	
Importvolum 2)	114	110	102	95	115	112	104	98	92	92	98	96	95	
Ujusterte tall:														
Eksportpriser 1)	85	89	99	106	92	94	98	102	104	108	107	107	104	
Importpriser 2)	94	97	100	106	92	95	98	102	104	103	105	107	108	

1) Uten skip, oljeplattformer, råolje og naturgass.

2) Uten skip og oljeplattformer.

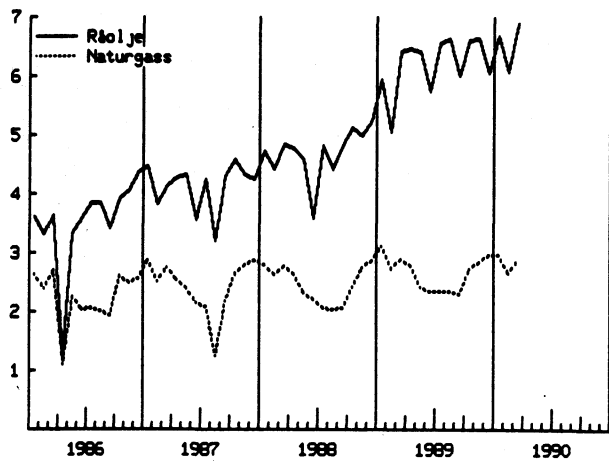
MERKNAD TIL TABELL B2.

2) For tilbakegående år er produksjonsindeksen etter anvendelse avstemt mot de endelige, årlige nasjonalregnskapene, der verdien av skip og oljeplattformer først regnes som investert når skipet er ferdigbygd eller plattformer er slept ut på feltet. I byggeperioden regnes produksjonen som levert til lager av varer under arbeid og ikke investeringer, noe som vil gi store variasjoner i indeksen mellom de berørte årene.

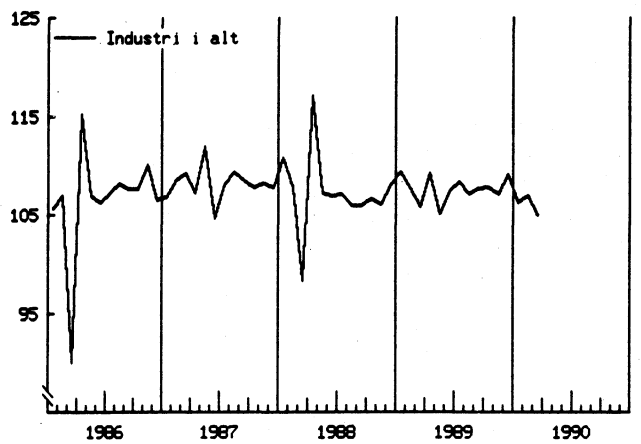
KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

OLJE- OG GASSPRODUKSJON

Råolje (mill.tonn) og naturgass (milliarder S m³ (kubikkmeter)).
Ujusterte tall

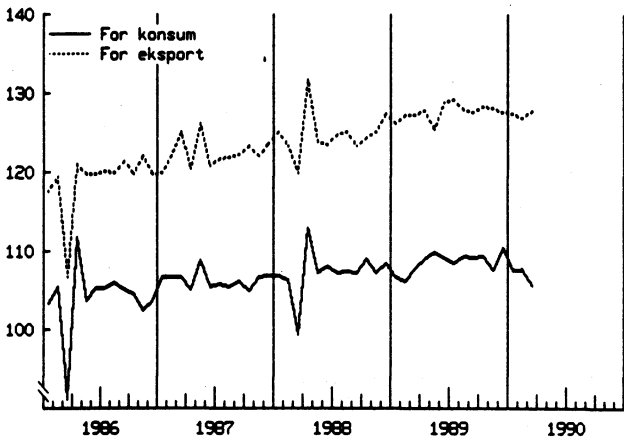

PRODUKSJONSINDEKS
Sesongjustert. 1980=100

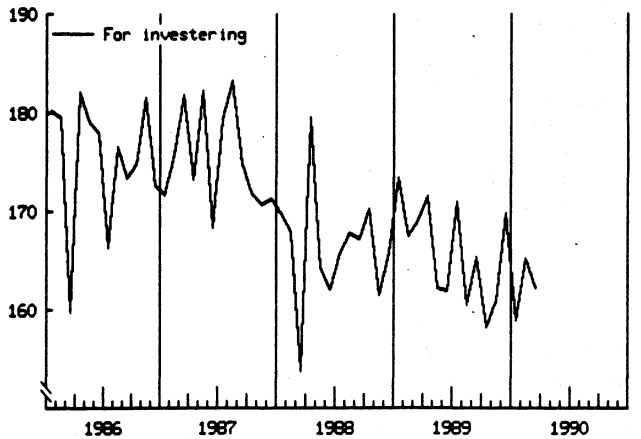
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

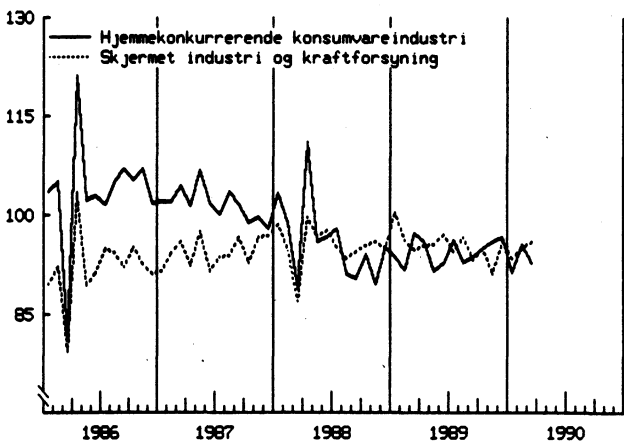
PRODUKSJONSINDEKS ETTER ANVENDELSE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

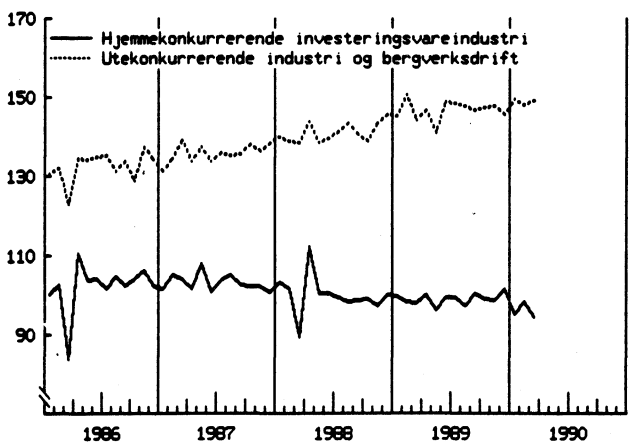
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

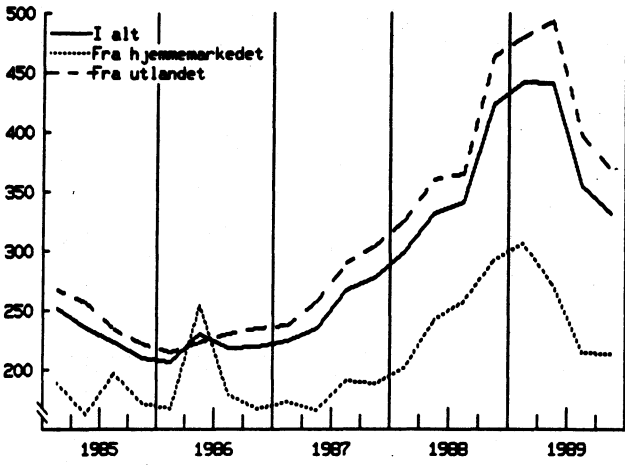
PRODUKSJONSINDEKS ETTER KONKURRANSETYPE

Bergverksdrift, industri og kraftforsyning uten
oljeutvinning. Sesongjustert. 1980=100

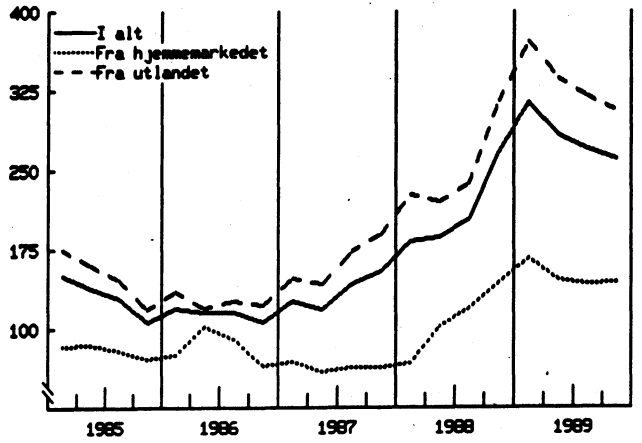

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

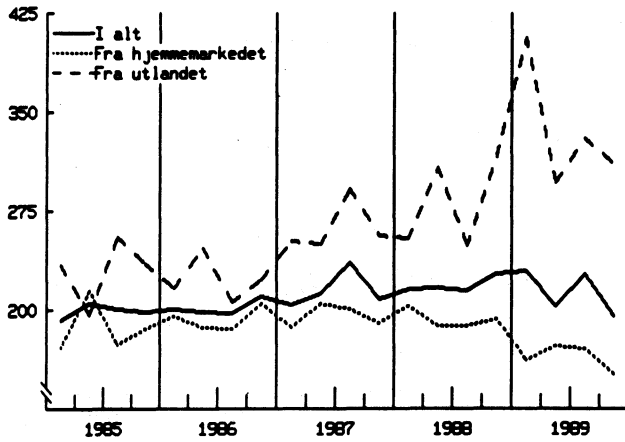
ORDRETILGANG
Metaller.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

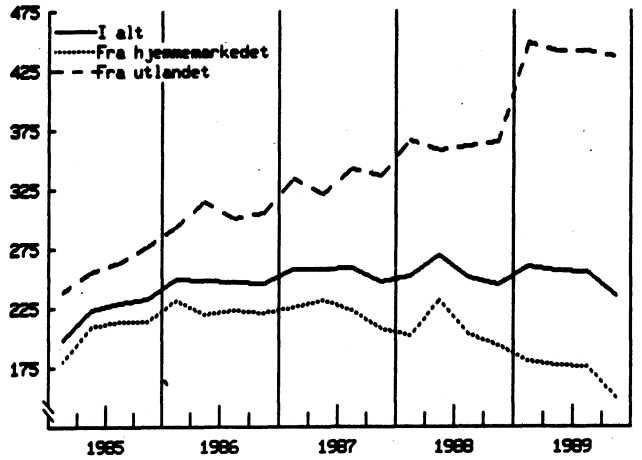
ORDRERESERVER
Metaller
Ujustert verdiindeks. 1976=100

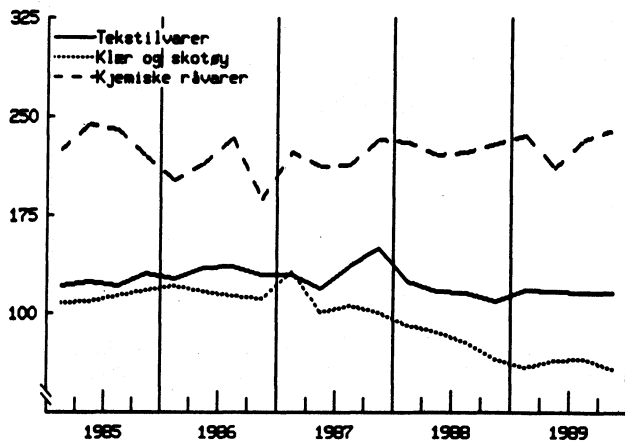
ORDRETILGANG
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

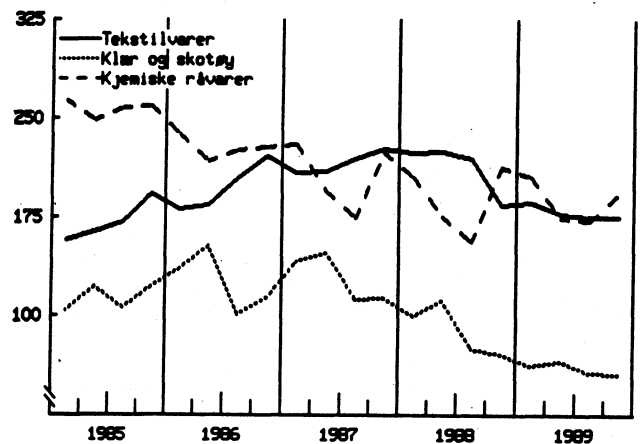
ORDRERESERVER
Verkstedprodukter uten transportmidler og oljeplattformer m.v.
Ujustert verdiindeks. 1976=100

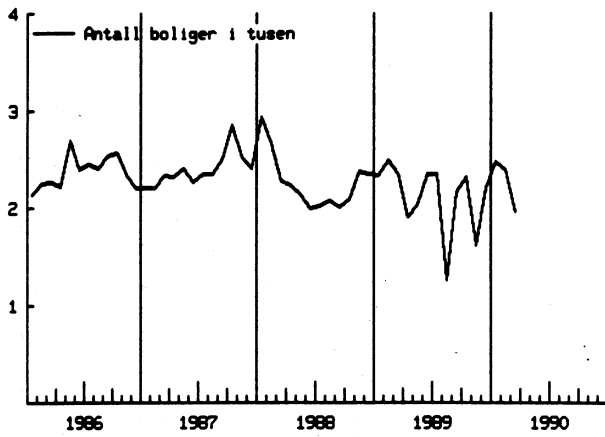
ORDRETILGANG
Tekstilvarer klar og skotøy og kjemiske råvarer.
Sesongjustert verdiindeks. 1976=100

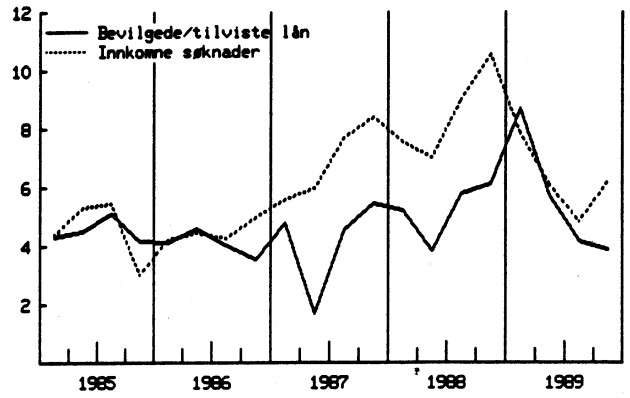
ORDRERESERVER
Tekstilvarer klar og skotøy og kjemiske råvarer
Ujustert verdiindeks. 1976=100

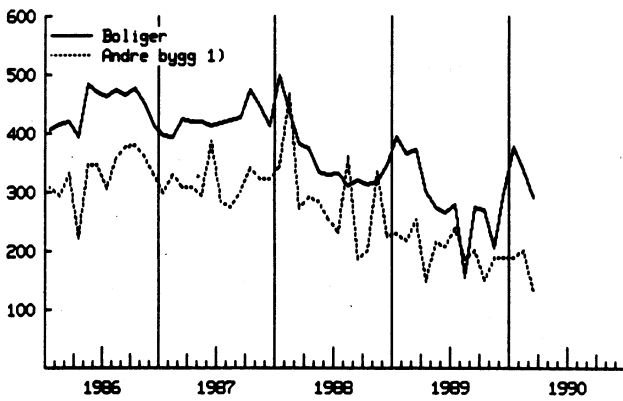
BYGG
 Boliger satt i gang. Sesongjustert.

BOLIGLÅN NYE BOLIGER
 Antall Husbanklån og PSV-tilvisninger i 1000.
 Sesongjustert.

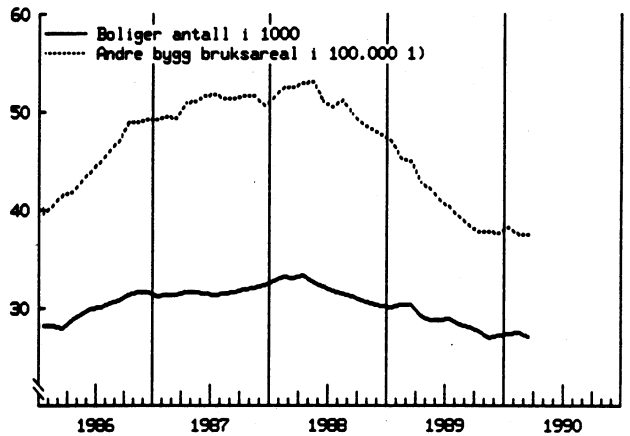

BYGG SATT I GANG
 Bruksareal i 1000 kvm. Sesongjustert.

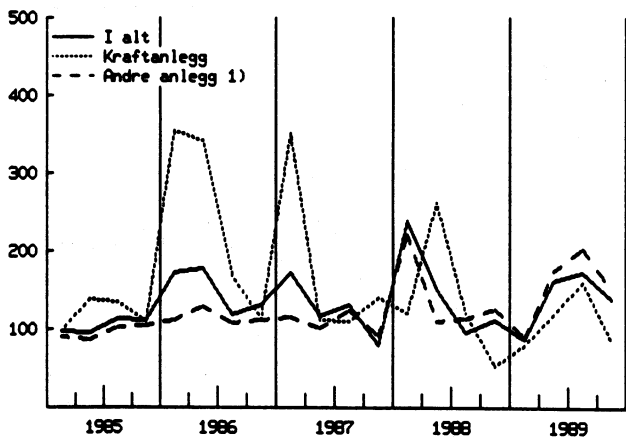
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

BYGG UNDER ARBEID
 Sesongjustert

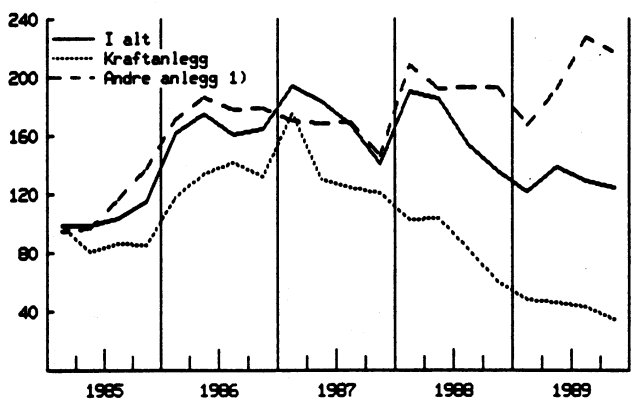
1) Utenom jordbruk, skogbruk og fiske. Over 60 kvm. bruksareal.

ANLEGGSVIRKSOMHET
 Ordretilgang. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

1) Sesongjustert.

ANLEGGSVIRKSOMHET
 Ordnereserve. Verdiindeks 1. kv. 1985 = 100.

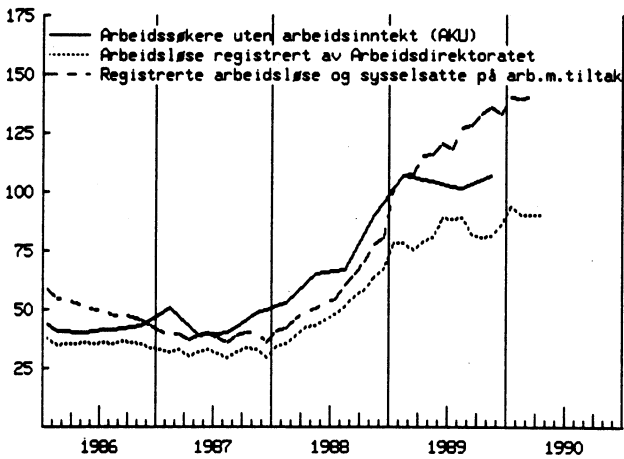
1) Sesongjustert.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

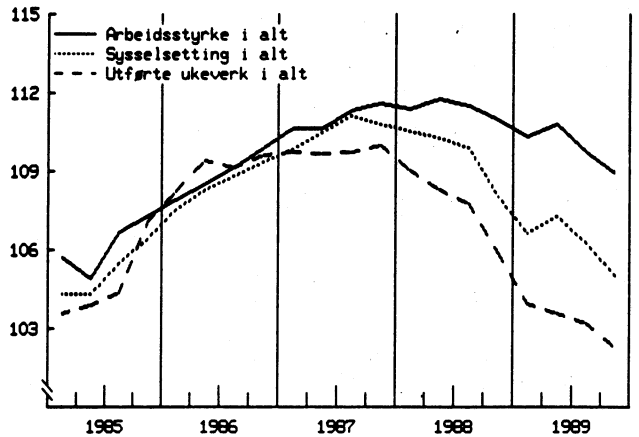
ARBEIDSLEDIGE

Arbeidssøkere uten arbeidsinnt., reg. arbeidsløse ved arbeidskontorene og syssels. på arb.m.tiltak. Sesongjusterte tall i tusen.

ARBEIDSSTYRKE, SYSSELSETTING OG UTFØRTE UKEVERK I ALT

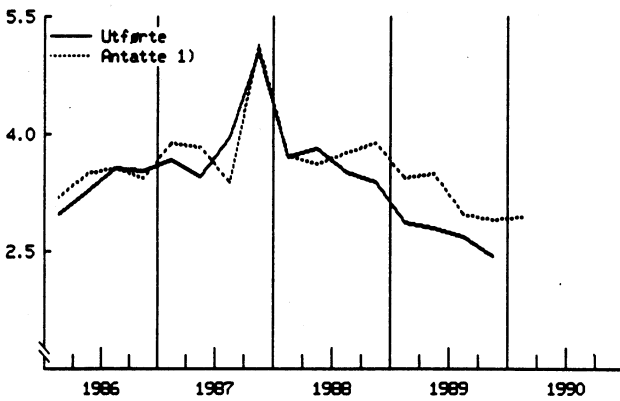
IFØLGE ARBEIDSKRAFTUNDERSØKELSEN. 1) 1980=100. Sesongjustert.

1) Justert for omlegging av AKU f.o.m 2. kv. 1988.

ANTATTE OG UTFØRTE INVESTERINGER I INDUSTRIEN

Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner pr. kvartal.

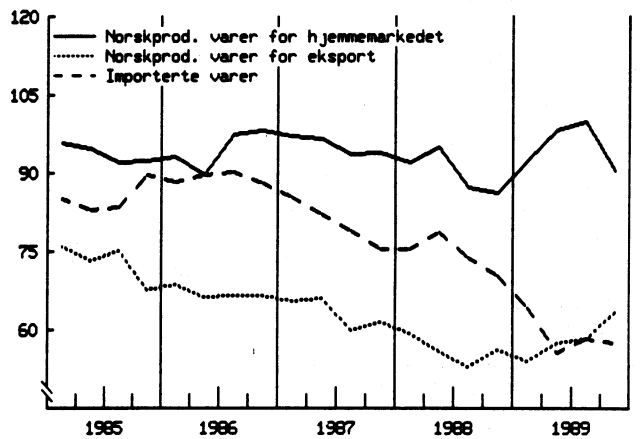

1) Anslag gitt i samme kvartal. Tallet for 4. kvartal 1987 inneholder korreksjoner for foregående kvartaler.

LAGER

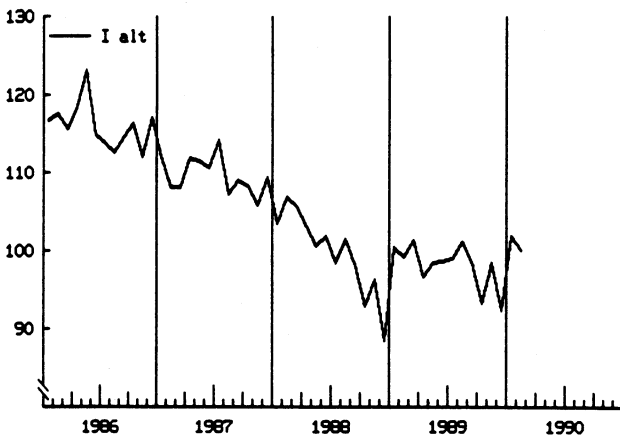
Industri og engrosshandel.

Sesongjustert volumindeks. 1982=100

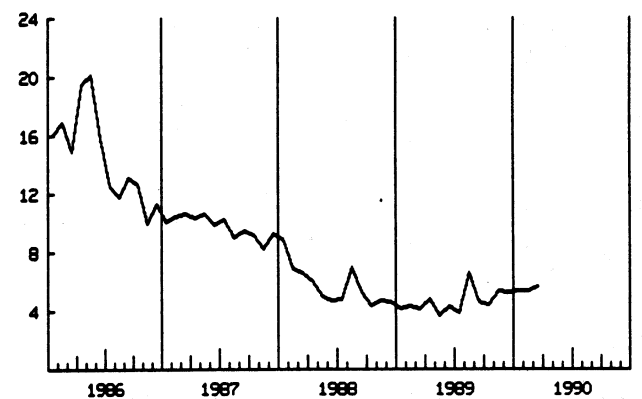
DETALJOMSETNING

Sesongjustert volumindeks. 1988=100

REGISTRERTE NYE PERSONBILER

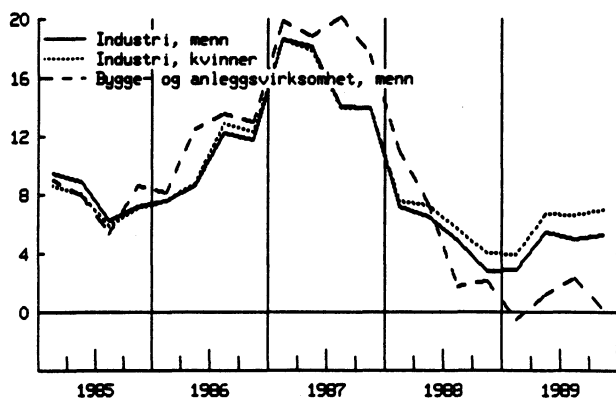
1000 stk. Sesongjustert.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR NORGE

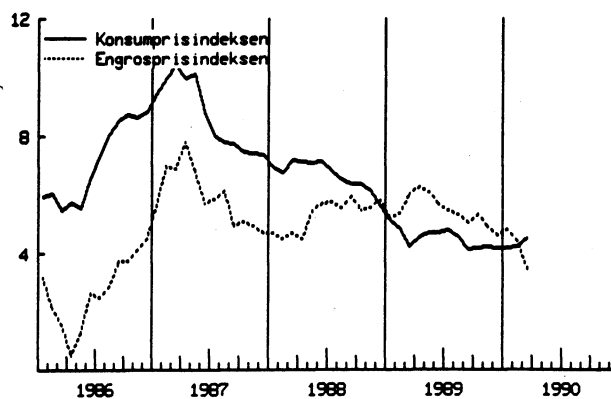
LØNNINGER

Gjennomsnittlig timefortjeneste i industri og bygge- og anleggsvirksomhet, prosentvis endring fra ett år tidligere.

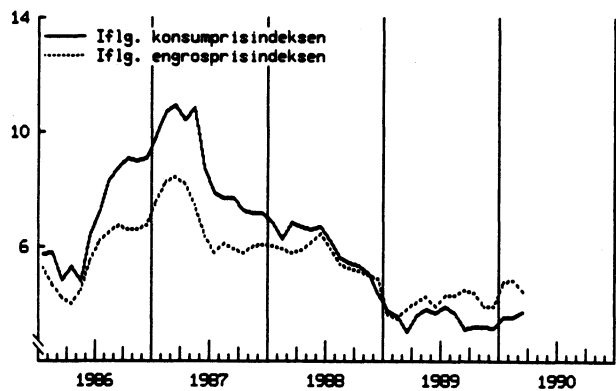
INNELANDSKE PRISER

Prosent endring fra ett år tidligere.

PRISSTIGNING FOR KONSUMVÆRER 1)

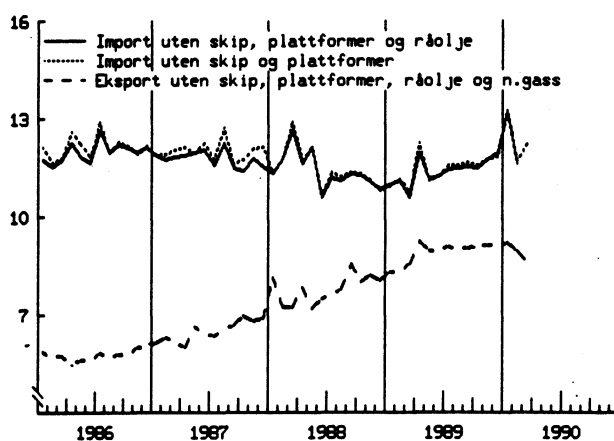
Prosent endring fra ett år tidligere.

1) Konsumprisindeksen for varer omsatt gjennom detaljhandelen og engrosprisindeksen for varer levert til konsum.

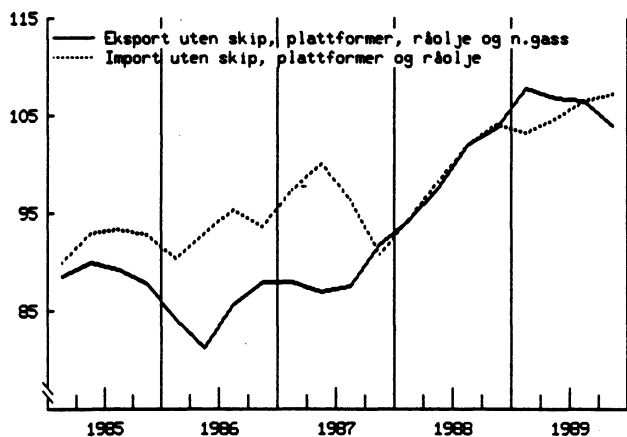
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Sesongjusterte verditall. Milliarder kroner.

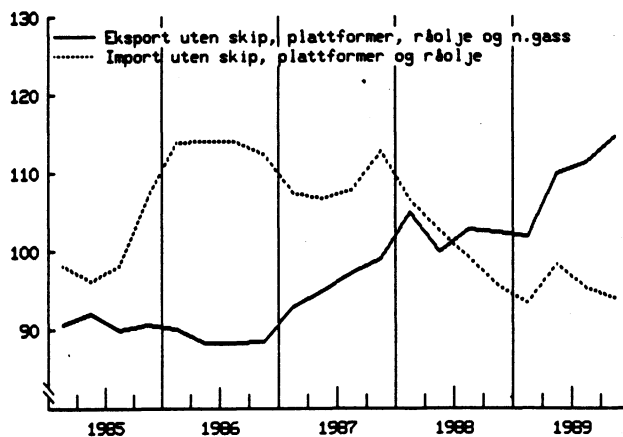
UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Prisindekser (enhetspriser). 1988=100.

UTENRIKSHANDEL MED TRADISJONELLE VARER

Sesongjustert volumindeks. 1988=100.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C1: PRODUKSJON OG EKSPORT AV RÅOLJE ¹ FRA NORSK SOKKEL. 1000 TONN ².

	Produksjon							Eksport	
	Total ³	Ekofisk	Statfjord	Valhall	Ula	Gullfaks	Oseberg	Andre	Total
1981	23 450	16 273	6 575					602	20 453
1982	24 515	14 150	9 441	67				857	20 666
1983	30 482	13 031	15 803	769				880	25 623
1984	34 682	11 172	18 610	2 419				2 481	30 064
1985	38 410	10 417	24 036	2 452				2 512	32 602
1986	42 424	8 658	29 402	2 254	734	34	241	1 128	35 376
1987	49 516	7 515	30 100	3 009	3 925	3 549	676	741	41 757
1988*	56 650	9 533	29 628	3 289	4 398	7 723	986	1 092	47 697
1989*	74 882	10 754	28 950	3 747	4 370	13 922	11 582	1 557	65 221
Januar-mars									
1989	17 502	2 630	6 897	882	1 109	3 301	2 222	461	15 654
1990	19 795	2 665	7 273	945	1 158	3 134	3 692	928	15 766
1988*									
Januar	4 748	741	2 682	282	397	477	105	62	3 871
Februar	4 431	694	2 503	264	364	479	70	57	3 515
Mars	4 865	770	2 635	278	395	657	70	60	3 887
April	4 802	770	2 567	270	385	644	106	60	3 952
Mai	4 615	781	2 572	275	371	484	70	60	3 691
Juni	3 608	666	2 027	248	276	325	10	56	3 261
Juli	4 858	865	2 502	273	401	735	-	82	3 900
August	4 440	824	2 057	280	385	801	-	93	3 762
September	4 853	840	2 457	269	371	828	-	88	4 113
Oktober	5 148	857	2 568	279	366	937	-	141	4 474
November	5 011	850	2 436	276	379	911	-	159	4 614
Desember	5 272	874	2 624	295	310	444	555	170	4 657
1989*									
Januar	5 969	922	2 475	303	399	1 090	620	160	5 591
Februar	5 094	829	1 753	275	320	961	804	152	4 658
Mars	6 439	879	2 669	304	390	1 250	798	149	5 405
April	6 494	885	2 575	303	357	1 253	1 023	98	5 902
Mai	6 444	921	2 526	313	296	1 226	997	65	5 369
Juni	5 775	926	2 211	246	302	945	1 046	99	4 768
Juli	6 594	966	2 479	332	385	1 211	1 089	132	5 326
August	6 663	945	2 527	343	380	1 232	1 095	141	6 104
September	6 034	764	2 055	328	386	1 251	1 105	145	5 660
Oktober	6 635	825	2 628	340	382	1 213	1 099	148	5 766
November	6 647	926	2 535	315	351	1 230	1 156	134	5 318
Desember	6 094	966	2 517	345	322	1 060	750	134	5 252
1990*									
Januar	6 766	925	2 474	347	401	1 081	1 262	275	5 418
Februar	6 112	833	2 254	276	361	964	1 136	287	4 424
Mars	6 917	907	2 545	322	396	1 089	1 294	366	5 924

¹ Inkluderer NGL og kondensat.² Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.³ Årstallene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C2: PRODUKSJON OG EKSPORT AV NATURGASS FRA NORSK SOKKEL. MILLIONER SM³ .¹

	Produksjon								Eksport
	Total ²	Ekofisk	Frigg	Statfjord	Heimdal	Gullfaks	Tommeliten	Andre	Total
1981	26 162	14 760	11 312	86				4	25 197
1982	25 534	14 583	10 810	109				31	24 457
1983	25 831	13 690	11 797	234				110	24 528
1984	27 375	12 800	13 670	291				614	26 240
1985	26 668	11 653	13 691	827				496	25 429
1986	27 802	8 115	12 850	3 464	2 131	-	-	465	25 653
1987	29 689	8 471	12 104	4 333	3 641	225	-	859	27 942
1988*	29 853	9 411	10 767	3 802	3 771	727	272	1 103	27 858
1989*	31 964	10 380	10 608	3 756	3 458	1 281	1 186	1 295	28 595
Januar-mars									
1989	8 680	2 593	3 215	985	946	322	312	306	7 737
1990	8 577	2 727	2 905	1 055	899	287	362	352	7 526
1988*									
Januar	2 861	781	1 175	437	324	49	-	95	2 643
Februar	2 657	786	1 109	357	276	39	-	91	2 607
Mars	2 795	843	1 182	319	295	59	-	95	2 699
April	2 647	760	1 146	300	299	51	-	91	2 538
Mai	2 342	736	883	304	285	41	-	93	2 197
Juni	2 218	710	798	302	302	31	-	75	2 052
Juli	2 088	743	571	296	322	66	-	90	2 012
August	2 060	777	546	265	306	72	-	94	1 967
September ..	2 090	767	573	280	292	87	-	91	1 910
Oktober	2 438	832	734	304	316	94	65	94	2 153
November ...	2 756	800	1 019	313	337	92	97	98	2 473
Desember ...	2 902	876	1 031	324	418	46	112	96	2 607
1989*									
Januar	3 015	916	1 094	361	328	109	99	105	2 741
Februar	2 746	878	1 012	271	297	90	104	94	2 472
Mars	2 919	799	1 109	353	320	122	109	107	2 524
April	2 803	872	1 089	258	301	117	63	103	2 420
Mai	2 450	745	837	323	284	113	39	109	2 218
Juni	2 361	825	681	343	276	85	70	81	2 009
Juli	2 372	847	638	302	242	111	119	113	1 999
August	2 364	857	606	295	247	117	121	121	2 070
September ..	2 330	907	639	173	277	100	118	116	2 025
Oktober	2 744	879	937	316	261	107	124	120	2 476
November ...	2 862	894	967	364	305	115	106	111	2 501
Desember ...	3 000	960	999	397	320	93	115	115	2 658
1990*									
Januar	2 987	936	1 000	393	314	92	124	128	2 603
Februar	2 681	871	904	314	286	89	110	108	2 350
Mars	2 909	920	1 001	348	299	97	128	116	2 573

¹ Uoverensstemmelser i tabellen skyldes maskinell avrunding.

² Årstillene kan avvike noe fra summen av månedsoppgavene som bygger på foreløpige tall fra den månedlige produksjonsstatistikken.

49*
INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C3: LETEAKTIVITET PÅ NORSK SOKKEL.¹

	Antall hull påbegynt			Boremeter	Borefartøydøgn			Gjennomsnitt vanndyp (m)	Gjennomsnitt totaldyp (m)
	Totalt	Undersøkel- seshull	Avgrens- ningshull		Totalt	Norske	Uten- landske		
1981	39	26	13	135054	4131			181	3235
1982	49	36	13	155299	4376			162	3314
1983	40	33	7	135801	3900			201	3155
1984	47	35	12	149034	4235	3803	432	213	3116
1985	50	30	20	143473	4037	3544	493	235	3208
1986	36	26	10	123771	3283	2937	346	236	3353
1987	36	25	11	109882	2468	2266	202	246	3349
1988	29	18	11	118717	2408	2047	361	202	3335
1989	27	20	7	85830	2731	2004	727	173	3316
Januar-mars									
1989	5	4	1	16369	524	434	90		
1990	4	3	1	16892	726	474	252		
1988									
Januar	-	-	-	6262	186	155	31		
Februar	2	1	1	7785	194	169	25		
Mars	1	1	-	6757	222	191	31		
April	5	5	-	7705	182	152	30		
Mai	1	-	1	10781	222	192	30		
Juni	3	1	2	9202	157	127	30		
Juli	3	2	1	10622	194	163	31		
August	-	-	-	3419	186	155	31		
September ...	6	3	3	21439	212	181	31		
Oktober	3	2	1	14604	247	216	31		
November	4	3	1	13502	205	176	29		
Desember	1	-	1	6639	201	170	31		
1989									
Januar	2	1	1	5745	174	143	31		
Februar	1	1	-	4249	149	121	28		
Mars	2	2	-	6375	201	170	31		
April	4	2	2	10426	192	162	30		
Mai	-	-	-	6643	223	191	32		
Juni	3	2	1	5876	188	132	56		
Juli	4	3	1	7338	250	188	62		
August	1	1	-	7252	220	158	62		
September ...	6	4	2	8635	224	157	67		
Oktober	1	1	-	10872	318	217	101		
November	-	-	-	5642	306	186	120		
Desember	3	3	-	6777	286	179	107		
1990									
Januar	1	1	-	4775	265	180	85		
Februar	2	2	-	6626	220	146	74		
Mars	1	-	1	5491	241	148	93		

¹ Kilde: Oljedirektoratet.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C4: PÅLØPTE KOSTNADER TIL LETING ETTER OLJE OG GASS PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	1987	-----1988-----				-----1989-----			
	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Letekostnader i alt	1756	1055	879	952	1275	708	1178	1435	1686
Undersøkelserboringer .	977	562	606	570	842	454	828	941	1232
Borefartøyer	273	196	176	162	234	134	243	243	354
Transportkostnader ..	120	74	81	51	110	54	98	117	163
Varer	234	94	101	105	159	100	176	158	178
Tekniske tjenester ..	349	198	247	251	340	167	311	423	537
Generelle undersøkelser	199	58	137	158	184	77	99	91	189
Feltevaluering og feltutvikling	414	264	-10	104	101	17	74	261	62
Administrasjon og andre kostnader	166	172	146	120	148	160	177	143	204

¹ Tabellen dekker letefasen, dvs. kostnader som påløper etter at letetillatelse er gitt og fram til en eventuell utbygging er godkjent av myndighetene.

TABELL C5: PÅLØPTE INVESTERINGSKOSTNADER TIL FELTUTBYGGING PÅ NORSK SOKKEL.¹
MILLIONER KRONER.

	1987	-----1988-----				-----1989-----			
	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.	1.kv.	2.kv.	3.kv.	4.kv.
Feltutbygging i alt	7540	3405	5047	4788	6445	4651	4809	5217	7982
Varer	3413	784	1918	2128	3225	2329	2461	1902	3052
Bærestruktur inkl. utrustning av skaft ...	895	244	701	509	637	188	324	279	772
Dekk/dekkramme	1903	358	418	523	1175	392	695	330	490
Moduler	295	-84	482	493	931	540	573	878	1101
Andre varer	320	267	317	603	482	1209	860	415	688
Tjenester	3683	2380	2876	2257	2864	2021	2206	3072	4508
Prosjektering og prosjekttjenester	730	427	835	813	1185	892	1246	1223	1306
Maritime tjenester	1544	753	1011	619	627	235	315	988	1189
Andre tjenester ²	573	266	234	166	227	431	154	323	562
Egne arbeider ²	836	934	795	658	825	465	491	539	1453
Produksjonsboring	444	241	253	402	355	300	143	243	422

¹ Omfatter Ekofisk betongkappe, Gullfaks C, Oseberg C, Oseberg M10, Oseberg Gamma Nord, Troll Øst, Sleipner Øst, Veslefrikk, Gyda, Snorre, Hod, Draugen og Ekofisk utvidete vanninjeksjon.

² Driftsforberedelseskostnader er inkludert.

INDIKATORER FOR OLJEVIRKSOMHET

TABELL C6: RÅOLJEPRISER PR. FAT.¹

	Normpriser i US\$			Offisielle salgspri- ser i US\$			Spotpriser i US\$			Eksportpris for verden ²		Spotpris i Nkr	
	Ekofisk fjord	Stat- blend	Brent-	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Arabian light	Arabian heavy	Bonny light	Ekofisk	US\$	Nkr	Ekofisk
1988													
Januar	16.75	16.70	..	17.52	16.27	18.92	..	..	16.90	16.80	16.35	103.66	106.51
Februar	16.20	16.15	..	17.52	16.27	18.92	..	..	16.15	15.85	15.55	99.68	101.60
Mars	14.65	14.55	14.80	17.52	16.27	18.92	..	..	14.80	14.70	13.90	88.13	93.20
April	15.60	15.45	..	17.52	16.27	18.92	..	..	16.80	16.60	14.90	92.53	103.09
Mai	16.55	16.30	16.50	17.52	16.27	18.92	..	..	16.45	16.35	15.25	94.25	101.04
Juni	16.55	16.30	16.50	17.52	16.27	18.92	..	..	15.65	15.54	14.67	93.59	99.15
Juli	14.95	14.65	..	17.52	16.27	18.92	..	..	15.15	14.95	13.81	92.67	100.31
August	15.35	15.05	..	17.52	16.27	18.92	..	..	15.20	15.00	13.62	93.84	103.35
September	14.35	14.10	14.30	17.52	16.27	18.92	..	..	13.30	13.25	12.32	85.13	91.56
Oktober	12.75	12.55	12.70	17.52	16.27	18.92	..	..	12.55	12.45	11.04	74.52	84.04
November	12.75	12.55	12.70	17.52	16.27	18.92	..	..	13.30	13.10	11.12	73.06	86.07
Desember	14.05	13.90	14.00	17.52	16.27	18.92	..	..	15.55	15.25	13.07	85.09	99.28
1989													
Januar	16.25	16.15	16.20	17.52	16.27	18.92	..	..	17.40	17.05	15.04	100.17	113.55
Februar	17.05	16.95	17.00	17.52	16.27	18.92	..	..	17.10	16.60	15.29	102.75	111.55
Mars	17.65	17.50	17.55	17.52	16.27	18.92	..	..	18.95	18.60	16.75	113.73	126.29
April	19.75	19.60	..	17.52	16.27	18.92	..	..	20.55	19.75	18.24	123.85	134.10
Mai	19.90	19.70	..	17.52	16.27	18.92	..	..	19.05	18.40	17.15	120.91	129.72
Juni	18.20	18.00	18.05	17.52	16.27	18.92	..	..	17.95	17.60	16.54	112.28	126.54
Juli	17.80	17.60	17.65	17.52	16.27	18.92	..	..	17.95	17.75	16.72	116.20	123.36
August	16.95	16.80	..	17.52	16.27	18.92	..	..	16.90	16.75	15.65	110.18	117.92
September	17.50	17.45	17.45	17.52	16.27	18.92	..	..	17.95	17.80	16.35	116.41	126.74
Oktober	18.45	18.35	18.35	17.52	16.27	18.92	..	..	19.15	18.90	17.14	118.95	131.17
November	18.95	18.95	..	17.52	16.27	18.92	..	..	19.15	18.75	17.23	118.89	129.38
Desember	19.00	19.10	19.05	17.52	16.27	18.92	..	..	20.40	20.00	17.97	120.40	134.00
1990													
Januar				17.52	16.27	18.92	..	..	21.65	21.25	19.27	126.03	138.98
Februar				17.52	16.27	18.92	..	..	20.05	19.65	18.33	118.60	127.14
Mars				17.52	16.27	18.92	..	..	18.65	18.30	17.08	112.56	120.60

¹ Kilder: Normpriser: Olje- og energidepartementet.
 Offisielle salgspri- ser: IEA Oil Market Report.
 Spotpriser: Petroleum Intelligence Weekly.
 Eksportpris for verden: Oil and Gas Journal.
 Valutakurser: Statistisk Månedshefte.

² Offisielle salgspri- ser veid sammen med eksportvolum.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D1: BRUTTONASJONALPRODUKT

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1984	1985	1986	1987	1988	1989 anslag	1990 prognose	1991 prognose
Danmark	3,5	3,7	3,1	-0,7	-0,4	1,4	1,3	2,0
Frankrike	1,5	1,7	2,3	1,9	3,4	3,4	3,1	2,8
Italia	2,8	2,9	2,5	3,0	3,9	3,3	3,2	3,0
Japan	5,1	4,9	2,5	4,5	5,7	4,8	4,5	4,3
USA	6,4	3,0	2,8	3,7	4,4	3,0	2,3	2,5
Storbritannia	3,0	3,6	3,2	4,7	4,2	2,3	1,3	1,9
Sverige	4,0	2,1	1,1	2,6	2,5	2,1	1,2	0,9
Forbundsrepublikken Tyskland ..	3,0	2,0	2,3	1,7	3,6	4,3	3,2	3,1
Norge	5,7	5,3	4,2	2,0	0,1	1,2	2,5	2,6

Kilde: Regnskapstall og anslag for 1989 for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D2: PRIVAT KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1984	1985	1986	1987	1988	1989 anslag	1990 prognose	1991 prognose
Danmark	2,8	5,5	4,1	-1,2	-1,1	0,0	1,0	1,8
Frankrike	1,1	2,4	3,7	2,7	2,8	2,8	3,0	2,4
Italia	1,9	3,0	3,8	3,9	3,8	3,8	3,2	3,4
Japan	2,7	2,7	3,1	4,2	5,0	2,8	3,7	3,8
USA	4,7	4,6	4,3	2,8	3,4	2,7	2,2	2,0
Storbritannia	2,1	3,9	5,7	5,4	6,9	3,8	1,4	1,8
Sverige	1,4	3,0	4,8	4,0	2,6	1,4	1,4	1,8
Forbundsrepublikken Tyskland ..	1,5	1,7	3,4	3,5	2,7	1,8	3,5	3,0
Norge	2,7	9,9	5,6	-1,0	-2,5	-1,9	2,0	2,0

Kilde: Regnskapstall og anslag for 1989 for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D3: OFFENTLIG KONSUM

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1984	1985	1986	1987	1988	1989 anslag	1990 prognose	1991 prognose
Danmark	-1,0	2,4	1,5	2,0	-0,4	-0,5	-0,8	0,5
Frankrike	1,1	3,2	1,7	3,0	2,3	1,9	2,6	2,3
Italia	2,4	3,5	2,9	3,6	3,0	2,3	2,5	2,5
Japan	2,8	1,7	6,2	-0,7	2,2	2,0	1,6	1,6
USA	4,0	7,3	4,0	2,6	0,4	2,5	1,9	1,3
Storbritannia	0,7	0,0	2,0	1,2	0,4	0,1	0,8	1,0
Sverige	2,4	2,1	1,2	1,3	1,3	1,5	1,7	1,7
Forbundsrepublikken Tyskland ..	2,5	2,1	2,5	1,5	2,2	0,0	1,0	0,3
Norge	2,4	3,3	2,2	4,0	0,5	2,5	-0,5	0,0

Kilde: Regnskapstall og anslag for 1989 for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

NASJONALREGNSKAPSTALL FOR UTVALGTE OECD-LAND

TABELL D4: BRUTTOINVESTERINGER I FAST REALKAPITAL

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1984	1985	1986	1987	1988	1989 anslag	1990 prognose	1991 prognose
Danmark	10,5	10,8	16,2	-7,4	-6,5	-1,1	0,5	4,1
Frankrike	-1,3	1,1	3,3	3,7	7,7	5,1	4,7	4,2
Italia	6,2	2,5	1,6	6,8	4,9	5,5	4,2	3,8
Japan	4,9	5,8	5,8	10,3	13,4	11,1	6,5	4,8
USA ¹	16,1	5,5	0,0	2,6	5,8	2,3	3,3	4,2
Storbritannia	9,1	3,0	1,7	8,8	13,1	4,9	2,0	2,1
Sverige	5,1	6,0	-0,6	6,8	5,4	8,0	1,5	-1,1
Forbundsrepublikken Tyskland ..	0,8	0,0	3,2	2,2	5,9	8,6	5,6	5,2
Norge	10,9	-13,9	23,9	-2,1	0,7	-6,5	4,2	4,2

Kilde: Regnskapstall og anslag for 1989 for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

¹ Private bruttoinvesteringer.

TABELL D5: EKSPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1984	1985	1986	1987	1988	1989 anslag	1990 prognose	1991 prognose
Danmark	3,4	4,1	-0,3	4,7	5,3	6,7	5,0	4,6
Frankrike	7,2	2,1	-1,1	3,0	6,7	10,6	6,4	7,1
Italia	6,5	3,8	3,8	3,3	5,9	8,7	5,0	5,3
Japan	17,5	5,6	-5,2	3,8	8,1	14,1	9,6	9,2
USA	6,2	-1,7	3,0	13,5	17,6	10,8	7,3	6,8
Storbritannia	6,9	5,9	3,7	5,1	0,7	4,8	5,9	6,1
Sverige	6,7	2,2	3,3	5,7	3,0	4,1	3,2	3,3
Forbundsrepublikken Tyskland ..	8,5	6,7	0,0	0,8	5,8	11,0	7,0	7,0
Norge	8,2	6,9	1,6	1,2	5,4	10,3	4,6	4,3

Kilde: Regnskapstall og anslag for 1989 for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

TABELL D6: IMPORT AV VARER OG TJENESTER

Prosentvis volumendring fra foregående år

	1984	1985	1986	1987	1988	1989 anslag	1990 prognose	1991 prognose
Danmark	5,1	8,6	6,4	-2,0	0,6	4,2	3,6	4,5
Frankrike	3,6	4,7	7,0	7,7	8,1	8,9	6,6	6,6
Italia	9,2	4,7	4,6	10,1	7,2	9,8	5,8	5,8
Japan	11,1	-0,1	2,8	8,7	21,3	19,0	9,9	8,0
USA	23,2	3,9	9,4	7,5	6,8	6,6	6,1	6,0
Storbritannia	9,2	2,7	6,4	7,6	12,2	9,7	3,4	4,0
Sverige	4,5	8,0	5,5	7,5	5,0	6,2	4,1	4,1
Forbundsrepublikken Tyskland ..	5,5	3,7	3,6	4,8	6,3	7,1	7,5	7,0
Norge	9,5	5,9	9,9	-7,3	-1,7	0,9	4,0	3,4

Kilde: Regnskapstall og anslag for 1989 for Norge: Statistisk Sentralbyrå. Forøvrig OECD.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E1: S V E R I G E

		1987	1988	1989	1989/90					
					Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.	Mars
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	102	104	107	106	105	107	109	..	..
Arbeidsløshetsprosent		1.9	1.6	1.4	1.5	1.3	1.6	1.4	..	..
Ujusterte tall:										
Ordretilgang 1)	1985=100	112	126	136	148	153	152	147	..	..
Konsumpriser	1985=100	108.6	114.9	122.3	124.7	125.0	125.4	129.4	130.0	133.6

1) Verdi av tilgang på nye ordrer til industrien.

TABELL E2: D A N M A R K

		1987	1988	1989	1989/90					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Sesongjusterte tall:										
Salgsvolum, industrien	1985=100	104	106	108	110	109	108	107	..	..
Detaljomsætningsvolum	1985=100	101	100	100	98	98	98	98	100	..
Arbeidsløshetsprosent		7.8	8.5	9.3	9.6	9.6	9.3	9.2	9.1	..
Ujusterte tall:										
Ordretilgang 1)	1985=100	102	110	123	122	127	135	121	..	..
Konsumprisindeks	1985=100	107.8	112.7	118.1	119.0	119.7	120.2	120.2	119.5	119.7

1) Tilgang på nye ordrer i investeringsvareindustrien.

TABELL E3: S T O R B R I T A N N I A

		1987	1988	1989	1989/90					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon	1985=100	106.6	114.0	119.2	119.4	120.6	120.3	119.8	119.5	..
Ordretilgang 1)	1985=100	105	115	124	117	111	117	116	93	..
Detaljomsætningsvolum	1985=100	111.5	119.2	121.7	122.2	121.8	121.6	123.2	122.1	..
Arbeidsløshetsprosent		10.1	8.1	6.4	6.0	5.9	5.9	5.8	5.7	5.6
Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1985=100	107.6	112.9	121.9	123.5	124.5	125.5	125.6	126.3	127.0

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til verkstedindustrien fra innenlandske kunder.

TABELL E4: F O R B U N D S R E P U B L I K K E N T Y S K L A N D

		1987	1988	1989	1989/90					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.
Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	102	106	111	113	113	113	114	114	..
Ordretilgang 1)	1985=100	101	107	120	123	119	118	129	121	..
Detaljomsætningsvolum	1985=100	108	111	114	113	114	116	116	116	..
Arbeidsløshetsprosent		8.9	8.7	7.9	7.8	7.8	7.8	7.7	7.5	7.4
Konsumpriser	1985=100	100.0	101.2	104.2	104.7	105.0	105.2	105.4	105.6	105.9

1) Volumet av tilgangen på nye ordrer til investeringsvareindustrien fra innenlandske kunder.

KONJUNKTURINDIKATORER FOR UTLANDET

TABELL E5: F R A N K R I K E

		1987	1988	1989	-----1989/90-----					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.

Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	103	108	112	111	113	114	112	113	..
Arbeidsløshetsprosent		10.5	10.2	9.6	9.5	9.5	9.5	9.4	9.4	9.4

Ujusterte tall:										
Konsumpriser	1985=100	105.8	108.7	112.5	113.2	113.7	113.9	114.1	114.4	114.6

TABELL E6: U S A

		1987	1988	1989	-----1989/90-----					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.

Sesongjusterte tall:										
Total industriproduksjon	1985=100	104.9	110.9	114.6	115.0	114.6	115.0	115.1	114.0	114.6
Ordretilgang 1)	Mrd. dollar	107.7	119.5	126.3	125.2	124.3	130.2	131.7	117.9	120.9
Detaljomssetningsvolum 2)		114.9	119.1	121.3	123.6	121.4	121.6	121.6	121.7	..
Arbeidsløshetsprosent		6.2	5.5	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3	5.3
Konsumpriser	1985=100	105.2	110.1	115.3	115.9	116.6	116.9	117.4	118.7	119.3

1) Verdi av tilgang på nye ordrer på varige varer.

2) Mrd. dollar i 1982-priser

TABELL E7: J A P A N

		1987	1988	1989	-----1989/90-----					
					Sep.	Okt.	Nov.	Des.	Jan.	Feb.

Sesongjusterte tall:										
Industriproduksjon 1)	1985=100	103.2	113.1	119.9	119.4	119.9	121.0	121.1	121.2	120.5
Ordretilgang 2)	Mrd. yen	990	1113	1281	1207	1520	1424	1268	1319	..
Arbeidsløshetsprosent		2.5	2.5	2.3	2.2	2.2	2.2	2.1	2.2	..
Konsumpriser	1985=100	101.4	100.7	103.5	104.4	104.9	104.5	104.8	105.3	..

1) Industriproduksjon og gruvedrift.

2) Verdien av tilgangen på nye ordrer til maskinindustrien fra innenlandske kunder.

Nye forskningsrapporter

RAPPORTER

Naturressurser og miljø 1989.

Rapporter 90/1, sidetall 136, 1990. ISBN 82-537-2918-9. Pris kr. 75,-.

Statistisk sentralbyrå utarbeider statistikk over miljøforhold og regnskaper for en del viktige naturressurser. Det utvikles også metoder og modeller for å analysere miljøforhold og naturressurser i sammenheng med øvrig samfunnsutvikling. Publikasjonen *Naturressurser og miljø* gir en årlig oversikt over dette arbeidet. *Naturressurser og miljø 1989* består av oppdaterte ressursregnskaper for energi og fisk og utslippsregnskap for luft, samt resultater fra analyser basert på disse regnskapene. Publikasjonen inneholder også analyser av jordbruksforurensninger og skogskader.

Ådne Cappelen, Stein Inge Hove og Tor Skoglund:

Nasjonale og regionale virkninger av ulike utviklingslinjer i norsk jordbruk.

Rapporter 90/3, sidetall 88, 1990. ISBN 82-537-2890-5. Pris kr. 45,-.

Rapporten presenterer resultatene fra en analyse utført ved hjelp av SSBs modeller MODAG og REGION på oppdrag for et landbrukspolitisk utredningsutvalg (Alstadheim - utvalget). I tillegg til et beregningsalternativ som framskriver de siste årenes utviklingstrekk i jordbruket (trendalternativ), inneholder rapporten et miljøalternativ, et dereguleringsalternativ og et distriktsalternativ. I dereguleringsalternativet, som er det mest vidtrekkende av de alternativer som er studert, er det forutsatt en oppheving av importvernet og en betydelig framtidig nedbygging av jordbruket.

Kjersti-Gro Lindquist, Liv Sannes og Nils Martin Stølen:

Arbeidstilbudet i MODAG. En analyse av utviklingen i yrkesdeltakingen for ulike sosiodemografiske grupper.

Rapporter 90/4, sidetall 178, 1990. ISBN 82-537-2911-1. Pris kr. 85,-.

Siden 1986 har det ved Forskningsavdelingen i Statistisk sentralbyrå pågått et større analysepro-

sjekt om tilbud av arbeid. Formålet med prosjektet har vært å få en større forståelse av hvilke faktorer som påvirker arbeidstilbudet, blant annet for å kunne analysere virkningene av ulike former for økonomisk politikk på en bedre måte.

Denne rapporten presenterer resultatene fra en analyse av utviklingen i yrkesdeltakingen for ulike befolkningsgrupper på årsdata. Et siktemål med dette arbeidet har vært å innarbeide relasjoner for arbeidstilbudet i den makroøkonomiske modellen MODAG. Dette har bidratt til å styrke modellen som analyseverktøy ettersom den nå eksplisitt tar hensyn til de sammenhengene som gjør seg gjeldende mellom tilbudssiden i arbeidsmarkedet og andre sentrale størrelser i norsk økonomi som lønn, skatt, etterspørsel etter arbeidskraft og befolkningsutviklingen.

REPRINT

Leif Andreassen, Charlotte Koren, Jose Gomez de Leon og Olav Ljones:

Inntektsoverføringer mellom aldersgrupper og befolkningsutviklingen.

Reprint no. 43, 1990. ISBN 82-537-2874-3.

Særtrykk fra *NOU 1988:21*, Vedlegg 4: Norsk økonomi i forandring.

Utgiftene til alderspensjoner i Folketrygden er finansiert ved løpende inntekter, uavhengig av et fondsopplegg. I lys av dette drøftes hvordan belastningen på de yrkesaktive vil øke i årene framover. Alderspensjonen kan betraktes som en sosial kontrakt mellom generasjoner hvor inntektene til hver generasjon av pensjonister betales av premier som belastes den neste generasjon - de yrkesaktive. Når den demografiske utvikling skifter fra befolkningsvekst til befolkningsnedgang endrer det rammebetingelsene for en slik kontrakt og de ulike generasjoner får ulik belastning og avkastning av den sosiale kontrakten som er nedfelt i Folketrygdens alderspensjon. Pensjonssystemer av denne type - utligningssystemet - sammenlignes med et system med fondsopplegg - kapitaldekningsystemet.

Økonomiske analyser

Utkommer med omlag 9 nummer pr. år.
Prisen for et årsabonnement er kr. 200,-,
løssalgspriis kr. 30,-. Forespørsler om
abonnement kan rettes til opplysnings-
kontoret i Statistisk sentralbyrå.
Publikasjonen utgis i kommisjon hos
H. Aschehoug & Co. og Universitets-
forlaget, Oslo, og er til salgs
hos alle bokhandlere.

Statistisk sentralbyrå

Postboks 8131 Dep. N-0033 Oslo 1
Tlf. (02) 86 45 00